

ŠTÁTNY ARCHÍV V KOŠICIACH

Školské fondy

Fondy stredných škôl (gymnáziev)
v Košiciach

1783 - 1944 (1945)

Inventáre

I. zväzok

1961 - 1962

Košice

Archívny materiál niektorých druhov škôl a školských inštitúcií je určený na trvalé uloženie v štátnych archívoch. Konkrétnie je to materiál vysokých škôl jestvujúcich v jednotlivých krajoch, na Slovensku okrem toho aj písomnosti stredných škôl do reformy školstva podľa zákona čís. 31/1953 Zb., to jest do školského roku 1952/53 včítane.

Fondy stredných škôl, najmä bývalých gymnázií uschováva z vlastnej zbernej oblasti každé z troch pracovísk Štátneho archívu v Košiciach, ústredie v Košiciach, pobočka v Levoči a pobočka v Prešove. Časť fondov stredných škôl v pobočke Prešove sa inventarizovala ešte v roku 1958, teda v čase kedy pobočka bola ešte samostatným štátnym archívom.

V tomto zväzku sú zviezané inventáre fondov šiestich košických gymnázií, prevažne vzájomne na seba navzájajúcich, ktorých materiál sa spracoval v r. 1961-1962 a je uložený v Košiciach na Orlej ulici čís. 11. Sú to inventáre týchto niekdajších gymnázií v Košiciach:

11	Hlavné gymnázium premonštrátorov v Košiciach (1783-1919)	1-50
12	Československé št. reálne gymnázium v Košiciach (1919-1938)	1-34
13	Št. maďarské reálne gymnázium v Košiciach (1927-1938)	1-34
14	Rádové čsl. reálne gymnázium premonštrátorov v Košiciach (1935-1938)	1-10
15	Gymnázium "Františka II. Rákóczího" rádu jesovských premonštrátskych kanonikov v Košiciach (1938-1944)	1-25

Maďarské št. gymnázium "Jána Hunfalvyho" v Košiciach
(1939-1945).

Neide tu pravda o formu združeného inventára, ide len o zviazanie šesť osobitných inventárov školských fondov do jedného zväzku.

Spoluviazané inventáre sa označujú ako I. zväzok školských fondov, lebo v nasledujúcom plánovacom období sa počíta so zoštavením II. zväzku z inventárov fondov rožňavských gymnázií a zo zlomkov knižného materiálu stredných škôl v Košiciach, tiež z inventárov fondov s materiálom z posledných rokov jestvovania gymnázií, to jest z rokov 1945-1953.

Perspektívne sa plánuje tiež spracovanie materiálu niekdajšej inštitúcie školskej správy, to jest materiálu "Hlavného riaditeľstva školského (stredoškolského) obvodu" z r. 1776 - 1919, a to formou inventára ako prípadný III. zväzok inventárov školských fondov v Košiciach.

Košice december 1962.

ŠTÁTNY ARCHÍV V KOŠICIACH

Československé štátne reálne gymnázium v Košiciach

1919 - 1938

Inventár

Viliam Hammel

1962

Ú V O D

Dejiny ústavu

Vznik ČSR znamenal dejinný obrat aj pre slovenské školstvo, ktoré odvtedy sa začalo organizovať na všetkých stupňoch vyučovania. Oslobodenie od národnostného útlaku odstránilo krivdu slovenského národa i na poli školskej výchovy mládeže. Silné maďarizácia zanechala inak trvalé stopy zvlášť na východnom Slovensku a najmä v jeho centre v Košiciach, pretože maďarizačné snahy smerujúce k pomaďarčeniu príslušníkov ostatných národov Uhorska, pre ktoré v r. 1874-1875 boli zrušené aj svojho času existujúce tri slovenské gymnáziá, nestrpeli v slovenských mestách, teda ani v Košiciach slovenské stredné školy. Zriadením slovenských, resp. takých stredných škôl v Košiciach, na ktorých sa na popredné miesto dostali slovenské triedy, bolo tu začiatkom celkom nového obdobia v stredoškolskom vyučovaní, významného z politického a národného hľadiska.

Čsl. štátne reálne gymnázium ako vedúca stredná škola v Košiciach započalo svoju činnosť 1. októbra 1919 slávnostným zahájením prvého školského roku 1919/1920. Dočasný riaditeľ (správca) Albert Wallo v dňoch 22.-25. sept. 1919 vykonal prvý zápis do nového ústavu a urobil prípravy na jeho otvorenie. Zápis v dňoch 20.-23. októbra zopakoval už novší dočasný riaditeľ ústavu Karol Murgaš, po preložení Alberta Wallu na Štátne dievčenské reálne gymnázium v Košiciach tiež vo funkcií dočasného riaditeľa. Nový zápis bol potrebný a preto, lebo maďarské a pomaďarčené obyvateľstvo mesta a jeho blízkeho okolia pod vplyvom národnostných štvaníc spočiatku váhalo zapísat svoje deti do ústavu. Niektoré rodiny z bývalej vedúcej vrstvy

Mestského obyvateľstva napríklad, vyvíjali húževnatý odpor proti novému "českému" ústavu a svoje deti dali vyučovať súkromne podľa starých maďarských osnov. Novozavedené učebné osnovy, resp. systém reálneho gymnázia kládol viac dôrazu na reálne predmety a moderné jazyky tým, že klasické predmety posunul do vyšších tried, konkrétnie latinský jazyk do III. triedy a grécky jazyk prehlásil za fakultatívny predmet. Charakter nového ústavu líšil sa teda po tejto stránke od starého systému maďarského gymnázia.

Sústava Čsl. štátneho reálneho gymnázia v Košiciach bola dvojité, škola do 1. sept. 1927 pozostávala totiž z kmeňových tried pre vyučovanie štátnym jazykom a z maďarských pobočiek s vyučovacím jazykom maďarským.

Opatrnému politickému vedeniu ústavu a spomenutému postoju profesorského sboru bolo možné čakovať, že pomer medzi kmeňovými triedami a maďarskými pobočkami už od prvých mesiacov bol uspokojivý. Počet žiakov až do školského roku 1927/28, to jest do roku vytvorenia samostatného štátneho maďarského reálneho gymnázia bol na slovenských triedach kmeňových menej príznivý oproti maďarským pobočkám. Príčiny tohto zjavu bolo treba hľadať sčasti tiež vo vtedajšej národnej neuvedomelosti a miestnych bytových pomeroch. Maďarské pobočky vyšších tried mávali rovnako malý počet žiactva, čo možno pripisovať ešte stále cíziovanej nepriateľskej propagande maďarských rodičov voči ústavu, a skutočnosti, že sa maďarské úradníctvo sčasti odstávalo do Maďarska.

Profesorský sbor pre malý počet učebných síl slovenskej národnosti bol dopĺňovaný profesormi z Čiech. Profesori Česi plne pochopili veľkú dôležitosť a poslanie ústavu a v tomto vedomí vyvíjali príkladnú činnosť v prospech slovenskej mládeže

na východnom Slovensku. Profesorský sbor maďarských pobočiek pozostával približne v jednej tretine z učebných síl maďarskej národnosti. Ostatní profesori boli Slováci, ktorí maďarský jazyk dokonale ovládali, čím sa zabezpečila výchovná línia určená pre vedenie školskej mládeže maďarskej národnosti v novovskytorenom štáte. Členovia profesorského sboru okrem všeestrannej činnosti v ústave vyvíjali tiež bohatú mimoškolskú osvetovú činnosť. Okrem rôznych prednášok tiež v rozhlasu, písali články do novín, mali slávnostné prejavy z príležitosti rôznych kultúrnych podujatí. Niektorí aktivne sa zúčastňovali aj politického života a stali sa členmi Národného zhromaždenia, to jest senátu a poslaneckej snemovne (dr. Vojtech Cvengroš, Adolf Šelmeč). Ústav bol umiestnený v budove býv. Hlavného gymnázia premonštrátov v Košiciach (dnes budova Všeobecnovzdelávacej strednej školy v Košiciach na Kováčskej ulici č. 28). Budova nemohla pravda stať pre veľký počet žiactva, čo zapríčinilo rôzne ťažkosti a nedostatky. Spočiatku napríklad tri triedy museli sa stále stahovať do fyzickej, prírodovedeckej posluchárne a do kresliarne. Jedna trieda sa prestahovala do súkromnej miestnosti na druhom poschodi susednej budovy. V kmeňových slovenských triedach sa vyučovalo predpoludním, v maďarských popoludní. Tento neudržateľný stav sčasti sa zlepšil po uzavretí zmluvy zo strany MŠANO s rámom premonštrátov o pridelení miestnosti pre kmeňové triedy. Maďarské pobočky boli umiesťene tiež na zakročenie MŠANO v budove na Kováčskej ulici č. 30 (budova Ľudovej školy), kde sa mohli prestahovať po vyprázdnení polovice budovy.

Čsl. št. reálne gymnázium v Košiciach používalo zariadenie, čiastočne učebné pomôcky a niektoré zbierky býv. hlavného gymnázia premonštrátov, a to pre prírodopis, fyziku a telesvik.

Tieto, ako aj ostatné učebné pomôcky, podobne aj profesorská a žiacka knižnica sa dopĺňovali najmä značnými dotáciami MŠANO.

Maďarské pobočky v zmysle MŠANO č. 65.425/II sa oddelili od ústavu. Počnúc 1. septembrom 1927 sa stali samostatnou stredou školou pod názvom "Štátne maďarské reálne gymnázium v Košiciach." Do 5. júla 1931 názov školy zniesiel: "Štátne reálne gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským v Košiciach". Oddelením, resp. osamostatnením maďarských pobočiek prestal dvojity ráz ústavu. Zriadenie samostatného maďarského reálneho gymnázia pomohlo odstrániť mnohé nedostatky tiež v umiestení tried, náleda a práca žiacstva sa priaznive zmenila, čistota a hygiena v ústave sa zlepšila.

Československé štátne reálne gymnázium v Košiciach napriek všetkým ťažkostiam, najmä nedostatkom v umiestení (plánovaná stavba novej budovy pre ústav sa neuskutočnila) v kultúrnom, mravnom a národnom ohľade splnilo svoje poslanie. Stály vzраст slovenských tried bol dostatočným dôkazom toho, že škola získala zaslúženú dôveru. Rady žiakov dopĺňoval čím ďalej tým väčší počet rolnických detí z blízkeho slovenského okolia Košíc a této okolnosti mala tiež špeciálny význam na východnom Slovensku pre budúcu štruktúru slovenského národa. Nepriateľské ovzdušie vytvárané irredentisticke-šovinistickým hnutím a živlami časom strácalo na svojej intenzite. Z významných udalostí ústavu treba spomenúť oslavu stého výročia smrti Alexeja Sergejeviča Puškina, každoročné oslavu 28. októbra a iné.

V rámci ústavu pôsobil a bol veľmi činný samovzdelávací krúžok Svetozára Hurbana Vajanského, ktorého programy vo väčšine vypracovali žiaci a žiačky ústavu. Na schôdzach krúžku prednášali účastníci tiež vlastné literárne i hudobné práce. Krúžok spolupracoval i s Rodičovským združením v Košiciach pri

usporadovani umeleckych a zábavných akadémií.

Rodičovské združenie pri ústave bolo založené a účinkovalo podľa výnosu MŠANO z 19. 5. 1930 č. 1516/prez. a vyvinulo rozsiahlu činnosť z kultúrneho hľadiska a po stránke podporovania záumov ústavu a žiactva. Obzvlášť veľkú zásluhu získalo v otázke zlepšenia umiestenia ústavu. Zaoberalo sa v medziach svojej kompetencie aj s výchovnými otázkami usporiadaním prednášok pedagogického rázu. Od svojho založenia pracovalo za zlepšenie sociálnych pomerov žiactva, a to jednak pomocou príspievkov členov, jednak dobročinnosťou zámožnejších rodín a konečne spolupôsobením pri verejných podnikoch žiactva ústavu. Starostlivosť o zlepšenie hmotných pomerov žiactva sa prejavovalo ubytovaním chudobných žiakov v rôznych internátoch so slávou, udelením štipendíí z rôznych školských základín, ošacovcou akciou a poskytovaním bezplatnej stravy.

Mníchovská zrada a ešte viacej okyptenie Slovenska po viedenskej arbitráži, ktorej dôsledkom bolo pripojenie Košíc k Maďarsku, rozhodlo o osude Čsl. štátneho reálneho gymnázia v Košiciach. Vyučovanie sa zastavilo 3. novembra 1938, kedy dostali sa do riaditeľne zástupcovia maďarskej národnej rady spolu so zástupcami rédu premonštrátov, aby prevzali ústav. O tomto akte podľa riaditeľskej zprávy bol vyhotovený protokol, ktorý však sa nenachádza v zachovanom (prevzatom) materiáli ústavu. Časť študujúcej slovenskej mládeže po zaniknutí ústavu pokračovala v stredoškolskom štúdiu na Štátom maďarskom gymnáziu v Košiciach s vyučovacím jazykom slovenským.

Fedrobnosť o dejinách Čsl. štátneho reálneho gymnázia v Košiciach možno čerpať z výročných zpráv ústavu z rokov 1919-1937 ako z najvýstižnejšieho prameňa o tomto ústave. (Nachádzajú sa v dvoch zväzkoch v knižnici Všeobecne vzdelávacej stred-

nej Školy v Košiciach na Kováčskej ulici čís. 28).

Dejiny fondu

Písomný materiál, to jest registratúra s časovým rozsahom 1919 - 1938 vznikla najmä z organizačnej a riaditeľskej činnosti riaditeľa ústavu. Spisy ukladali za každý kalendárny rok podľa sériového systému čisto chronologicko-numericky bez spájania spisov jednej záležitosti. Registratúra ústavu do 11.2.1925 bola spoločná s maďarskou pobočkou. V čase od 12. 2. 1925 do 18. 10. 1927 maďarské pobočky manipulovali svoje spisy osobitne.

Písomnosti ústavu AO KS MV v Košiciach prevzalo v dňoch 20 - 21. aug. 1957 v zachvalom stave neskartované v množstva bm. 8,50 pre Štátny archív v Košiciach na Orlej ulici č. 11. Doplnené boli 17. 5. 1962 hlavnými katalógmi (19 kusov) a protokolmi o skúškach dospelosti (1,5 bm.) z riaditeľne Všeobecnovzdelávacej strednej školy v Košiciach.

Archívna charakteristika fondu

Po usporiadaní kníh a po revízií pôvodného usporiadania spisov, pri ktorej sa odstránili všetky nedostatky, nasledovala skartácia. Pri skartácii boli subsidiárne použité "Smernice pre vyraďovanie (skartáciu) písomností v odbore pôsobnosti Povereníctva školstva a kultúry".

Z knižného materiálu boli vyradené triedne knihy a triedne katalógy, lebo všetky dáta, týkajúce sa prospechu a osobných dát žiactva sú uvedené aj v hlavných katalógoch. Po skartácii zostalo približne 45 % spisov, uložených v 21 kartónoch, spolu v množstve 4,10 bm. Pozmenenie pôvodného ukladacieho systému spisov pri spracovaní neprišlo do úvahy, lebo premena musela byť celkom umelá. Ako inventárna jednotka spisov figurujú pre-

to spisy jedného kalendárneho ročníka. V časti vecných skupín inventárnej jednotkou je materiál jednej vecnej skupiny.

V inventárnej časti spisy sledujú toto poradie: A. Spisy vôbec, B. Spisy maďarskej pobočky, C. Vecné skupiny, D. Účtovný materiál.

Inventár bol zostavený v novej podobe, a to tak, že inventárne záznamy spisových inventárnych jednotiek (inventárne číslo, signatúra, číselné rozpätie spisov a číslo kartónu) sú uvedené v jednom riadku. Pod ním nasleduje obsahový rozbor inventárnej jednotky, čo prispeje k ušetreniu miesta na jednotlivých stránkach. Signatúra bola naznačená len pri spisovom materiáli v poradovom číslovaní arabskými číslami. Pri knihách aj samotné inventárne číslo dostatočne určuje miesto v inventári a identifikuje knihu.

Register je len vecný, lebo heslá v inventárnej časti, resp. heslá pre register nevyžadovali osobitný druh menného a miestneho registra. Čísla pri heslách vecného registra odkazujú na inventárnu jednotku.

Rozbor obsahu fondu

Zápisnice o poradách profesorského sboru (1919-1938) obsahujú priebeh otváracích, klasifikačných, kontrolných, mimoriadnych a záverečných porád. Na mimoriadnych poradách sa prerokovávali obvykle disciplinárne prípady, sociálne etázky týkajúce sa žiactva a záležitosti budovy. Ostatné zápisnice podávajú údaje o priebehu a výsledkoch rôznych skúšok oprávňujúcich na ďalší postup v ústave, najmä privatistov a externistov. Hlavné katalógy sú vlastne výkazmi polročného a výročného vysvedčenia žiactva s jeho všetkými osobnými dátami. Hlavné protokoly o skúškach dospelosti sú vlastne školskou matrikou žiaka

so všetkými osobnými dátami a o doterajšom prospechu v ústave, pravda aj o údajoch o priebehu a o výsledkoch ústnej skúšky dospelosti.

Spisový materiál podľa hlavných námetov možno rozdeliť na záležitosti ústavu, profesorského sboru a žiactva. Dokumentuje ďalškosť s umiestením žiactva pre nedostatky ústavnej budovy, zapadieva sa s otázkami maďarských pobočiek až po ich osamostatnenie a zahrňuje agendu spojení s činnosťou profesorov, okrem toho všetky sociálne, výchovné, prospechové a disciplinárne záležitosti žiactva. Zvlášť treba pripomenúť rôzne akcie ČSČK v prospech žiactva a rozsiahlu pomoc základín pre štipendia, poskytnutú žiactvu.

Fond spracoval a inventár vyhotobil v decembri roku 1962
Viliam Hammel, ml. archívny pracovník v Štátom archíve v Košiciach.

4. Celodenná písací nasať

Zoznam použitých skratiek

I. KURZY

ČOL	Československá obec legionárska
ČSČK	Československý červený križ
MŠANO	Ministerstvo školstva a národnej osvety
SHS	Kráľovstvo Srbov, Horvátov (Chorvatov) a Slovincov
šk	školský
ŠR	Školský referát
ŠR MŠANO	Školský referát Ministerstva školstva a národnej osvety

zápisnice v súťažach pre výstavcov, nové.	1926-1931
zápisnice o súťažach extramistických, nové.	1927-1931
zápisnice o súťažach extramistických, nové.	1928-1931
zápisnice o súťažach extramistických skúsených, nové.	1929-1931
klavy	1929/1930
klavy katalóg	1929/1931
klavy katalóg	1931/1932
klavy katalog	1932/1933
klavy katalog	1933/1934
klavy katalog	1934/1935
klavy katalog	1935/1936
klavy katalog	1936/1937
klavy katalog	1937/1938
klavy katalog	1938/1939
klavy katalog	1939/1940
klavy katalog	1940/1941
klavy katalog	1941/1942
klavy katalog	1942/1943
klavy katalog	1943/1944
klavy katalog	1944/1945
klavy katalog	1945/1946
klavy katalog	1946/1947
klavy katalog	1947/1948
klavy katalog	1948/1949
klavy katalog	1949/1950
klavy katalog	1950/1951
klavy katalog	1951/1952
klavy katalog	1952/1953
klavy katalog	1953/1954
klavy katalog	1954/1955
klavy katalog	1955/1956
klavy katalog	1956/1957
klavy katalog	1957/1958
klavy katalog	1958/1959
klavy katalog	1959/1960
klavy katalog	1960/1961
klavy katalog	1961/1962
klavy katalog	1962/1963
klavy katalog	1963/1964
klavy katalog	1964/1965
klavy katalog	1965/1966
klavy katalog	1966/1967
klavy katalog	1967/1968
klavy katalog	1968/1969
klavy katalog	1969/1970
klavy katalog	1970/1971
klavy katalog	1971/1972
klavy katalog	1972/1973
klavy katalog	1973/1974
klavy katalog	1974/1975
klavy katalog	1975/1976
klavy katalog	1976/1977
klavy katalog	1977/1978
klavy katalog	1978/1979
klavy katalog	1979/1980
klavy katalog	1980/1981
klavy katalog	1981/1982
klavy katalog	1982/1983
klavy katalog	1983/1984
klavy katalog	1984/1985
klavy katalog	1985/1986
klavy katalog	1986/1987
klavy katalog	1987/1988
klavy katalog	1988/1989
klavy katalog	1989/1990
klavy katalog	1990/1991
klavy katalog	1991/1992
klavy katalog	1992/1993
klavy katalog	1993/1994
klavy katalog	1994/1995
klavy katalog	1995/1996
klavy katalog	1996/1997
klavy katalog	1997/1998
klavy katalog	1998/1999
klavy katalog	1999/2000
klavy katalog	2000/2001
klavy katalog	2001/2002
klavy katalog	2002/2003
klavy katalog	2003/2004
klavy katalog	2004/2005
klavy katalog	2005/2006
klavy katalog	2006/2007
klavy katalog	2007/2008
klavy katalog	2008/2009
klavy katalog	2009/2010
klavy katalog	2010/2011
klavy katalog	2011/2012
klavy katalog	2012/2013
klavy katalog	2013/2014
klavy katalog	2014/2015
klavy katalog	2015/2016
klavy katalog	2016/2017
klavy katalog	2017/2018
klavy katalog	2018/2019
klavy katalog	2019/2020
klavy katalog	2020/2021
klavy katalog	2021/2022
klavy katalog	2022/2023
klavy katalog	2023/2024
klavy katalog	2024/2025
klavy katalog	2025/2026
klavy katalog	2026/2027
klavy katalog	2027/2028
klavy katalog	2028/2029
klavy katalog	2029/2030
klavy katalog	2030/2031
klavy katalog	2031/2032
klavy katalog	2032/2033
klavy katalog	2033/2034
klavy katalog	2034/2035
klavy katalog	2035/2036
klavy katalog	2036/2037
klavy katalog	2037/2038
klavy katalog	2038/2039
klavy katalog	2039/2040
klavy katalog	2040/2041
klavy katalog	2041/2042
klavy katalog	2042/2043
klavy katalog	2043/2044
klavy katalog	2044/2045
klavy katalog	2045/2046
klavy katalog	2046/2047
klavy katalog	2047/2048
klavy katalog	2048/2049
klavy katalog	2049/2050
klavy katalog	2050/2051
klavy katalog	2051/2052
klavy katalog	2052/2053
klavy katalog	2053/2054
klavy katalog	2054/2055
klavy katalog	2055/2056
klavy katalog	2056/2057
klavy katalog	2057/2058
klavy katalog	2058/2059
klavy katalog	2059/2060
klavy katalog	2060/2061
klavy katalog	2061/2062
klavy katalog	2062/2063
klavy katalog	2063/2064
klavy katalog	2064/2065
klavy katalog	2065/2066
klavy katalog	2066/2067
klavy katalog	2067/2068
klavy katalog	2068/2069
klavy katalog	2069/2070
klavy katalog	2070/2071
klavy katalog	2071/2072
klavy katalog	2072/2073
klavy katalog	2073/2074
klavy katalog	2074/2075
klavy katalog	2075/2076
klavy katalog	2076/2077
klavy katalog	2077/2078
klavy katalog	2078/2079
klavy katalog	2079/2080
klavy katalog	2080/2081
klavy katalog	2081/2082
klavy katalog	2082/2083
klavy katalog	2083/2084
klavy katalog	2084/2085
klavy katalog	2085/2086
klavy katalog	2086/2087
klavy katalog	2087/2088
klavy katalog	2088/2089
klavy katalog	2089/2090
klavy katalog	2090/2091
klavy katalog	2091/2092
klavy katalog	2092/2093
klavy katalog	2093/2094
klavy katalog	2094/2095
klavy katalog	2095/2096
klavy katalog	2096/2097
klavy katalog	2097/2098
klavy katalog	2098/2099
klavy katalog	2099/20100
klavy katalog	20100/20101
klavy katalog	20101/20102
klavy katalog	20102/20103
klavy katalog	20103/20104
klavy katalog	20104/20105
klavy katalog	20105/20106
klavy katalog	20106/20107
klavy katalog	20107/20108
klavy katalog	20108/20109
klavy katalog	20109/20110
klavy katalog	20110/20111
klavy katalog	20111/20112
klavy katalog	20112/20113
klavy katalog	20113/20114
klavy katalog	20114/20115
klavy katalog	20115/20116
klavy katalog	20116/20117
klavy katalog	20117/20118
klavy katalog	20118/20119
klavy katalog	20119/20120
klavy katalog	20120/20121
klavy katalog	20121/20122
klavy katalog	20122/20123
klavy katalog	20123/20124
klavy katalog	20124/20125
klavy katalog	20125/20126
klavy katalog	20126/20127
klavy katalog	20127/20128
klavy katalog	20128/20129
klavy katalog	20129/20130
klavy katalog	20130/20131
klavy katalog	20131/20132
klavy katalog	20132/20133
klavy katalog	20133/20134
klavy katalog	20134/20135
klavy katalog	20135/20136
klavy katalog	20136/20137
klavy katalog	20137/20138
klavy katalog	20138/20139
klavy katalog	20139/20140
klavy katalog	20140/20141
klavy katalog	20141/20142
klavy katalog	20142/20143
klavy katalog	20143/20144
klavy katalog	20144/20145
klavy katalog	20145/20146
klavy katalog	20146/20147
klavy katalog	20147/20148
klavy katalog	20148/20149
klavy katalog	20149/20150
klavy katalog	20150/20151
klavy katalog	20151/20152
klavy katalog	20152/20153
klavy katalog	20153/20154
klavy katalog	20154/20155
klavy katalog	20155/20156
klavy katalog	20156/20157
klavy katalog	20157/20158
klavy katalog	20158/20159
klavy katalog	20159/20160
klavy katalog	20160/20161
klavy katalog	20161/20162
klavy katalog	20162/20163
klavy katalog	20163/20164
klavy katalog	20164/20165
klavy katalog	20165/20166
klavy katalog	20166/20167
klavy katalog	20167/20168
klavy katalog	20168/20169
klavy katalog	20169/20170
klavy katalog	20170/20171
klavy katalog	20171/20172
klavy katalog	20172/20173
klavy katalog	20173/20174
klavy katalog	20174/20175
klavy katalog	20175/20176
klavy katalog	20176/20177
klavy katalog	20177/20178
klavy katalog	20178/20179
klavy katalog	20179/20180
klavy katalog	20180/20181
klavy katalog	20181/20182
klavy katalog	20182/20183
klavy katalog	20183/20184
klavy katalog	20184/20185
klavy katalog	20185/20186
klavy katalog	20186/20187
klavy katalog	20187/20188
klavy katalog	20188/20189
klavy katalog	20189/20190
klavy katalog	20190/20191
klavy katalog	20191/20192
klavy katalog	20192/20193
klavy katalog	20193/20194
klavy katalog	20194/20195
klavy katalog	20195/20196
klavy katalog	20196/20197
klavy katalog	20197/20198
klavy katalog	20198/20199
klavy katalog	20199/20200
klavy katalog	20200/20201
klavy katalog	20201/20202
klavy katalog	20202/20203
klavy katalog	20203/20204
klavy katalog	20204/20205
klavy katalog	20205/20206
klavy katalog	20206/20207
klavy katalog	20207/20208
klavy katalog	20208/20209
klavy katalog	20209/20210
klavy katalog	20210/20211
klavy katalog	20211/20212
klavy katalog	20212/20213
klavy katalog	20213/20214
klavy katalog	20214/20215
klavy katalog	20215/20216
klavy katalog	20216/20217
klavy katalog	20217/20218
klavy katalog	20218/20219
klavy katalog	20219/20220
klavy katalog	20220/20221
klavy katalog	20221/20222
klavy katalog	20222/20223
klavy katalog	20223/20224
klavy katalog	20224/20225
klavy katalog	20225/20226
klavy katalog	20226/20227
klavy katalog	20227/20228
klavy katalog	20228/20229
klavy katalog	20229/20230
klavy katalog	20230/20231
klavy katalog	20231/20232
klavy katalog	20232/20233
klavy katalog	20233/20234
klavy katalog	20234/20235
klavy katalog	20235/20236
klavy katalog	20236/20237
klavy katalog	20237/20238
klavy katalog	20238/20239
klavy katalog	20239/20240
klavy katalog	20240/20241
klavy katalog	20241/20242
klavy katalog	20242/20243
klavy katalog	20243/20244
klavy katalog	20244/20245
klavy katalog	20245/20246
klavy katalog	20246/20247
klavy katalog	20247/20248
klavy katalog	20248/20249
klavy katalog	20249/20250
klavy katalog	20250/20251
klavy katalog	20251/20252
klavy katalog	20252/20253
klavy katalog	20253/20254
klavy katalog	20254/20255
klavy katalog	20255/20256
klavy katalog	20256/20257
klavy katalog	20257/20258
klavy katalog	20258/20259
klavy katalog	20259/20260
klavy katalog	20260/20261
klavy katalog	20261/20262
klavy katalog	20262/20263
klavy katalog	20263/20264
klavy katalog	20264/20265
klavy katalog	20265/20266
klavy katalog	20266/20267
klavy katalog	20267/20268
klavy katalog	20268/20269
klavy katalog	20269/20270
klavy katalog	20270/20271
klavy katalog	20271/20272
klavy katalog	20272/20273
klavy katalog	20273/20274
klavy katalog	20274/20275
klavy katalog	20275/20276
klavy katalog	20276/20277
klavy katalog	20277/20278
klavy katalog	20278/20279
klavy katalog	20279/20280
klavy katalog	20280/20281
klavy katalog	20281/20282
klavy katalog	20282/20283
klavy katalog	20283/20284
klavy katalog	20284/20285
klavy katalog	20285/20286
klavy katalog	20286/20287
klavy katalog	20287/20288
klavy katalog	20288/20289
klavy katalog	20289/20290
klavy katalog</	

A. Celostavne pismnosti

I. K N I H Y

1. Zápisnice o poradách profesorského sboru, neviaz. 1919-1931
2. Zápisnice o poradách profesorského sboru, neviaz. 1933-1938
3. Zápisnice o predbežných skúškach, neviaz. 1921-1935
4. Zápisnice o opravných skúškach, neviaz. 1923-1934
5. Zápisnice o doplňujúcich skúškach, neviaz. 1923-1934
6. Zápisnice o postupných skúškach, neviaz. 1929-1938
7. Zápisnice o skúškach privatistov, neviaz. 1920-1937
8. Zápisnice o skúškach externistov, neviaz. 1933-1938
9. Zápisnice o skúškach súkromných, neviaz. 1920-1938
10. Zápisnice o mimoriadnych skúškach, neviaz. 1923-1934
11. Hlavný katalóg 1919/1920
12. Hlavný katalóg 1920/1921
13. Hlavný katalóg 1921/1922
14. Hlavný katalóg 1922/1923
15. Hlavný katalóg 1923/1924
16. Hlavný katalóg 1924/1925
17. Hlavný katalóg 1925/1926
18. Hlavný katalóg 1926/1927
19. Hlavný katalóg 1927/1928
20. Hlavný katalóg 1928/1929
21. Hlavný katalóg 1929/1930
22. Hlavný katalóg 1930/1931
23. Hlavný katalóg 1931/1932

24.	Hlavný katalóg	1932/1933
25.	Hlavný katalóg	1933/1934
26.	Hlavný katalóg	1934/1935
27.	Hlavný katalóg	1935/1936
28.	Hlavný katalóg	1936/1937
29.	Hlavný katalóg	1937/1938
30.	Hlavný protokol o skúškach dospelosti	1920-1924
31.	Hlavný protokol o skúškach dospelosti	1925-1935
32.	Hlavný protokol o skúškach dospelosti	1936-1938
33.	Kniha obežníkov (Currenda)	1924-1927

II. SPISOVÝ MATERIÁL

A. Pomocné knihy

34.	Podací protokol	1921-1924
35.	Podací protokol	1924-1927
36.	Index k protokolu	1935-1938

B. Spisy

37.	1	1919	22-281	1
Záležitosti ústavu a profesorov: ustanovenie Alberta Wallu, dočasného správcu ústavu za riaditeľa dievčenského gymnázia a Karola Murgaša za riaditeľa ústavu (76, 165, 175, 221); profesori z Čiech, pridelenie na ústav (92, 133, 204); ustanovenie profesorov na maďarské pobočky (136, 141, 196, 231); zoznam profesorov legionárov-záslenie menoslovu (50); prof. Adalbert Wallo, ustanovenie za doč. riaditeľa ústavu (32).				
Záležitosti žiectva: maďarské Žiačky - zákaz ich prijatia				

na maďarské pobočky (543); študentská stávka v Ružomberku - podnecovanie (145, 156, 205, 251); žiaci bez konfesie sú oprávnení nezúčastniť sa na náboženských úknoch (281).

38. 2 1920 8-1136

1

Záležitosti ústavu a profesorov: nariadenie školského referátu ohľadom protokolárneho prevzatia archívu Hlavného riaditeľstva stredoškolského obvodu v Košiciach a odoslania do Bratislavu (470); náboženský eit obyvateľstva - šetrenie pri verejných prednáškach (639); Karol Murgaš - ustanovenie za definitívneho riaditeľa ústavu (967); definitíva profesorov (659); Maďarský ľudový sväz - zákaz vstupu profesorov za člena (971); mimoškolské pôsobenie učitelských síl na Slovensku - povinnosť pomáhať pri utužovaní čsl. vzájomnosti (85); prednášková činnosť profesorov na vidieku - organizovanie (90, 124); premonštrátski profesori - umiestenie v Jasove (184); penzionovanie profesorov - obežník o vykonaní (603); profesori legionári - obežník o poskytnutí miest (950).

Záležitosti žiactva: disciplinárne prípady žiakov (444, 860); Karol Sidor privatista - posúdenie jeho činnosti na čsl. reálnom gymnáziu v spojnosti so žiadostou o povolenie hospátacie v VIII. triede (382); študentská samospráva - výzva na predloženie zprávy o činnosti (658); žiačky - v prípade nedostatku dievčenského lycea prijatie do chlapčenského ústavu (387); vylúčenie žiakov zo stredných škôl (57, 418, 445, 520, 668); stávka študentov v Levoči - vyštrovanie (76, 168).

39. 3 1921 47-1322

1

Záležitosti ústavu a profesorského sboru: prepožičanie šk. miestností - pokyny (317); slovenské stredné školy a ich budúnosť - pokyny (607); súpis predmetov od školy odcudzených Rakúsko-Uhorskom - nariadenie školského referátu (51); vojnové škody spôsobené na školách (1102, 1131); legionári-učitelia telocviku - pokyny na upravenie služobného pomeru (110); ustanovenie profesora francúz-

skeho jazyka, rodeného Francúza, na vyučovanie (1050); ustanovenie profesorov na ústav (104, 298, 376, 377, 715, 1153);

Záležitosti žiaťca: študijná podpora poskytnutá zo stredoškolského fondu Pálffyovskej základiny (128, 379); udelenie iných študijných podpôr (983); ošacovacia akcia podľa pokynov Školského referátu (506, 976); spolková činnosť žiakov - zákaz (237).

40. 4 1922 19-1224

2

Záležitosti ústavu a profesorov: maďarské pobočky - umiestenie v budove štátnej Ľudovej školy na Kováčskej ulici (832); Masaryková letecká liga ďakuje za darovaný obnos 5.187 Kč (130); mesačná zpráva o pomeroch na ústave (543, 616); pobočky pre I. triedu ústavu - schválenie (1060, 1061); Murgaš Karol, menovaný za riaditeľa ústavu prezidentom republiky (755); rád premonštrátov žiada znovažadenie vlastného gymnázia - vyšetrovanie (856); profesori Francúzj - úprava vyučovania francúzskeho jazyka (1059, 1094, 1168); Adolf Šelmeč - menovanie za administratívnu silu (924).

Záležitosti žiaťca: nadačné požitky - udelenie vo výške 1500 Kč (204); štátna študentská podpora - predostretnie na udelenie (344, 574); výkazy o národnosti žiaťca (1055).

41. 5 1923 4-1405

2

Záležitosti ústavu a profesorov: ireditistické učebnice maďarské - odstránenie (248); memorandum rodičov proti odpoludňajšiemu vyučovaniu (1329); pobočky v triedach I-IV., zriadenie pobočiek (890); Trianonská mierová zmluva - uplatnenie v školských záležitosťach (388); premonštrátsky rád žiada vrátenie ústavu (335, 347); vojenská výchova v ústavoch - obežník generála R. Gajdu (455, 578); všeobecný dotazník o žiaťce - vyplnenie (230, 231); novinárske útoky proti riaditeľovi Karolovi Murgašovi (479/b); osvetová činnosť profesorov ústavu - zpráva (338); účinkovanie profesorov - inšpískčná zpráva o ne-

spokojnosti s niektorými profesormi (1262).

Záležitosti žiactva: tančné zábavy príliš často usporiadane - zákroky (349/a); udelenie štipendií (4, 1278).

42. 6 1924 20-1612

3

Záležitosti ústavu a profesorov: komunistická agitácia, detská skupina - paralyzovanie účinkov agitácie (513); maďarské pobočky ústavu, porada o umiestení - prevzatie budovy (904, 909, 1497); súpis základín a majetku účelového so zreteľom k čl. 249 Trianonskej mierovej zmluvy (553, 1612); premonštrátsky rád žiada náhradu za používanie budovy gymnázia (139); profesori - úprava pomerov podľa zákona 269/1920 Zb. (346); Murgaš Karol - poriadkový trest výstrahy pre previnenie sa proti učiteľskej služobnej pragmatike - preloženie do Ružomberka za riaditeľa (375, 473, 961); osobné dátá profesorov (1177); odovzdanie správy ústavu Adolfovi Šelmecovi (962, 967).

Záležitosti žiactva: politické strany - účasť školskej mládeže na schôdzkach a sprievodoch (639, 1604); rôzne štipendiá - udelenie (219, 220, 239); študijné podpory a nadácie žiactva - udelenie (858, 859, 1046, 1474, 1518, 1542); zatknutie žiaka pre vyzvedačstvo (1052, 1054).

43. 7 1925 1-1882

4

Záležitosti ústavu a profesorov: interpelácia poslanca KS Taussiga o neprístojnostiach z príležitosti návštavy ministra dr. Beneša v Košiciach (1218); pobočky povolené na školský rok 1925/26 (1315); súpis abstinentov - obežník (8); štatistický výkaz ústavu - zaslanie štátному štatistickému úradu (1630); profesori Česi - otázka vyučovacieho jazyka (92); uvádzanie profesorov v učiteľský úrad (234, 1795, 1797); sjazd profesorov v Ľubochni - porada o otázkach vyučovania (1589/b); profesor dr. Vojtech Cvengroš - disciplinárne vyšetrovanie (608, 720, 766); profesor dr. Juraj Hronec - menovanie za mimoriadneho profesora na Vysokej škole technickej v Brne (355, 356);

Záležitosti žiactva: letovanie detí - akcia Rady mesta

Košíc (848); propozície ťahkoatletických stredoškolských závodov - účasť žiactva (780); schôdze a prejavy politických strán - účasť školskej mládeže - článok uverejnený o tejto veci v časopise KS "Nómunkás" (121); štipendia a nadácie (50, 86, 95, 168, 285, 369, 386, 1011); študentská klinika - príspevky žiakov ako členov na podporu (1239).

44. 8 1926 1-1608

5

Záležitosti ústavu a profesorov: akadémie a tančné zábavy ústavu (167/b, 177, 226, 230, 232); prepožičanie ústavnej telocvične "Telocvičnej jednoty Sokol" (482, 486, 556, 1273); pobočky - zriadenie (769); rádový dom premonštrátov - použitie druhého poschodia na vyučovanie (1600, 1428, 1533); pamätná doska "Jonáša Záborského" - umiestenie v ústave (1188, 1318, 1324); profesor Alejz Bouček, závady pri vyučovaní matematiky - zpráva inšpekcie (1044).

Záležitosti žiactva: sociálna zdravotná starostlivosť (pečlivosť) o mládež na účet všetkých fondov (1215); štipendia a nadácie - udelenie (392, 714, 718, 1219, 1260).

45. 9 1927 1434-1600

6

Záležitosti ústavu a profesorov: štatistický výročný výkaz ústavu za šk. rok 1926/27 (1437); Žiacka knižnica - vyúčtovanie mimoriadnej dotácie 3920 Kč (1459); kurz azbuky a cyriliky absolvovaný profesorom (1436); ustanovenie profesorov (1438, 1487); dočasní a suplujúci profesoři - zoznam (1533, 1534).

Záležitosti žiactva: nadácie udelené žiakom (1530); základina Jána Pálffyho - udelenie štipendia zo základiny na šk. rok 1927/28 (1518).

46. 10 1928 24-1693

6

Záležitosti ústavu a profesorov: odškodné (Kč. 120.000) za budovu ústavu a používanie školských zbierok vyplatené rádu premonštrátov (28); ČSČK - vianočná akcia a iné

poskytnutá podpora (107, 1546, 1691); výmena slovenského a českého študentstva - akcia Československej jednoty v Prahe (249); nepovinná ruština - podmienky vyučovania (138); Čsl.-juhoslovanská liga - oslava 1. dec. 1928 štátneho sviatku Srbov, Horvátor a Slovincov (SHS); valné zhromaždenie ústredne Matice slovenskej v Martine - účasť prof. Stellera (194); prof. Alojz. Vrablik - trestné oznamenie na časopis "Slovák" (1323).

Záležitosti žiactva: Štipendiá zo základín - udelenie (272, 443, 492, 1399); podpora - poskytnutie (298, 431); štipendisti - evidencia (1571).

47. 11 1929 3-1616

7

Záležitosti ústavu a profesorov: angličtina - zavedenie vyučovania od V. triedy (512, 546, 943, 1080, 1171); Slovenská liga odovzdáva svoju základinu samovzdelávacím krúžkom stredných škôl (741/b, 767, 772, 942, 948); podporný fond - vyúčtovanie na šk. rok 1928/29 (892); výlet do Poľska - príspevky na výlet (1177); sjazd čsl. profesorov filozófie, filológov a historikov - dovolená pre účasť (376); osvetová činnosť prof. sboru ku dňu 1. jan. 1929 (11, 1266).

Záležitosti žiactva: ošäcovacia akcia - zoznam ošatených žiakov (88); nadácie, podpora, štipendiá - smernice a výkazy o udelení (439, 478, 680, 751, 824, 865, 1013).

48. 12 1930 7-1756

8

Záležitosti ústavu a profesorov: akadémia samovzdelávacieho krúžku ústavu "Svetozára Hurbana Vajanského" (217); poľská čítáreň v Košiciach - prepožičanie miestnosti ústavu pre kurz poľštiny (59, 172); prof. Beneš zvolený členom kvalifikačnej komisie (408); výtka doč. riaditeľovi, Fr. Blumovi pre zanedbávanie disciplíny na ústave (1534); Vlčkov podporný spolok - zbierka (146, 603).

Záležitosti žiactva: štátna študijná podpora - udelenie (808, 845, 1126, 1446); štipendiá zo základín (192, 679,

725, 759, 782); vianočná akcia pre čistenie žiactva (1273, 1528, 1708).

49. 13 1931 14-1744

9

Záležitosti ústavu a profesorov: archívny kurz - Žiadosť prof. Roberta Volka o podporu - návrh na priaznivé vybavenie Žiadostí (150); Masaryková liga proti tuberkúóze - celoštátna finančná akcia - zbierky po triedach (155, 200, 359); Slovenská liga - protestné zhromaždenie proti utláčaniu Slovákov v Maďarsku - spolupráca (394, 423); gréctine v ústave - zavedenie od V. triedy (909); nové osnovy pre I.-II. triedu - zpráva o zavedení (1568); rodičovské združenie - zpráva o vytvorení (92); osvetová služba v Košiciach - premietanie kulúrneho filmu" (370, 562).

Záležitosti žiactva: disciplinárne prípady (1730); vylúčenie z verejných štúdií (604); krajinské štipendiá - udelenie (385, 559, 886, 1081); štipendium "Združenia Slovenských odborných organizácií v Košiciach" (228, 603); Št. studijná podpora - udelenie (140, 542, 545, 1488).

50. 14 1932 1-1596

10

Záležitosti ústavu a profesorov: Husové oslavy v Košiciach - program slávností a korporatívna účasť žiactva (635); ruský jazyk na ústave - povinné vyučovanie (815); komunizmus medzi stredoškolským študentstvom - výzva na podanie zprávy o pozorovaní (1139); nové osnovy skúšok dospelosti - zpráva o skúsenostiah (1466); profesori zvolení zástupcovia dohliadajúceho úradu pri volbách do mestského zastupiteľstva (302);

Záležitosti žiactva: študijné podpory a štipendiá - udelenie (171, 579, 1575, 670, 681, 956); základina Štefánika (628); všeobecenský slet - menoslov zúčastňujúcich sa žiakov (596).

51. 15 1933 1-1575

11

Záležitosti ústavu a profesorov: Björnsonove oslavy v Národnom divadle - účasť žiactva (48); legionárska výsta-

va - návšteva žiakmi (76); hygienická výstava starostlivosti o dieťa (364); budova, vnitorné zariadenie a zbierky ústavu - dohoda s premonštrátskym rádom o používaní (441); protirevizionistický prejav - organizovanie - účasť žiactva (529, 538, 572); komunistická literatúra - upozorňovanie žiaka zo stykov s KS (427, 540, 547); robočiske akadémie - určenie miestnosti v ústave (1214, 1245, 1303);

Záležitosti žiactva: nadácia Študentské - spôsob výplaty (77); štipendisti - polročné výkazy (152); štipendiá okresného výboru Bardejovského okresu - udelenie (257, 280, 373, 447, 476, 477).

52. 16 1934 2-1557

12

Záležitosti ústavu a profesorov: Sekcia priateľov ČSR v Poľsku - korešpondencia medzi čsl. a poľskými žiakmi (173); Psychotechnický ústav - skúšky abiturientov (220, 296); zbierka pre nezamestnaných a chudobných mesta Košice - výsledok; francúzske a nemecké kurzy - účasť učebných súborov (527, 531, 532); Matica slovenská žiada dátu stredných škôl o vylúčení slovenských žiakov pre panslavizmus (1417); prof. Alojz Vrablik - poverený ako riaditeľ ústavu výnosom Ref. MŠNC zo dňa 13. marca 1934 (346); prof. František Blum - úmrtie (181, 188); medzisletové závody ČOS v Plzni - účasť žiactva (1001).

Záležitosti žiactva: základina Fr. Blumu pre žiactvo (463); stravovacia akcia chudobnej školskej mládeže v šk. r. 1933/34 (35, 781, 950, 961, 1225, 1283).

53. 17 1935 1-1430

13

Záležitosti ústavu a profesorov: Spolok Komenského pre podporu čsl. zahraničných škôl, odbor pre Slovensko - zbieracie hárky (259); Deň čsl. zahraničia - prednáška tajomníka Národnej rady Antona Granatiera - účasť profesorov a žiakov (226); prezradenie témy maturitných písomných prác z jazyka československého - vyšetrovanie (411, 474, 460); slovenské menšinové školy a Národný dom Slovenskej ligy - zbierka na podporu (359, 1124).

Záležitosti žiactva: študijná podpora - udelenie (44, 124, 282, 520); rôzne štipendiá - udelenie (137, 475, 639, 771); základiny Jána Straku a Jána Pálffyho (201, 477, 1310, 1374); stravovacia akcia (780, 1022, 1203).

54. 18 1936 1-1408 14
Záležitosti ústavu a profesorov: Jednota slovenských žien v Košiciach - prednáška o kultúrnych pokladoch Moskvy a Leningradu (196); Štúrov pamätník - uzáver zbierky (232, 250, 297); manifestácia na obranu štátu - účasť na prípravnej porade a na sprievode (969); hanobenie štátnej hymny - vyšetrovanie (1316, 1317, 1571);
Záležitosti žiactva: medzinárodná žiacka korešpondencia - zoznam účastníkov (1382); kurz jazyka esperanto - doporučená účasť staršieho žiactva (140); disciplinárka dvoch žiakov pre krádež - zpráva o vyšetrovaní (928); štipendium pre 14 denný pobyt v Anglia - udelenie (88); výkaz štipendistov (113).
55. 19 1937 1-1099 15
Záležitosti ústavu a profesorov: protirevizonistické zhromaždenie - účasť ústavu (30); školský film - súťaž na návrh námetu - odmeny za uznané návrhy (121); podpora anglických štúdií v ČSR - obežník (203; Deň ruského vojnového invalida - dobročinná zbierka (603, 631); osvetová akadémia - prednášky profesorov (362); kurz brannej výchovy pre profesorov telesnej výchovy - prihlášky (403).
Záležitosti žiactva: Týždeň brannosti - prehliadka zdanosti mládeže v Košiciach - strelecký výcvik (438, 466) 549, 642); štipendiá zo základín Pavla Wirtschaftera (451); Jána Nepomuka Zemantseka (449), prvého učiteľského sboru pre deti učiteľov (769).
56. 20 1938 1-1254 16
Záležitosti ústavu a profesorov: abstinentský sväz - výzva na literérny súbeh na získanie kvalitnej protialcohólnej práce (164); ČSČK - zavedenie kurzu prvej pomoci v ústave (182); závadné piesne: "Na Slovensku po sloven-

sky..." a "Slováci sme od rodu..." - zákaz rozširovania (380, 390, 569, 577, 619); zabranie budovy pre vojenské účely - zastavenie vyučovania 24. sept. 1938 (1055, 1015); príprava evakuácie (1210).

Záležitosti žiactva: mierový prejav ČSČK - účasť žiactva (483); X. všesokolský slet v Prahe - zoznam odchádzajúcich žiakov na slet (701); IV. stredoškolské hry - podpora na zájazd žiakov do Prahy (650).

B. Písomnosti maďarských pobočiek

I. KNIHY

57.	Zápisnica o poradách profesorského sboru, maď.	1924-1927
58.	Zápisnica o dodatočných skúškach, maď.	1921-1922 1929-1930
59.	Zápisnica o súkromných skúškach, maď.	1920-1927
60.	Hlavný katalóg (Főnévkönyv)	1919/1920
61.	Hlavný katalóg (Főnévkönyv)	1920/1921
62.	Hlavný katalóg (Főnévkönyv)	1921/1922
63.	Hlavný katalóg (Főnévkönyv)	1922/1923
64.	Hlavný katalóg (Főnévkönyv)	1923/1924
65.	Hlavný katalóg (Főnévkönyv)	1924/1925
66.	Hlavný katalóg (Főnévkönyv)	1925/1926
67.	Hlavný katalóg (Főnévkönyv)	1926/1927
68.	Triedny katalóg (Osztálykatalógus)	1923/1924
69.	Triedny katalóg (Osztálykatalógus)	1924/1925

II. SPISOVÝ MATERIÁL

A. Pomocné knihy

70. Podací protokol (záznamník) od 12. III. 1925
do 18. X. 1927
71. Index (register k záznamníku) od 12. III. 1925
do 18. X. 1927

B. Spisy

72. 1 1925 1-811 16
Záležitosti ústavu a profesorov: atletické závody Technického športového klubu - účasť ústavu (569); hlavná výročná zpráva o stave maďarskej pobočky Čsl. Št. reálneho gymnázia v Košiciach v šk. roku 1924/25 (811); prijímanie cudzozemských žiakov na stredné školy na Slovensku - výnos Ref. MŠANO (37, 197); prof. Ján Hvozdzík - kandidát do poslaneckej snemovne - žiada dovolení (653, 672, 690); význam sporivosti - obežník pre žiactvo (661); sjazd ČOL - účasť profesorov (429); kvalifikácia profesorov - postup proti profesorom s kvalifikáciou horšou než "dobrou" (237); prof. Ľudovít Ivaško - menovanie za dočasného riaditeľa maďarskej pobočky (1, 11).
Záležitosti žiactva: Štipendium Jána Pálffyho - udelenie (13); vylúčenie žiakov pre návštavu verejných miestností, kaviarní a krčiem v nočnej dobe (253); základina dr. Vilialma Fejéra - udelenie odmeny (257); základina založená zo zbierky žiactva ústavu (151).
73. 2 1926 11-999 17
Záležitosti ústavu a profesorov: abstinentský sväz - podpísanie hárkov sväzu (180, 976); nájomná zmluva o pre-vzatí polovice budovy Ľudovej školy na Kováčskej ulici č. 30 pre maďarskú pob.

č. 30 pre maďarské pobočky (114); preťažovanie žiactva stredných škôl - prehlásenie žiactva a rodičov na dotyčné otázky (978); verejné cvičenie stredoškolského žiactva v Prahe - účasť ústavu (408); prof. Ján Hvozdzík daný do prikaznosti na dobu trvania jeho poslaneckého mandátu (146).

Záležitosti žiactva: odvolanie sa proti výmeru školného - nové návrhy (112, 159); študijné podpory udelené na rok 1926 (365).

74. 3 1927 7-687

17

Záležitosti ústavu a profesorov: pobočné triedy - povolenie (481, 573); slávnostná akadémia 4. mája usporiadaná 4. mája 100. sborom Slovenskej ligy (344, 346); stav školy - zpráva (384); výstava súdobej kultúry v Brne - oficiálna expozícia stredného školstva (638); stažnosť profesora dr. Vojtecha Cvengroša proti kvalifikácii (456); úmrtie profesora Jozefa Vasilka - sústrast rodine a ústavu (212).

Záležitosti žiactva: základina na pamäť prof. Jozefa Vasilka na podporu chudobných žiakov (461); štipendium Mauricia a Eleonóry Friedmannových - udelenie židovskému žiakovi (405); internátna złava - zoznam uchádzačov (667).

C. Vecné skupiny

75. 1 1937-1938

18

Konferenčná zpráva o triedach I/b, II/a, III/c, V/a, VII/a.

76. 2 1922-1924, 1926

18

Osobitná zbierka obežníkov Školského referátu a Referátu MŠANO týkajúcich sa vedenia školy, osobných záležitostí profesorov, didaktického a výchovného postupu pred žiakmi, platenia školného, disciplinárnych záležitostí atď.

77. 3 1920 - 1928 19
Zoznamy a tabelárne výkazy o platení školného.

78. 4 1924 - 1925 19
Umiestnenie maďarskej pobočky v budove štátnej ľudovej školy.

D. Účtovný materiál

I. KNIHY

79. Pokladničný denník 1924-1927
80. Pokladničný denník (žurnál) 1927-1932
81. Kniha vyúčtovaných príspevkov 1924-1938

II. SПIСY (skupiny spisov)

82. 1 1928 - 1934 20
Vyúčtovanie fondu na učebné pomôcky.
83. 2 1929 - 1938 21
Vyúčtovanie podporného fondu.
84. 3 1929 - 1933 21
Vyúčtovanie peňažnej zálohy na mzdy.

FOTO ŠTUDENTOV VI. TRIEDY (1923/24) VII. A triedy (1924/25) A ABSTURENTOV
VLOŽENÉ V ZBIERKE FOTOGRAFIÍ - DOPLNOK.

činnosť detí a mládeže na vianočné osády -

V e c n ý r e g i s t e r

A

Abstinentský sväz - podpísanie hárkov sväzu akcie:	75
- Československá jednota - výmena slovenského a českého študentstva	46
- letovanie detí podporované Radou mesta Košice	43
- ošacovacie - zoznam ošatených žiakov	47
- protialkoholné - literárny súbeh	56
- stravovacia bezplatná žiakov	51, 52, 53
- vianočné ČSČK a iné podporné	46, 48
anglické štúdiá v ČSR - obežník o podpore	53
- zavedenie angličtiny od V. triedy ako povinný predmet	47
archívny kurz - žiadosť profesora o podporu pre umožnenie účasti	49
B	
- budova a príprava	56
- výber a získanie štípendiátorov	46
- bezplatné stravovanie žiakov	52, 53
Björnsonove oslavy v Národnom divadle	51
- budova ústavu:	
- nájomná zmluva o prevzatí polovice	
- Ludovej školy na Kováčskej ul. 30	55
- pre maďarské pobočky ústavu	73
- odškodné z budovy ústavu a zbierok	46
- pamätná doska Jonáša Záborského - umiestenie	44
- porada o prevzatí budovy pre umiesťenie maďarskej pobočky	42
- premonštrátsky rád žiada náhradu za budovu	42
- premonštrátsky rád žiada vrátenie ústavu	41
- umiestenie maďarskej pobočky v budove na Kováčskej ul. č. 30	40

budova ústavu - zabranie budovy pre vojenské účely - dočasné zastavenie vyučovania	56
Č	
ČSČK - mierový prejav - účasť žiactva	56
- vianočné akcie a podpory	46
Československo-juhoslovanská liga - oslava 1. dec. 1928, štátneho sviatku SHS	46
československí a poľský žiaci - viď žiaci	
D	
Deň čsl. zahraničia s prednáškou tajomníka Národnej rady čsl. Antona Granatiera - účasť profesorov a	
žiakov	53
- ruského vojnového invalidu - dobročinná zbierka	55
E	
evakuácia - príprava	56
evidencia štipendistov	46
F	
film školský - súťaž na vhodný námet za odmenu - vyzvanie na účasť	55
- kultúrny - účasť na premietaní	49
H	
Husove oslavu - viď oslavu	
hymna Štátnej - hanobenie žiakmi - vyšetrovanie	54
I	
interpelácia poslance Taussiga o neprístojnostiach z príležitosti návštevy ministra dr. Beneša	43

iredentistické učebnice maďarské - odstránenie	41
J	
Jednota slovenských žien - prednáška o kultúrnych pokladoch Moskvy a Leningradu	54
K	
Komenského spolok pre podporu čsl. zahraničných škôl - zbierací hárok	55
komunistická agitácia - viď žiaci	
- literatúra - viď žiaci	
komunizmus - viď žiaci	
korešpondencia - viď žiaci	
kurzy azbuky a cyriliky pre profesorov	45
- polštiny, prepožičanie miestnosti ústavu	46
- Robotníckej akadémie v Košiciach, určenie miestnosti v ústave	51
L	
legionári - viď profesori legionári	
letovanie detí - akcia Rady mesta Košice	43
literárny súbeh na získanie kvalitnej protialkoholnej práce - výzva	56
M	
maďarské pobočky ústavu - viď budova ústavu	
- žiačky - zákaz ich prijatia na maďarské pobočky	37
Maďarský Ľudový sväz - viď profesori	
manifestácia na obranu štátu - účasť ústavu na prípravnej porade a na sprievode	54
Masarykova liga proti TBC - ďakuje za darovaný obnos	40
- finančná akcia celoštátna - zbierka	49

Matica slovenská - viď žiaci	
memorandum - viď Rodičovské združenie	
mesačná zpráva ústavu o pomeroch profesorov a	
žiactva	40
mimoškolské pôsobenie učiteľských súd - viď profesori	
N	
nadácie študentstva - spôsob výplaty	51
- udelenie nadačných požitkov	
vo výške 1500 Kč	40
náboženský cit obyvateľstva - šetrenie pri verej-	
ných prednáškach	38
novinárske útoky proti Karolovi Murgašovi,	
riaditeľovi ústavu - výtka	41
O	
oslavu Husove v Košiciach - program slávností -	
korporatívna účasť žiactva	50
- Štátneho sviatku SHS 1. dec. 1928	46
osnovy nové o skúškach dospelosti - zpráva o	
skúsenostiah	50
osvetová činnosť profesorov ku dňu 1. jan. 1929	41, 47
- služba v Košiciach - premietanie kul-	
túrneho filmu pre ústav	49
P	
pamätná doska Jonáša Záborského	44
pobočky povolené na šk. rok 1925/26	43
- pre I. triedu ústavu - schválenie	40
podpora anglických štúdií v ČSR - obežník	55
- na zájazd žiakov na IV. stredoškolské hry	56
- slovenských menšinových škôl a Národného	
domu zbierkou Slovenskej ligy	53
- Štátnej študijná - študentská	40, 48, 53
- študijná zo základiny J. Pálffyho	39, 45
- študijné podpory iné	39

pokus zavraždenia profesora revolverom	56
politické strany - viď žiaci	40
pomery profesorov a žiactva - mesačná zpráva	40
prednášky o kultúrnych pokladoch Moskvy a Le-	
ningradu	54
- profesorov na vidieku - organizovanie	38
- verejných profesorov - šetrenie nábožen-	
ského citu obyvateľstva	38
premonštrátsky rád žiada znova otvorenie gymnázia -	
vyštírovanie	40
preťažovanie žiactva - viď žiactvo	
prezraďenie témat - viď skúšky dospelosti	53
privatista Karol Sidor - posúdenie jeho činnosti	
na Čsl. št. reálnom gymnáziu v Ružomberku	38
profesori:	
- Cvengroš Vojtech - disciplinárny prípad	43
- stažnosť proti kva-	
lifikácii	74
- Kronec Juraj - menovaný za mimoriadne-	
ho profesora na Vysokej škole tech-	
nickej v Brne	43
- Ivaško Ľudovít - menovaný za dočasného	
riaditeľa maďarskej pobočky	72
- kurz azbuky a cyriliky - absolvovanie	45
- kvalifikácia - postup proti profesorom	
a kvalifikáciou horšou než "dobrou"	72
- legionári - obežník o poskytnutí miest	38
- zaslanie menoslovu	37
- zákaz vstupu do "Maďarského Ľudového	
sväzu" (Magyar Népszövetség) za člena	38
- mimoškolské pôsobenie učitelských sôl	
na Slovensku - povinnosť pomáhať pri	
utužovaní čsl. vzájomnosti	38
- Murgaš Karol - menovanie za dočasného	
riaditeľa Čsl. reálneho	
Gymnázia v Košiciach	37
- menovaný prezidentom re-	
publiky za definitívneho	
riaditeľa	38, 40

profesori - osvetová činnosť - zpráva	41
- premonštrátský - umiestenie v Jasove	38
- prikázania zo zeme českej na ústav	37
- Šelmec Adolf - prevzatie riaditeľstva Čsl. št. reálneho gym- názia v Košiciach	42
- Wallo Adalbert - ustanovený za riadite- la Čsl. št. reálneho gymnázia v Ko- šiciach	37
- voľby do mestského zastupiteľstva - dohliadači	50
- Vrablik Alojz - trestné oznámenie na časopis "Slovák" pre útek na jeho o- sobu	46
- výtka dočasnemu riaditeľovi Fr. Blumo- vi pre zanedbávanie disciplíny v ús- tave	48
protirevizonostický prejav na verejnem zhromaž- dení - účasť žiactva na organizovaní	51, 55
psychotechnický ústav - skúšky abiturientov	52

R

rád premonštrátov - viď premonštrátsky rád	
rodičovské združenie - memorandum proti odpolud- ňajšiemu vyučovaniu	41
- zpráva riaditeľa o vytvo- rení	49
ruština nepovinná - podmienky vyučovania	46

S

samovzdelávacie krúžky stredíných škôl - slávnosť	
odovzdávania základiny Slovenskej ligy	47
sekcia priateľov ČSR v Poľsku - viď žiaci	
schôdze a prejavy - viď žiaci	
sjazd ČOL - účasť profesorov	72
- čsl. profesorov filozófie, filológov a historikov	47

sjazd profesorov v Ľubochni	43
skúšky dospelosti - nové osnovy - zpráva o skúšenostach	50
- prezradenie témy písomných	
prác z jazyka československého	53
- psychotechnického ústavu	52
Slovenská liga - spolupráca žiactva pri protestnom zhromaždení proti utláčaniu Slovákov v Maďarsku	49
- usporiada akadémiu 4. mája 1927	74
- zbierku na podporu slovenských menšinových	
škôl a Národného domu	53
slovenské stredné školy a ich budúcnosť - pokyny	59
sociálna zdravotná starostlivosť o mládež na účet všetkých fondov	44
spolková činnosť žiakov - zákaz	59
stav školy - zpráva riaditeľa	74
stávka študentov v Levoči - vyštrovanie	38
- v Ružomberku - podnecovanie	37
stredoškolské hry - podpora na zájazd žiakov do Prahy	56
stravovanie bezplatné žiakov	51-53
súpis fondov, základín a nadácií	56
- predmetov odcudzených Rakúsko-Uhorskem -	
nariadenie Školského referátu v Bratislave	39
- základín, fondov a majetku účelového so zreteľom k čl. 219 Trianonskej mierovej zmluvy	42
súťaž na námet Školského filmu - výzva na účasť za odmenu	55

Š

štipendium Bosáka - udelenie	42
- krajinské - udelenie	53
- okresného výboru Bardejovského okresu	51
- Pálffyho Jána - udelenie	42
- prvého učitelského sboru pre deti učiteľov	
	55

Štipendium Wirtschaftera Pavla - udelenie	55
- Zemantseka Jána - udelenie	55
Študentská klinika - viď žiaci	
- samospráva - viď žiaci	
Štúrov pomník - uzáver zbierky	54
U	
učebnice ireditistické maďarské - odstránenie	41
T	
tanečné zábavy - viď žiaci	
Trianonská mierová zmluva - prevádzanie v Škol-	
ských záležitostach	41
týždeň brannosti - viď žiaci	
Vlčkov spolok	
Vlčkov spolok - zbieracie hárky a zočnamy	48
vojenské výchova v ústavoch - obežník gen. Gajdu	41
všesokolský slet (IX) - menoalov zúčastňujúcich	
sa žiakov	50
vyzvedačstvo žiaka - vyšetrovanie divízneho súdu -	
zatknutie	42
výlet do Poľska - príspevky na výlet	47
výmena slovenského a českého študentstva -	
akcia "Československej jednoty"	46
výročná zpráva hlavná o stave maďarskej pobočky	
gymnázia v šk. roku 1924/25	72
výstava hygienická starostlivosti o diéta	51
- legionárska - návšteva žiakmi	51
- súdobej kultúry v Brne - oficiálna expo-	
zícia stredného školstva	74
Z	
základina dr. Fejéra Viljama - udelenie odmeny	72
- Friedmannových Maurícia a Eleonóry	74

základina Pálffyho Jána - udelenie štipendia	59, 45, 53
- založená na pamäť profesora Vasilka	74
- zo zbierky žiactva ústavu	72
závadné piesne: "Na Slovensku po slovensky" a	
"Slováci sme od rodu" - zákaz rozširovania	56
závody ČOS v Plzni - Telocvičná jednota Sokol	
v Košiciach žiada účasť žiactva	52
závody stredoškolské Ľahkoatletické - propozí-	
cie závodu	43
zbierky na Štúrov pomník - uzáver	54
- na Vlčkov spolok - zoznamy	48
Ž	
žiaci bez konfesie - povolenie neúčasti na nábo-	
ženských úkonoch	37
- disciplinárne záležitosti - vylúčenie z	
verejných štúdií	49
- komunistická agitácia - detská skupina -	
paralýzovanie účinkov agitácie na ústave	42
- komunizmus medzi stredoškolskými žiakmi	50
- komunistická literatúra - upozorňovanie	
žiaka zo stykov s KS	51
- korešpondencia medzi čsl. a polskými žiak-	
mi stredných škôl	52
- korešpondencia medzinárodná - zoznam účast-	
níkov	54
- Matica slovenská žiada dáta o vylúčených	
žiakoch pre panslavizmus	52
- politické strany - účasť na schôdzach a	
sprievodoch - zákaz	42
- schôdze a prejavy politických strán - člá-	
nok časopisu "Nőmunkás" o účasti žiactva	43
- spolková činnosť - zákaz	39
- stávka v Levoči - vyštrovanie	38
- v Ružomberku - podnecovanie	37
- študentská klinika - príspevky členov-žia-	
kov na podporu	43
- samospráva - zpráva o činnosti	38

Žiaci - Týždeň brannosti - prehliadka zdatnosti mládeže a strelecký výcvik	55
- vylúčenie zo stredných škôl	38, 72
- výmena slovenského a českého študentstva - akcia Československej jednoty	46
- zábavy príliš časté - zakročenie	41
Štiactvo - medzisletové závody v Plzni - účasť - preťažovanie v stredných školách - prehľásenie	73
- všeobecný dotazník o žiactve - vyplnenie	41
- výkazy o národnosti	40
- význam sporivosti - obežník	72
Žiačky - prijatie do chlapčenského ústavu v prí- pade nedostatku dievčenského lycea	38

O B S A H

ÚVOD

Dejiny ústavu	2
Dejiny fondu	7
Archívna charakteristika fondu	7
Rozbor obsahu fondu	8
Zoznam použitých skratiek	10

INVENTÁR

A. Celodrážavné písomnosti	
I. Knihy	11
II. Spisový materiál	12
A. Pomocné knihy	12
B. Spisy	12
B. Písomnosti mäđ., pobočiek	
I. Knihy	21
II. Spisový materiál	22
A. Pomocné knihy	22
B. Spisy	22
C. Vecné skupiny	23
D. Účtovný materiál	
I. Knihy	24
II. Spisy (skupiny spisov)	24
VECNÝ REGISTER	25

Názov fondu: Československé štátne reálne gymnázium v Košiciach

Značka: ČSRG - K

Časový rozsah: 1919-1938

Počet invenčných jednotiek: 84

Počet evidenčných jednotiek: 75

Počet kartónov: 21

Miesto uloženia: Košice, Orlia 11

Stav ku dňu: 31. XII. 1962

Fond usporiadal: Viliam Hammel

Inventár zostavil: Viliam Hammel

Stránok: 34

Počet exemplárov: 5

Inventár schválil: Eugen Bidovský, vedúci ŠA Košice

ŠTÁTNY ARCHÍV V KOŠICIACH

úvod

Dejiny datáru

Podpredstavcom predchodcom Župného maďarského reálneho
gymnázia Štátne maďarské reálne gymnázium v Košiciach /27 bol
Oblastní letecký úřad v Košiciach s maďarský-
m pokračovanie ministerstva školstva a vzdělávání, osvetu po urá-
bení článkostí ustanovenia o základnej skole s vyučovacím jazykom
maďarským pre štátne školy Košice rozhodlo sa vzniesť novostav-
by školy, nazvaný na správcu cel. st. Košinskému gymnáziu.
Oblastní letecký úřad oslovil o autorizáciu vydania
pravo v dnešku svojho nariadenia č. 53.029, II-1927 zo 16. marca
1927 osobu m. Štátneho maďarského reálneho gymnázia doce Le sepmes-
tra 1927. Rázor datáru požívaly spôsobom vo formi "Štátne
reálne gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským" dňom podpisu
výnosu č. 53.029 a 7. mája 1927 definitívne potom "štátne maďar-
ské reálne gymnázium v Košiciach". Kolejné nového datáru ob-
ecne pravidelných vyučovacích dňa bala výchova pretojazikovaj-
úcich, maďarskej národnosti k ľúčke vlasti, vernosti a bojov-
nosti vlasteneckejmu Štátu. Výsledky v tejto oblasti moh-
ou byť: teda členom vysokoškolského (professorského) sboru, socii
klam ktorého boli v súčasnosti predstavenci vlasteneckej ná-
rodnosti členom exkluzívnej akademie, t. j. vyučovaciu roč-
nejho správca konzervatória reálneho gymnázia. Ledeníč Jozef
štokrý správca konzervatória reálneho gymnázia. Ledeníč Jozef
štokrý správca aj reálneho gymnázia, ktorého predchodca pôsobil
v septembri 1927, a to William Hammel.

Inventár

1927 osobu m. Štátneho maďarského reálneho gymnázia doce Le sepmes-
tra 1927. Rázor datáru požívaly spôsobom vo formi "Štátne
reálne gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským" dňom podpisu
výnosu č. 53.029 a 7. mája 1927 definitívne potom "štátne maďar-
ské reálne gymnázium v Košiciach". Kolejné nového datáru ob-
ecne pravidelných vyučovacích dňa bala výchova pretojazikovaj-
úcich, maďarskej národnosti k ľúčke vlasti, vernosti a bojov-
nosti vlasteneckejmu Štátu. Výsledky v tejto oblasti moh-
ou byť: teda členom vysokoškolského (professorského) sboru, socii
klam ktorého boli v súčasnosti predstavenci vlasteneckej ná-
rodnosti členom exkluzívnej akademie, t. j. vyučovaciu roč-
nejho správca konzervatória reálneho gymnázia. Ledeníč Jozef
štokrý správca aj reálneho gymnázia, ktorého predchodca pôsobil
v septembri 1927, a to William Hammel.

1962

Nová konsultačná skupina bola sústava rôznych organizácií, ktoré
podporovali výročné národnostné aktivity, takisto v jednotlivých maďarských

Ú V O D

v rokoch 1927/38 (prvý doložiteľný deň výročia nariadenia č. 65.425)

časť 1. Dejiny ústavu

Ústav bol zriadený v meste Košice na národnostnej ulici č. 30.

Bezprostredným predchodom Štátneho maďarského reálneho
gymnázia v Košiciach v školských rokoch 1919/20-1926/27 bolo
Československé štátne reálne gymnázium v Košiciach s maďarský-
mi pobočkami. Ministerstvo školstva a národnej osvety po uvá-
žení dôležitosti takajto strednej školy s vyučovacím jazykom
maďarským pre širšie okolie Košíc rozhodlo sa zriadíť samostat-
ný ústav, nezávislý na spomenutom čsl. št. reálnom gymnáziu.
Oddelením maďarských pobočiek od materského ústavu vytvorilo
preto v zmysle svojho nariadenia č. 65.425/II-1927 zo 16. marca
1927 osobitné štátne maďarské reálne gymnázium dňom 1. septem-
bra 1927. Názov ústavu používaný spočiatku vo forme "Štátne
reálne gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským" dostal podľa
výnosu MŠANO z 5. júna 1931 definitívnu podobu "Štátne maďar-
ské reálne gymnázium v Košiciach". Poslaním nového ústavu ok-
rem pravidelných vyučovacích úloh bola výchova stredoškolskej
mládeže maďarskej národnosti k láske vlasti, vernosti a lojál-
nosti k československému štátu. Výsledky v tomto ohľade malo
zaručiť tiež zloženie učiteľského (profesorského) sboru, medzi
členmi ktorého boli v značnom počte profesori slovenskej ná-
rodnosti dokonale ovládajúci maďarčinu, t. j. vyučovaciu reč.
Dočasný správca samostatného reálneho gymnázia Ľudovít Ivaško,
ktorý spravoval aj maďarské pobočky ústavu-predchodec pred 1.
septembrom 1927, stal sa definitívnym riaditeľom školy od 15.
novembra 1928.

Nová koedukačná škola bola systému reálneho gymnázia, ktoré
početný stav žiactva stále stúpal, takže v jubilárnom školskom
roku 1937/38 (prvé decénium ústavu) navštevovalo ju 621 žiakov.
Počet tried s pobočkami v tom istom školskom roku bol 14.

Ústav bol umiestnený v budove na Kováčskej ulici č. 30,
ktorá bola v majetku mesta Košíc a pôvodne sa používala na u-
miestenie Ľudovej školy. Pre zastaralosť a veľké svoje nedos-
tatky nevyhovovala, zvlášť nemohla prijať z roka na rok stále
stúpajúci počet žiactva. Trpela nedostatkom učební, nemala po-
trebné miestnosti pre knižnice, rôzne zbierky a kabinety, pre
usporiadanie školských slávností, zasadania rodičovského zdru-
ženia atď. Z týchto príčin záujem nehateného vyučovania vyža-
doval, aby vyučovanie sčasti prebiehalo v prenajatých miestnos-
tiach iných ústavov.

Predmety vnútorného zariadenia riaditeľne a učební ústavu
boli vo väčšine upotrebené. Časom boli poskytnuté doplnené po-
skytnutím dotácie zo strany Referátu MŠANO. Podobne boli dopl-
nené aj zbierky pomocou obdobných dotácií. Po likvidácii Štát-
ného učiteľského ústavu v Košiciach bola pridelená časť jeho
inventára Št. maďarskému reálnemu gymnáziu v Košiciach. Oboha-
tená bola aj profesorská knižnica a to prevzatými knihami od
iných ústavov (býv. premonštrátske gymnázium, býv. maďarské gym-
názium v Levoči, Št. vyššie reálky v Košiciach a v Lučenci).
Po takom doplnení zbierky ústavu dostačovali k vyučovaniu a
obe knižnice (profesorská a Žiacka) boli primerané.

Rodičovské združenie založené 24. septembra 1931 vyvíjalo
dosť bohatú činnosť v prospech ústavu a žiactva. Porady malo
každý druhý mesiac, na ktorých riaditeľ alebo niekterý profe-
sor ústavu prednášal rodičom o školských otázkach, potom nasle-
dovala čulá debata. Rodičia založili tiež "Žiacky podporný spo-

lok v Košiciach", ktorého stanovy boli schválené r. 1928. Podporu dostával slušný počet žiakov okrem peňažnej odmeny aj v podobe šatstva, potravín, dreva. Pri ústave účinkoval tiež Samovzdelávací krúžok "Madách".

Štátne maďarské reálne gymnázium pôsobilo od 1. sept. 1927 nerušene do konca školského roku 1937/38. Začiatok nasledujúceho nového školského roku 1938/39 bol už ale narušovaný ozvenami politických udalostí, ktoré viedli k mnichovskému pádu a k viedenskej arbitráži. Udalosti vystupňovali nacionalistickú náladenosť žiactva a dochádzalo v tomto smere k rôznym výstupkom a demonštráciám. Medzi 24. septembrom a 4. októbrum sa nevyučovalo pre zabranie učební na vojenské účely. Posledné týždne trvania ústavu prebiehali v stálom vzrušení a v nepokoji až do dňa viedenskej arbitráže (2. november 1938), ktorý privodil tiež i zénik Štátneho maďarského reálneho gymnázia v Košiciach. Podací protokol od 4. novembra sa viedol maďarsky (predtým slovensky) s posledným zápisom z 12. decembra 1938. Posledné záписy podacieho protokolu zachytili už aj spisy o opatreniach maďarských vojenských a civilných vrchností týkajúcich sa zanikajúceho ústavu.

O činnosti ústavu podrobne informujú najmä "výročné zprávy (értesítö)", ktoré uverejňovalo riaditeľstvo koncom každého školského roka (I - XII).

Dejiny fondu

Písomnosti vzniknuté najmä z riadiacej činnosti riaditeľa školy sa preniesli skôr ešte za okupácie do susednej budovy terajšej Strednej všeobecnovzdelávacej školy v Košiciach na Kováčsku ulicu č. 28. Odtiaľ v dňoch 20-21. aug. 1957 prevzalo ich

Archívne oddelenie KS MV v Košiciach pre Štátny archív v Košiciach na Orlej ul. č. 11. K písomnostiam pribudlo dňa 17. mája 1962 osemnásť hlavných katalógov a štyri hlavné protokoly o skúškach dospelosti, ktoré boli prevzaté z riaditeľne spomenu-tej strednej všeobecnovzdelávacej školy.

Archívna charakteristika a metódy spracovania fondu

Časové rozpäťie fondu sa zhoduje s rokmi jestvovania ústavu, t. j. s r. 1927-1938. Prevzatý materiál registratúry školy bol na nejaké výnimky pomerne celistvý a členil sa na knihy a spisový materiál, t. j. na pomocné knihy a spisy. Z pomocných kníh chýba index z r. 1935-1938.

Spisy, ktoré boli písané inak slovensky, manipulovali sa celkom primitívnym spôsobom podľa systému chronologicko-numerického radenia bez spájania spisov jednej záležitosti. Znamenalo to, že časti jedného spisu, jednej záležitosti (napr. osobné spisy jednej učebnej sily) boli uložené na 16-20 atď. miestach rôznych ročníkov a bolo možné ich iba pomocou indexov zistiť a na rôznych miestach vyhľadať.

Po usporiadani knižného materiálu a spisov, resp. po úprave zistených nedostatkov v súlade posledných, vykonala sa vnitorná skartácia, pri ktorej sa vzali do úvahy predpisy "Smer-ník pre vyrážvanie (skartáciu) písomností v odbore pôsobnosti Povereníctva školstva a kultúry".

Vzhľadom na spomenutý sériový a celkom nedostatočný systém manipulovania spisov, v rámci archívneho spracovania sa vytvorili z hlavných predmetov agendy vecné skupiny. Do jednotlivých vecných skupín sa zaradili spisy vzťahujúce sa na jeden hlavný predmet so súčasným spájaním spisov jednej záležitosti v rámci vecnej skupiny. Počet vecných skupín je 38, pričom spi-

sy jednej vecnej skupiny tvoria jednu spisovú inventárnu jednotku. Pre zameňavý, väčší - menší rozsah spisov ako i pre spôsob ich archívnej manipulácie nebolo možné voliť ročník jednej vecnej skupiny za inventárnu jednotku. Vlastný inventár po technickej stránke má novšie používanú úpravu, resp. spôsob podľa ktorého inventárne záznamy spisových inventárnych jednotiek (inventárne číslo, signatúra a číslo kartónu) sú v jednom riadku, aby za nimi mohol nasledovať - tiež i pre úsporu papierového materiálu - obsahový rozbor vecnej skupiny ako inventárnej jednotky.

Signatúra sa použila pri spisových inventárnych jednotkách v podobe poradového číslenia arabskými číslicami. Pre použitú archívnu manipuláciu spisov z inventárnych záznamov bolo treba vynechať číselné rozpätie spisov. Pri knižnom materiáli signatúra sa nepoužila, lebo inventárne číslo knihy dostatočne eviduje.

Register inventára je len vecný a pri jednotlivých heslach sú uvedené inventárne čísla. Iba pri inventárnej jednotke č. 68 (akcie), ktorá skupina je ešte delená na podskupiny, je označená aj podskupina príslušným písmenom.

Z úradných kníh do zápisníc o poradách profesorského sboru bol pojatý priebeh porád na začiatku školských rokov, jednotlivých školských období, tiež priebeh mimoriadnych a záverečných porád. Všeobecnou témetikou týchto porád boli prospech žiactva a činnosť profesorov výchovnej a didaktickej povahy. Inak od osobitného rozboru obsahu fondu sa upustilo, lebo názvy vecných skupín vo vlastnom inventári poskytujú o ňom dostatočnú informáciu.

Fond spracoval a inventár vyhotobil Viliam Hammel, ml.arch. pracovník v Št. archíve v Košiciach v druhej polovici r. 1962.

Zoznam použitých skratiek

15. Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1933/34
16. Klasifikačný katalóg I. K N I H Y pre šk. rok 1934/35
17. Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1935/36
18. a. Zápisnice
Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1936/37
19. Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1937/38
1. Zápisnice o poradách prof.sboru, neviaz., 1927-1938
slov.
2. Zápisnice o přijímacích skúškach, neviaz., 1927-1938
maď.
3. Zápisnice o mimoriadnych skúškach, neviaz., 1928-1937
maď. protokol s skúškach časopisosti
4. Zápisnice o diferenčných skúškach, neviaz., 1927-1929
maď. protokol s skúškach časopisosti
5. Zápisnice o doplňujúcich skúškach, neviaz., 1928/1929
maď. protokol s skúškach časopisosti
1933-1935
6. Zápisnice o náhradných skúškach, neviaz., 1928-1930
maď. protokol s skúškach časopisosti
1936-1938
7. Zápisnice o predbežných skúškach, neviaz., 1927-1930
maď.
8. Zápisnice o opravných skúškach, neviaz., 1934/1935
maď.
9. b. Line 1936/1937
10. 1938/1939
11. Zápisnice o opravných skúškach, neviaz., 1935-1938
maď.
12. 1930-1939
13. b. Klasifikačné katalógy
14. 1927-1928
9. Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1927/28
10. Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1928/29
11. Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1929/30
12. Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1930/31
13. Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1931/32
14. Klasifikačný katalóg (Fönévkönyv) pre šk. rok 1932/33

15. Klasifikačný katalóg (Főnévkönyv) pre šk. rok 1933/34
16. Klasifikačný katalóg (Főnévkönyv) pre šk. rok 1934/35
17. Klasifikačný katalóg (Főnévkönyv) pre šk. rok 1935/36
18. Klasifikačný katalóg (Főnévkönyv) pre šk. rok 1936/37
19. Klasifikačný katalóg (Főnévkönyv) pre šk. rok 1937/38

c. Hlavné protokoly o skúškach
dospelosti

20. Hlavný protokol o skúškach dospelosti (Érettségi vizsgálatok főjegyzökönyve) 1928-1929
21. Hlavný protokol o skúškach dospelosti (Érettségi vizsgálatok főjegyzökönyve) 1930-1932
22. Hlavný protokol o skúškach dospelosti (Érettségi vizsgálatok főjegyzökönyve) 1933-1935
23. Hlavný protokol o skúškach dospelosti (Érettségi vizsgálatok főjegyzökönyve) 1935-1938

d. Iné

24. Kniha obežníkov (Hirdető könyv) 1926-1930
25. Kniha obežníkov (Hirdető könyv) 1930-1935
26. Odpisy platobných listín o platoch a odmenách proferov (Fizetési listák másolatai) 1927-1928
27. Evidencia školného a iných školských poplatkov 1930/31-
1934/35
28. Evidencia školného a iných školských poplatkov 1935/1936
29. Denník fondu ústavných príspevkov: I. učebné pomôcky II. Herný fond III. Výletný fond IV. Fond chudobného žiaťta 1927

II. SPISOVÝ MATERIÁL

A. Pomocné knihy

30.	Podaci protokol	1927-1938
31.	Index	1928-1930
32.	Index (od 17.9.1930 do 31.12.1934)	1930-1934

B. Spisy

a. Všeobecné záležitosti ústavu

33. 1 1927-1938 1
Vznik, názov, organizácia, budova a umiestenie ústavu.

Odlúčenie maď. pobočiek od Čsl. št. reálneho gymnázia v Košiciach a vytvorenie samostatného ústavu dňom 1.9. 1927; zmena názvu ústavu na "Štátne maďarské reálne gymnázium v Košiciach"; vytváranie pobočných tried ústavu; nedostatky umiestenia školskej budovy; používanie a prenájom miestností pre ústav, ako: telocvične Št. reálky v Košiciach, Telovýchovného ústavu Sama Pačenovského, Telocvičnej jednoty "Sokol", Robotníckej telocvičnej jednoty v Košiciach, rádu uršuliniek atď.; príprava civilnej evakuácie v r. 1938; zabranie budovy ústavu vojskom; zaistenie vyučovania; rôzne pokyny Maďarskej národnej rady v Košiciach po okupácii Košíc.

34. 2 1929-1938 1
Zariadenie, školské zbierky, profesorská a žiacka knižnica ústavu.

Pridelenie časti inventára zrušeného Čsl. št. učiteľského ústavu v Košiciach štátному maďarskému reálnemu gym-

náziu; zoznamy inventárnych prírastkov; záležitosť pre-skúmania ústavných zbierok; umiestovanie zbierok a vnitorných zariadení; odovzdanie knižníc zrušených škôl ústavu; knižné dary MŠANO; revízia žiackej knižnice; dopĺňovanie profesorskej knižnice; inventárny zoznam prírastkov pre profesorskú knižnicu.

35. 3 1927-1935 1

Úprava školských prázdnin.

Posunutie počiatku školského roku 1927/28 pre epidémiu; polročné prázdniny v šk. r. 1927/28 odpadajú; trvanie veľkonočných prázdnin v r. 1928; vianočné prázdniny v šk. roku 1935/36 - predĺženie.

36. 4 1928-1938 1

Dotazníky MŠANO k zisteniu stavu stredných škôl.

Obsahujú skutočný osobný stav učiteľstva a zriadcov, tiež údaje žiactva školy v jednotlivých školských rokoch ako: počet žiactva v triede, zapísaných riadnych žiakov a privatistov, ďalej štátnej príslušnosť, národnosť, náboženstvo v číselných výkazoch. Dáta o budove školy sú v prílohe dotaznika.

37. 5 1927-1932 1

Zprávy o stave školstva.

Zprávy o momentoch, ktoré priaznive alebo nepriaznive pôsobia na priebeh vyučovania a nehateného napredovania žiactva v školských predmetoch v ústave, o vzťahu rodičov k ústavu a ústavu k cirkvám, o duchu v škole medzi žiactvom a o postoji profesorov k ČSR.

38. 6 1928-1938 1

Výročné štatistické výkazy pre stredné školy.

Všeobecné štatistické údaje; výkaz o učiteľskom sbore a personálu ústavu; rôzne osobné údaje žiactva; počet tres-

tov v jednotlivých školských rokoch; štatistické výkazy k hlavnej výročnej zpráve za jednotlivé školské roky s pripojenými hlavnými výročnými zprávami.

39. 7 1928-1938 1
Osłavy štátnych sviatkov, pamätných dní, výročí a jubileí.

Osłava št. sviatku dňa 28. októbra; št. sviatkov spriatelených štátov; desiateho výročia trvania ČSR; osłavy desiateho výročia stredných škôl, stého výročia vzniku hymny: "Kde domov môj"; školské slávnosti Pribinových osláv; 15. výročia príchodu čsl. vlády do Bratislavы.

40. 8 1928-1938 1
Hospodársko-technické záležitosti ústavu, rozpočty.

Rozpočtové návrhy riaditeľstva ústavu na jednotlivé správne roky; pokyny Referátu MŠANO vzťahujúce sa na zostavanie rozpočtových návrhov stredných škôl a učiteľských ústavov; výkazy o zadaných št. dodávkach a prácach, hospodárenie s úvermi pri udržovaní št. budov.

41. 9 1928-1937 1
Pokladničné a účtovné veci ústavu.

Rozdelenie ústavného fondu na pomôcky učebné; vyúčtovanie dotácie na ošacovaciu akciu; vyúčtovanie výletného fondu, učebných pomôcek, rézie, režijnnej zálchy; zabezpečenie cenných papierov a peňažných hotovostí; centralizácia školských depozít; prevzatie pokladničnej knihy zo št. fondov ústavných; prehľad vecného nákladu na r. 1936.

b. Záležitosti vyučovania

42. 10 1927-1938 2
Predpisy, smernice, metódy vyučovania, učebné osnovy, podmienky prijatia do vysokých škôk.

Úprava skúšky dospelosti; zavedenie päťčlennej, klasifičnej stupnice; preťažovanie žiactva ukladaním úloh na feriálne dni; pokyny Referátu MŠANO pre výchovu žiactva na národných a stredných školách na Slovensku; nové osnovy I.-II. triedy - zpráva o skúsenostach; vyučovanie podľa nových ^{osnov} v šk. r. 1933/34; skúsenosti s novým školským poriadkom a s novým skúšobným a klasifikačným poriadkom; Masarykova univerzita v Brne - všeobecné inštrukcie o vyskej škole pre absolventov ústavu.

43. 11 1927-1938 2

Organizácia vyučovania. Nepovinné predmety.

Vyučovanie nepovinnej nemčiny a ostatných nepovinnych predmetov; praktické fyzikálne a prírodopisné cvičenia; ručné práce výchovné; rozvrh látky; povolenie efektívnych predmetov v V. triede; užívanie "Pravidiel slovenského pravopisu" pri vyučovaní; zavedenie čsl. konverzácie v VII-VIII triede.

44. 12 1928-1938 2

Učebnice (recenzie, aprobačné pokračovanie).

Zmeny učebníc používaných v jednotlivých školských rokoch; "Týždeň detskej knihy" - zavedenie na školách; "Literárny oznamovateľ" - výkaz novovydaných učebníc a pomôcok; učebnice vydané na recenziu profesorom ústavu; menoslov profesorov - recenzorov učebníc z vlastného ústavu.

45. 13 1928-1937 2

Výkazy o prospechu žiactva.

Výsledky štyroch obdobných porád o prospechu, pilnosti a chovaní žiactva; prehľad klasifikácie v jednotlivých obdobiach; upozorňovanie rodičov na prospech žiakov - spôsob upozorňovania.

46. 14 1928-1938
Skúšky externistov.

2

Žiadosti externistov o povolenie doplnovacej maturity z rôznych predmetov; o opakovanie skúšky dospelosti; oběžník o podmienkach, skúšobnom termíne, taxách a dávkach priпустenia k externým skúškam dospelosti.

47. 15 1928-1938
Skúšky dospelosti. Písomné práce.

2-10

Výkazy o výsledku maturitných skúšok v letnom, podzimnom a zimnom období spolu s predbežnou zprávou o skúškach dospelosti a s výkazom abiturientov; písomné práce skúšok dospelosti z jazykov: československého, francúzskeho, latinského a gréckeho opatrené s posudkom skúšajúcich odborných profesorov a s výkazom výsledku písomných prác.

c. Záležitosti učebných síl
a zamestnancov ústavu

48. 16 1927-1938
Všeobecné záležitosti učebných síl a zamestnancov ústavu.

10

Osobný stav učiteľského sboru v jednotlivých školských rokoch; určenie trvalého pôsobišta profesorov; súpisu žiadateľov o systemizované miesto profesorské s rôznymi kombináciami predmetov; odmeny za výpomocné vyučovanie povinných predmetov; učebná povinnosť riaditeľov a profesorov - pokyny; oslobodenie profesorov od činnej vojenskej služby v prípade mobilizácie a vojny; miesta definitívnych a pomocných zriadencov tiež námezdnych síl - ustanovenie legionárov; vládne uznesenie o aspirantoch profesúry a učiteľstva na stredných školách a učiteľských ústavoch; sociologický výskum profesorstva.

49. 17 1927-1938
Verejná kritika profesorského sboru, stážnosti na jednotlivých profesorov.

11

Opatrenia riaditeľa ústavu v záležitostach útokov rôznych časopisov, trestné stíhanie pre urážky na eti napadnutých členov profesorského sboru; vyšetrovanie podstaty útokov; disciplinárne pokračovania proti profesorom na základe stažnosti rodičov na spôsob vyučovania a záchadzania so žiactvom.

50. 18 1927-1938 11-12
Osobné záležitosti učebných súl (profesorov) a zamestnancov ústavu.

Osobné spisy učebných súl a zamestnancov podľa abecedného menoslovu; nastúpenie služby, preloženia z ústavu, penzionovania a úmrtia, tiež osobné výkazy o účinkovaní.

51. 19 1928-1938 13
Prednášky, kongresy, sjazdy, kluby, porady, zájazdy, schôdze, kurzy pre profesorov.

Pozvánky na sjazdy: šiesty sjazd čsl. prírodespytcov, lekárov a inžinierov v Prahe, slovenských filológov, sjazd pre výskum dieťaťa atď.; na kurzy národohospodárskej výchovy, matematicko-prírodovedecké, lyžiarske, na VIII. medzinárodný kongres filozofický v Prahe, na celostátny kongres pre ľudovú pieseň v Bratislave, na výročnú schôdzku sboru delegátov spolku stredoškolskej soci. pečlivosti pre Slovensko v Bratislave.

52. 20 1928-1935 13
Mimoškolská činnosť profesorov.

Recenzie pri aprobačnom pokračovaní učebníc; články do rôznych časopisov; prednášky v rozhlasu, v spolkoch a v rodičovskom združení; vedenie rôznych kurzov; usporiadanie školských slávností a divadelných predstavení ochotníkov.

d. Záležitosti žiačtva

53. 21 1928-1938 13
Prijímanie žiačtva do ústavu.

Žiadosti o prijatie do ústavu; výkazy o počte prijatých žiakov; otázka prijatia cudzozemských žiakov do ústavu; prijímanie žiakov z meštianskych škôl; smernice predpisy pre zápisu do prvých tried gymnázií; výkazy o výsledku prijímacích skúšok.

54. 22 1934-1938 13
Priupustenie k rôznym skúškam.

Žiadosti o priupustenie do vyšších tried na základe diferenčnej skúšky z jazyka maďarského; priupustenie k doplnovacej skúške dospelosti z gréčtiny, povolenie všeobecnej skúšky dospelosti; žiadosti o nostrifikáciu vysvedčení dospelosti.

55. 23 1928-1938 13
Študentské základiny.

Konkurzy, vyhlášky na udelenie odmeny zo základín; menoslov žiakov používajúcich štipendiá a odmeny; kvitancie o vyzdvihnutých čiastkach zo základín: Jána Pálffyho, Widder-Ursayho, Masarykovej, Mauricia a Eleonóry Friedmannových, po profesorovi Jozefovi Vasilkovi, profesore Gejzu Schöpfli, rodičov Št. maď. reálneho gymnázia v Košiciach, Jána Zemantseka, Pavla Wirtschaftera.

56. 24 1928-1938 13
Štipendiá

Záležitosti štipendia pre poslucháčov vysokých škôl; upovedomenie (konkurzy) o štipendiách; žiadosti štipendistov; polročné výkazy a kvitancie; záležitosti krajského štipendia pre žiakov stredných škôl na Slovensku; tabuľky žiadateľov o štátnej študijní podporu; polročné

výkazy žiakov, ktorí dostali št. študijnú podporu.

57. 25 1928-1938
Školné.

14

Žiadosti o oslobodenie od školného; návrhy na oslobodenie; vyúčtovanie školného; strata oslobodenia od školného.

58. 26 1928-1938
Programové večierky-filmy a rozhlas pre mládež.

15

Žiadosti o povolenie žiackeho programového večierku; podpora na programový večierok usporiadany v prospech chudobného žiactva ústavu; pozvanie a účasť žiactva na rôznych filmových predstaveniach: "Po stopách čsl. légí vo Francii", "Zem spieva", "Pod juhoslovanským nebom"; požičiavanie filmov a diapositívov s prednáškami stredným školám; návrh "Maďarskej vedeckej, literárnej a umeleckej spoločnosti v ČSR" na zavedenie systematických rozhlasových prednášok.

59. 27 1934
Študijné zájazdy.

15

Študijné cesty žiakov, rakúskych štátnych občanov navštěvujúcich školy mimo Rakúsko po Rakúsku; študijný zájazd do anglických miest (obežníky Ref. MŠANO).

60. 28 1927-1938
Priestupky, disciplinárne záležitosti žiactva.

15

Demonštrácia žiactva proti skráteniu vianočných prázdnin; falzifikovanie školského vysvedčenia; spievanie maďarskej irredentistickej piesne; vylúčenie žiačok z verejného štúdia; disciplinárne vyšetrovanie žiakov pre protináboženské a komunistické zmýšľanie; osočovanie profesora žiakom, provokatívne písanie žiaka proti ústavu; disciplinárne pokračovanie pre prenesenie predmetov z Nemecka o-

značených hákovým krížom; urážlivé správanie sa žiactva na Školskej oslave pri spievani štátnej hymny.

61. 29 1928-1937 15
Volba povolania abiturientov, psychotechnické skúšky.

Ústredie pre voľbu povolania - povolenie k vykonávaniu výskumných psychologických skúšok na školách na Slovensku; psychotechnický VIII. medzinárodný kongres - udelenie dovolenky profesorom stredných škôl pre prípad účasti; psychotechnické skúšky usporiadane Okresnou pečlivostou o mládež v Košiciach v súvislosti s voľbou povolania.

62. 30 1928-1937 15
Školské internáty.

Podmienky prijatia; menoslov prijatých žiakov ústavu; vyhláška kuratória univerzitného internátu a akademickej menzy v Bratislave pre absolventov stredných škôl o spôsobe doloženia žiadostí o prijatie do internátu.

63. 31 Tlač pre mládež 1933-1938 15

Upozornenia na závady a škodlivosť intencíí tlače pre mládež, najmä časopisov: "Das Kränzchen - illustrierte Mädchenzeitschrift", "Mladý život", "Indulás", "Die Jugendenschaft", "Der Werkstudent"; odporúčané časopisy: "Letectvo", "Obrana obyvateľstva", "Srdce Európy".

e. Rôzne záležitosti súvisiace s činnosťou ústavu

64. 32 1930-1938 15
Rodičovské združenie.

Zpráva o činnosti rodičovského združenia na školách; starostlivosť rodičovských združení o soc. podporu mládeže; spolupráca rodičovského združenia ústavu s okresnou pečlivostou o mládež - odporúčanie Referátu MŠANO; žiadosť

Rodičovského združenia v Košiciach o zavedenie vyučovania nepovinnej nemčiny; memorandum Rodičovského združenia v Košiciach ohľadom škолнého a postavenia novej budovy pre ústav.

65. 33 1928-1938 15
Žiacký podporný spolok.

Utvorenie, stanovy a pečiatka žiackeho podporného spolku; schválenie; sociál podporný spolok židov; žiadosti o podporu z fondu žiackeho podporného spolku; zoznam žiadateľov o podporu; zpráva o použití 500 Kč podpory na zimnú mliečnu akciu spolku; vianočná podporná akcia.

66. 34 1928-1938 15
Iné žiacke spolky a združenia.

Upovedomenie o utvorení samovzdelávacích krúžkov; konfesijné združenia; žiadosť o kultúrnu podporu pre samovzdelávací krúžok ústavu; rozšírenie členskej základne leteckého spolku "Rever" pri Priemyselnej škole v Košiciach vstupom za členov z iných škôl; spolek "Krajská prázdninová pečlivosť v Bratislave" žiada o podporu, o peňažité príspevky škôl a rodičovských združení.

67. 35 1928-1938 15
Športové podujatia.

Rekreácie spojené so športom; telocvičné hry; účasť na športových závodoch: stredoškolský hokejový turnaj o majstrovstvo Košíc; V. celoštátny lyžiarsky hliadkový závod brannosti; pardubické stredoškolské závody; športové cvičenia Karpathenvereinu; závody stredoškolského študentstva v Bratislave; výlety študentstva.

68. 36 1927-1938 16-17
Akcie.

a. Masarykova letecká liga.

Menoslov žiakov prihlásených za členov ligy; príspevky žiakov na ligu; kurzy pre inštruktorov stavby lietajúcich modelov; "Letecký deň" usporiadany ligou; propagácia ligy v ústave.

b. Masarykova liga proti tuberkulóze; celoštátna finančná akcia v prospech ligy proti tuberkulóze - rozdávanie zbieracích hárkov; poučné brožúrky ligy.

c. Protialkoholický boj.

Prihlásenie sa profesorov za členov "Čsl. abstinentského sväzu"; abstinentský sľub žiactva; abstinentská prednáška v ústave; protialkoholná komisia mesta Košíc usporiada prednášky; rozšírenie časopisu: "Boj o zdravie"; "Týždeň striežlivosti na Slovensku v dobe 8-16. mája 1932", vypísanie súbehu na témy o abstinencii.

d. Dobročinná lotéria.

Obežník informujúci o cieľoch dobročinnej lotérie; výzva na zakúpenie lósov; výkaz o výsledku odpredania dobročinných lósov žiakmi ústavu.

e. Iné dobročinné podujatia, zbierky.

Verejná zbierka na stavbu Slovenského národného múzea v Turč. Martine; stravovacia akcia - zoznam stravovaných detí; ošacovacia akcia študentov stredných škôl - informácie; vyúčtovanie mimoriadnej dotácie na ošacovaciu akciu.

f. Podporné akcie.

"Občiansky spoločenský kruh v Košiciach" - odmena 200 Kč pre dobrého žiaka ústavu narodeného v Košiciach; zbierka na stavbu pomnika básnikovi Hviezdoslavovi; štatistický výkaz soc. podpôr ústavu; žiadosti o povolenie podpory 3000 Kč pre žiacke výlety, pre cestovanie na stredoškolské závody do Pardubíc; Rada mesta Košíc - podpora 500 Kč pre ústav; "Týždeň slovenských menšínových škôl" - zbierková akcia; darovanie slovenských učebníc a kníh pre zahraničných Slovákov.

g. Československý červený kríž.

Vianočná akcia ČSČK; otázky dorastu a členstva, rôzne kurzy usporiadane ČSČK: samaritánsky, kurz dobrovoľných sestier, prvej pomoci; stredoškolská osada atď.

h. Skauting.

Účasť skautov na jubilejných oslavách desaťročného trvania ČSR; obežník o celoštátnom sjazde školských pracovníkov-skautov v dňoch 3-4. mája 1929; účasť skautov na výtrvalostných chodeckých závodoch v lesnom teréne; táborový kurz pre učiteľov-skautov; združenie čsl. skautiek - usporiadanie vodcovského kurzu pre profesorky telocviku a učitelky.

i. Ochrana zvierat, lesov.

Ochrana lesov, vyvarovanie sa ich poškodenia pri výletech žiactva; strielanie a usmrcovanie užitočného a spevavého vtáctva a iných neškodných zvierat - zákaz; prikrmovanie vtáctva v dobe mrazov; propagácia snáh "Spolku k ochrane zvierat pre ČSR" (obežníky).

j. Spoločné zájazdy, účasť na festivaloch študentov na francúzskej Riviére; zájazdy št. zamestnancov na Slovensko; hromadné zájazdy žiakov do cudziny - obežník; zájazd do Krynice v Poľsku - povolenie pre žiakov istavu; školský zájazd do Zlína; usporiadanie "Detského dňa" Zemským ústredím pečlivosti o mládež na Slovensku - účasť žiactva; medzinárodné dopisovanie žiactva - informácie; prázdninová akcia Okresnej pečlivosti o mládež v Košiciach.

k. Pozvánky na rôzne predstavenia, prednášky, výstavy, kurzy, koncerty, kongresy.

Prednášky zo zdravovedy, cestopisné; odborná sklárska výstava v Košiciach; školská výstava vývoja školstva na Slovensku; výstava školských časopisov; propagáčná výstava "Krásy Slovenska"; Kongresy: -medzinárodný kongres pre hudobnú výchovu; VI. medzinárodný kongres pre krešenie v Prahe; Kurzy: kurz pre nápravu vadnej reči v Kremnici; hasičský kurz žiactva; automobilové kurzy pre študentov; šoférské kurzy; prázdninový náukobeh slovenčiny v Turč. Martine; Koncert Nikolu Melníkova v Košiciach; koncert pre školskú mládež vo dvorane "Schalkházu"; symfonický koncert v Národnom divadle; záverečné koncerty hudobnej školy vo veľkej dvorane "Schalkházu".

69. 37 1929-1938 17
Národnostná propaganda (manifestácie, sprievody, prejavy).

Iredenta maďarských skautských organizácií; protestné zhromaždenie proti utláčaniu Slovákov v Maďarsku - spolupráca; maďarská propaganda v československom pohraničí - obežník; Masarykov deň čsl. zahraničia - obežník.

70. 38 1928-1938 17
Politická agitácia (propaganda, prejavy, agitácia KSČ).

Agitácia KSČ medzi študentstvom - obežník; KSČ - "Kestufra" - sjazd dňa 25. a 26. mája januára 1930 v Prahe; zpráva ústavu o rozširovaní komunistického smeru medzi žiactvom; vylúčenie žiakov pre komunistickú agitáciu.

V e c n ý r e g i s t e r

A

abstinencia - vypísanie súbehu na témy o abstinencii	68/c
abstinentenský slub žiactva	68/c
- sväz čsl. - prihlásenie sa za člena	68/c
agitácia KSČ medzi študentstvom - obežník	70
- rozširovanie komunistického zmýšľania	70
- vylúčenie žiakov pre kom. agitáciu	70
akcie:	
- ošacovacia študentov stredných škôl	68/e
- prázdninová Okresnej pečlivosti o mládež v Košiciach	68/i
- vyúčtovanie mimoriadnej dotácie na ošacova- ciu akciu	68/e
- stravovacia - zoznam sťavovaných detí	68/e

B

"Boj o zdravie" časopis - rozširovanie	68/c
Budova ústavu - hospodárenie s úvermi pri udržovaní	40
- memorandum Rodičovského združenia v Košiciach v otázke postavenia no- vej budovy pre ústav	64
- nedostatky umiestenia	33
- zabranie vojskom	33

C

cenné papiere a peňažné hotovosti - zabezpečenie	41
centralizácia školských depozit	41
civilná evakuácia - príprava v r. 1938	33
cudzozemskí žiaci - prijatie do ústavu	53

č

Československá konverzácia - zavedenie v VII-VIII triede	43
Československý štátny učiteľský ústav v Košiciach - pridelenie časti jeho zariadenia po zrušení ústavu	34
články napísané profesormi do rôznych časopisov	52
D	
definitívni zriadenci a pomocní zamestnanci	48
demonštrácia žiactva proti skráteniu prázdnin	60
depozity školské - centralizácia	41
deľačné trvanie ČSR - účasť skautov na oslavách	68/h
Detsky deň - usporiadanie	68/j
disciplinárne pokračovanie proti profesorom	49
- pre prenesenie predmetov z Nemecka	60
- vyšetrovanie žiakov pre protináboženské a komunistické zmýšľanie	60
dotazníky MŠANO k zisteniu stavu šol - vyplnenie	36
E	
efektívne predmety v V. triede - povolenie	43
evakuácia civilná - príprava v r. 1958	33
externisti - skúšky dospelosti - obežník	46
- žiadosti o povolenie opakovania opakovacích skúšky dospelosti	46
- žiadosti o povolenie dopĺňovacej maturity z rôznych predmetov	46
F	
falzifikovanie školského vysvedčenia	59
festivaly na francúzskej Riviére - obežník	68/j
filmy - diapositivy - požičiavanie stredným školám	58
- účasť žiactva na filmových predstaveniach	58

H

hákovým križom označené predmety - disciplinárne po-	
kračovanie pre prenesenie z Nemecka	60
hospodárenie sivermi pri udržovaní št. budov	40

I

inventárne prírastky zakúpené pre zbierky ústavu	34
ireidentistická maďarská pieseň - spievanie žiakmi	60

K

Karpathenverein - usporiadanie športových cvičení	67
klasifikačná päťčlenná stupnica - zavedenie	42
klasifikačný školský a skíšobný poriadok	42
- prehľad v jednotlivých obdobiach škol-	
ského roku	45
komunistická agitácia - disciplinárne vyšetrovanie	
pre komunistické a protiná-	
boženské zmýšľanie žiakov	60
- KSČ-Kostufra - sjazd dňa 25-	
26. januára 1930 v Prahe	69
- vylúčenie žiakov pre komu-	
nistickú agitáciu	69
knižnica - inventárny zotnam profesorskej a žiackej	
knižnice s prírastkami	34
- knižné dary MŠANO a zrušených stredných	
škôl	34
- profesorská - doplnovanie	34
- žiacka - revízia	34
koncert Niklou Melnikova v Košiciach - pozvánka	68/k
- pre školskú mládež v Schalkházu - pozvánka	68/k
- symfonický v Národnom divadle - pozvánka	68/k
- záverečný hudočnej školy - pozvánka	68/k
konfesijné združenia - zákaz založenia v ústave	66
kongres celoštátny pre ľudovú pieseň v Bratislave	51
- medzinárodný pre hudobnú výchovu	68/k
- pre kreslenie v Poľsku	68/k

L

legionári - ustanovenie na miesta definitívnych a pomocných zriadencov	48
lotéria dobročinná	68/d
lósy dobročinné - výsledky (výkaz) odpredania	68/d

M

Maďarská národná rada v Košiciach - rôzne pokyny dané ústavu po okupácii Košíc	33
maďarské pobočky - odlúčenie od československého št. reálneho gymnázia	33
Masarykova letecká liga - letecký deň	68/a
- menoslov žiakov prihlá- sených za členov	68/a
- príspevky žiakov	68/a
- propagácia v ústave	68/a
- liga proti tuberkulóze	68/b
- univerzita v Brne	42
medzinárodné dopisovanie žiactva - informácie	68/j

memorandum rodičovského združenia ústavu ohľadom po-	
stavenia novej budovy pre ústav	64
- ohľadom školského	64
menoslov profesorov ústavu recenzorov učebníc	44
- žiakov, členov Masarykovej leteckej ligy	68/b
meštianske školy - prijímanie ich žiakov do ústavu	53

N

náklad vecný ústavu - prehľad	41
náprava vadnej reči - kurz v Kremnici	68/k
náukobeh slovenčiny prázdninový v Turč. Martine	68/k
názov ústavu - zmena	33
nedostatky umiestenia školskej budovy	33
nemčina a nepovinné predmety - vyučovanie	43
- nepovinná - žiadosť o zavedenie vyučovania	64
nostrifikácia vysvedčení dospelosti	54

O

Občiansky spoločenský kruh v Košiciach - odmena	
200 Kč dobrému žiakovi	68/f
odmeny za výpomocné vyučovanie povinných predmetov	48
ochrana lesov - vyvarovanie sa ich poškodenia	68/i
- neškodných zvierat - zákaz ich strielania	68/i
Okresná pečlivosť o mládež v Košiciach - prázdninová akcia - informácie	68/j
Oslavovy desiateho výročia trvania ČSR	39
- slávnosti Fribinove v školách	39
- 15. výročia príchodu čsl. vlády do Bratislavu	39
- stého výročia vzniku hymny "Kde domov máj"	39
- št. sviatku dňa 28. októbra	39
- spriateľených štátov	39
osnovy nové v Šk. r. 1933/34 - vyučovanie podľa nich	42
osobné spisy učebných súl a zamestnancov	50
ošacovacia akcia študentov stredných škôl	68/e
- vyúčtovanie mimoriadnej dotácie	68/e

P

pardubické stredoškolské závody - účasť žiactva	67
peňažné hotovosti a cenné papiere - zabezpečenie	41
písomné práce skúšok dospelosti	47
pobočné triedy ústavu - vytváranie	33
podpora cestovania na stredoškolské závody do Pardubíc	68/f
- kultúrna pre samovzdelávací krúžok ústavu	66
- na programový večierok - Žiadosť o udelenie 500 Kč Radou mesta Košíc	68/f
- 500 Kč na zimnú mliečnu akciu	65
- sociálna mládež	64
- sociálne podpory ústavu - štatistický výkaz	68/f
- štátnej študijná	56
pokladničná kniha zo št. fondov ústavných	41
pomník Hviezdoslavovi - zbierka na stavbu	68/f
porady školských období	45
pozvánky na lyžiarske kurzy	51
- na odbornú sklársku výstavu	68/k
- na prednášky zo zdravovedy a cestopisné	68/h
- na sjazd čsl. prírodospytcov; lekárov a inžinierov v Prahe	51
- na sjazd pre výskum dietata	51
- na výstavu vývoja školstva na Slovensku - "Krásy Slovenska"	68/k
praktické fyzikálne a prírodnopisné cvičenia	43
pravidlá slovenského pravopisu - užívanie	43
prázdninová akcia Okresnej pečlivosti o mládež	68/i
prázdninový náukobeh slovenčiny v Turč. Martine	68/k
prednáška abstinentská v ústave	68/c
prednášky protialkoholnej komisie mesta Košíc	68/c
- rozhlasové - zavedenie	58
- učebných súl	52
- zo zdravovedy a cestopisné	68/k
prenájom miestností pre ústav a ich používanie	33
preťažovanie žiactva ukladaním úloh na feriálne dni	42
prikrmovanie vtáctva v dobe mrazov - obežník	68/i

profesori:

- články napísané do rôznych časopisov	52
- disciplinárne pokračovanie	49
- osobné spisy	50
- výkazy o účinkovaní	50
- osobný stav v jednotlivých šk. rokoch	48
- csočovanie profesora žiakom	60
- recenzia učebníc	44
- súpisy žiadateľov o systemizované miesto	48
- Školské slávnosti usporiadané profesormi	52
- učebná povinnosť	48
- urážky na cti členov prof. sboru	49
- určenie trvalého pôsobišťa	48
- uspiadatelia divadelných predstavení	52
- vojenská služba v prípade mobilizácie	48
- vyšetrenie podstaty útokov na profesorov	49
programový večierok žiactva ústavu	58
prospech žiakov	45
protesty proti uláčaniu Slovákov v Maďarsku	69
protialkoholná komisia mesta Košice - prednášky	68/c
protináboženské a komunistické zmýšľanie žiakov	60
provokatívne písania žiaka proti ústavu	60
psychologické výskumné skúšky	61

R

rakúski občania študujúci v ČSR	59
recenzie učebníc vykonávané profesormi ústavu	44
rekreácie spojené so športom a telocvičné hry	67
"Rever" spolok pri Priemyselnej škole v Košiciach	66
revízia žiackej knižnice	34
rodičovské združenie	64
rozhlas - návrh na zavedenie rozhlasových prednášok	58
rozpočtové návrhy riaditeľstva ústavu	40
ručné práce výchovné - rozvrh látky	43

S

samovzdelávací krúžok	66

Sjazdy:

- celoštátny školských pracovníkov-skautov	68/h
- KSČ-Kostufra dňa 25-26. jan. 1930 v Prahe	69
- pre výskum dieťaťa - pozvanie	51
- VI. sjazd čsl. prírodospytcov, lekárov a inžinierov v Prahe - pozvanie	51
- slovenských filológov - pozvanie	51

skauti:

- irendenta maďarských skautských organizácií	69
- účasť na celoštátnom sjazde školských pra- covníkov-skautov	68/h

- na jubilejných oslavách desťročného trvania ČSR	68/h

- na vytrvalostných chodeckých závadoch	68/h

- učitelia-skauti - táborový kurz	68/h

skúšky dospelosti z gréčtiny

- úprava	42
- predbežná zpráva	47
- výkazy o výsledkoch	47

- priupustenie do vyšších tried	54

- psychologické výskumné	61

- psychotechnické	61

skúšobný a klasifikačný nový poriadok školský

Slováci - utláčanie v Maďarsku - protesty

smernice pre zápisu do prvých tried gymnázií

spolky:

- k ochrane zvierat - propagácia snáh spolku	68/1

- Krajská sprázdninová pečlivosť v Bratislave	66

- "Rever" pri priemyselnej škole v Košiciach	66

- soc. podporný spolok židov	65

- Žiacky podporný spolok v Košiciach	65

stav školstva - zprávy riaditeľa ústavu

stravovacia akcia - zoznam stravovaných detí

Stredoškolská sociálna pečlivosť pre Slovensko

š

Školné - memorandum rodičovského združenia

- návrhy na oslobodenie od platenia	64

57

Školné - strata oslobodenia od školného	57
- vyúčtovanie školských poplatkov	57
Školstvo - viď stav školstva	
štátnej hymna - urážlivé správanie sa žiactva pri	
spievani	60
štátne študijné podpory - polročné výkazy	56
- tabuľky žiadateľov	56
- dodávky a práce - výkazy o zadani	40
Šport:	
- V. celoštátny lyžiarsky hliadkový závod	67
- cvičenia športové Karpathenvereinu	67
- pardubické stredoškolské závody	67
- rekreácie spojené so športom	67
- Športové závody v Košiciach - účasť žiactva	67
Štipendiá:	
- krajinské pre žiakov stredných škôl	56
- polročné výkazy a uspokojenky štipendistov	56
- pre poslucháčov vysokých škôl - informácie	56
- upovedomenie o štipendiách (konkurs)	56
- žiadosti o udelenie štipendia	56
Študijné cesty žiakov rakúskej príslušnosti	59
T	
Týždeň detskej knihy - zavedenie na školách	44
- slovenských menšinových škôl - zbierka	68/f
- striezlivosti na Slovensku v dobe 8-16.V.1932	68/c
U	
učebné pomôcky	41
učebnice	44
učitelia-skauti - táborový kurz pre nich	68/h
učiteľský sbor - osobný stav	48
V	
Vecný náklad ústavu, prehľad - viď náklad	
vianočná akcia ČSČK	65

vianočné prázdniny v šk. roku 1935/36	35
vojenská služba profesorov	48
volba povolania - psychologické skúšky	61
vtáctvo - prikrmovanie v dobe mrazov	68/i
- spevavé a úžitočné - zákaz strielania	68/i
vylúčenie žiačok z verejného štúdia	60
- žiakov pre komunistickí agitáciu	70
vysvedčenie dospelosti - nostrifikácia	54
vyučtovanie rézie a režijnej zálohy	41
- učebných pomôcok	41
- výletného fondu	41
výchova žiactva na národných a stredných školách	42
výkaz o počte prijatých žiakov	53
- o výsledku maturitných skúšok	47
- odpredania dobročinných lósov	68/d
- prijímacích skúšok	53
- o zadaných štátnych dodávkach a prácach	40
výkazy polročné štipendistov	56
- výročné štatistické pre stredné školy	38
výlety - ochrana lesov	68/i
- študentstva	67
- vyučtovanie výletného fondu	41
- žiacke - žiadosti o podporu 3000 Kč	68/f
výpomocné vyučovanie povinných predmetov	48
výročná schôdza sboru delegátov "Stredoškolskej	
soc. pečlivosti pre Slovensko v Bratislave"	51
výstava "Krásy Slovenska" - pozvánka	68/k
- sklárska odborná - pozvánka	68/k
- školských časopisov - pozvánka	68/k
- vývoja školstva na Slovensku - pozvánka	68/k
vývoj školstva na Slovensku - výstava	68/k
Z	
zastavenie vyučovania v ústave	33
základiny	55
zápis do prvých tried gymnázií - smernice	53
závody pardubické stredoškolské	67
- stredoškolského študentstva v Bratislave	67

závod bramnosti celoštátny lyžiarsky hliadkový	67
zbierky na stavbu pamätníka Hviezdoslava	68/f
- Slovenského národného múzea	68/c
- preskúmanie ústavných zbierok	34
- rôzne ústavu	34
- umiestňovanie zbierok a vnútorných zariadení	34
- v rámci "Týždňa slov. menšínových škôl"	68/f
zriadenci definitívny a pomocní zamestnanci	48
Ž	
- archívna charakteristika a metódy spracovania fondov	
žiaci cudzozemskí - prijatie do ústavu	53
- spievajúci ireditistickú maďarskú pieseň	60
- šoférsky kurzy pre žiakov - informácie	68/k
- štipendia krajinské pre žiakov stredných škôl	56
- vylúčenie žiakov pre komunistickú agitáciu	70
žiactvo:	
- demonštrácia proti skráteniu vianočných prázdnin	60
- medzinárodné dopisovanie žiactva	68/j
- programový večierok žiactva	58
- urážlivé chovanie sa žiactva pri spievaní štátnej hymny	60
- účasť na športových závodoch v Košiciach - na pardubických stredoškolských zá- vodoch	67
- výhoda na národných a stredných školách	42
- výlety žiacke - žiadosti o podporu	68/f
- výsledky štyroch obdobných poréd o pro- spechu, pilnosti a chovaní žiactva	45

O B S A H

ÚVOD

Dejiny ústavu	2
Dejiny fondu	4
Archívna charakteristika a metódy spracovania fondu	5
Zoznam použitých skratiek	7

INVENTÁR

I. Knihy	8
II. Spisový materiál	10
A. Pomocné knihy	10
B. Spisy	10
VECNÝ REGISTER	23

H A R D

doču

uvádzaj vytvorené

ubacov vytvorené

stavu súčasťou výberu je následujúceho zoznamu

zoznamu dobytku a mazan

zároveň

výber . I

skorostný výber . II

výber živočíš . III

výber . IV

zároveň

Názov fondu: Štátne maďarské reálne gymnázium v Košiciach

Značka: ŠMRG - K

Časový rozsah: 1927-1938

Počet inventárnych jednotiek: 70

Počet evidenčných jednotiek: 49

Počet kartónov: 17

Miesto uloženia: Košice Orlia ul. č. 11

Stav ku dňu: 31. XII. 1962

Fond usporiadal a inventár zostavil: Viliam Hammel

Úvod napísal: E. Bidovský

Stránok: 33

Počet exemplárov: 5

Inventár schválil: Eugen Bidovský, vedúci ŠA Košice

ŠTÁTNY ARCHÍV V KOŠICIACH

Rádové československé reálne gymnázium
premonštrátov v Košiciach

1935-1938

Inventor

William Hammel

1061 1062

Ú V O D

Dejiny ústavu

Rád premonštrátov v Jasove mal v Košiciach vlastné gymnázium, ktoré po rozpade Uhorska pre zmeny v organizácii školstva zaniklo školským rokom 1918/19. Bolo to maďarské a v tom čase jediné gymnázium v Košiciach označované ako "Hlavné gymnázium premonštrátov". V rokoch po jeho zániku, ale najmä v rokoch tridsiatych rád sa snažil obnoviť svoju činnosť vo vyučovaní na strednej škole a založiť si opäť vlastný ústav. Svoj úmysel si uskutočnil, keď Ministerstvo školstva a národnej osvety v roku 1935 povolilo výnosom z 25. júna 1935 č. j. 47.695-II/2 zriaďiť verejné rádové reálne gymnázium v Košiciach (spis č. j. 123/1936 fondu, kartón č. 1), ktoré započalo svoju činnosť školským rokom 1935/36. Nový školský ústav sa líšil od bývalého "Hlavného gymnázia premonštrátov v Košiciach" školským typom, vyučovacím jazykom a celkovým zameraním vyučovania. Nová stredná škola rádu bola totiž reálne gymnázium s vyučovacím jazykom slovenským, na ktorej sa vyučovalo v duchu lojality k československému štátu.

Udržovateľom ústavu bolo opäťstvo rádu premonštrátov v Jasove. Zákonným zástupcom udržovateľa bol opäť-prelát a ním povolený riaditeľ reálneho gymnázia celkom rovnocenne. Učebné sily (v tom čase profesorov), pre ktoré bol zabezpečený služobný plat a postup obdobne ako pre učebné sily účinkujúce na štátnych stredných školách, ustanovoval dekrétom. Učebné sily (profesori) boli inak sčasti z radov členov rádu, sčasti boli to civilné osoby, ktorých počet vzrástol s pribídaním školských

tried v ďalších školských rokoch zo šesť na desať.

Nové rádové gymnázium (školský rok 1935/36) malo spočiatku iba dve paralelné prvé triedy so 72 žiakmi. Počet tried sa potom každým školským rokom zvyšoval, takže začiatkom školského roku 1938/39 bola už i štvrtá trieda. Učebne ústavu boli umiestené vo vtedajšom rádovom dome (Leninova ul. č. 71). Vyučovanie v školskom roku 1938/39 konalo sa len v prvých dvoch mesiacoch (september, október), lebo činnosť rádového reálneho gymnázia zastavila okupácia Košíc v novembri r. 1938.

Písomnosti ústavu

Písomnosti po zániku školy preniesli z budovy niekdajšieho rádového domu do vedľajšej školskej budovy (budova terajšej Strednej všeobecnovzdelávacej školy v Košiciach na Kováčskej ul. č. 28), správnejšie umiestili na dočasne uzavretej chodbe, ktorá spájala bývalý rádový dom so školskou budovou. Odtiaľ - so zreteľom na dohodu uzavretú medzi Povereníctvom vnitra, Slovenskou archívou a Slovenským náboženským fondom zo dňa 25. júna 1957 - prevzal ich Štátny archív v Košiciach (Košice, Orlia u. č. 11) dňa 21. augusta 1957 do svojej správy.

Fond je inak malý, jeho materiál skladá sa zo 14 kníh (8 triednych kníh, 4 triedne katalógy, 1 hlavný katalóg a 1 pokladničné kniha) zo školských rokov 1935/36-1938/39 (so záZNAMOM do 28. októbra 1938) a zo spisov z rokov 1936-1938, uložených v dvoch kartónoch. Počet triednych kníh a katalógov je neúplný, i v jednotlivých školských ročníkoch medzerovitý. Pomocné knihy k spisom chýbajú. Spisy riadne protokolovali, opatrili prezentáčnou pečiatkou a manipulovali podľa kalendárneho roku sériove, v poradí protokolných čísiel, teda numericky.

Pri usporiadani materiálu odstránili sa z nich len celkom bezvýznamné spisy.

Archívne spracovanie písomností

Vzhľadom na malé množstvo spisov, pri ich spracovávaní, resp. pre zostavenie inventára sa neponechal pôvodný sériový manipulačný systém, ale sa urobil pokus s jeho zmenou s tým, že spisy sa zaradili do 9 vecných skupín, a to do skupín:

- 1/ všeobecné záležitosti ústavu,
- 2/ organizačné záležitosti ústavu,
- 3/ obežníky, nariadenia (Referátu MŠANO),
- 4/ porady učebných súborov (profesorského sboru),
- 5/ záležitosti učebných súborov všeobecne,
- 6/ záležitosti jednotlivých učebných súborov,
- 7/ záležitosti žiaťstva vôbec,
- 8/ záležitosti jednotlivých žiakov,
- 9/ účasť ústavu, resp. jeho predstaviteľov na rôznych spoločenských podujatiach.

Za inventárnu jednotku sa vzala potom každá vecná skupina. I keď týmto vzniklo nepôvodné, teda umelé roztriedenie spisov, zvolil sa tento spôsob spracovania ako pokus vo vedomí toho, že so zreteľom na spomenuté malé množstvo spisov pôvodné, sériové zloženie môže byť obnovené kedykoľvek bez nejakých tražkostí, tiež bez väčšej časovej straty. Zaradenie spisov do vecných skupín ale jednak zvýšilo počet inventárnych jednotiek spisov z troch (ročníky 1936-1938) na deväť a umožnilo podať ich výstižnejší obsahový rozbor. Heslá vecného registra sú zo-skupené z obsahového rozboru spisových inventárnych jednotiek. Čísla pri jednotlivých heslách označujú inventárnu jednotku.

Materiál ďalších košických gymnázií sa spracovával v Štátom archíve v Košiciach v roku 1962. Pri usporadovaní kníh a spisov Československého štátneho reálneho gymnázia v Košiciach sa našiel menší zamiešaný materiál aj z Rádového čsl. reálneho gymnázia premonštrátov v Košiciach. Bolo to šesť kníh a spisový materiál približne 3/4 kartónu z r. 1937-1938. Ukázala sa tým potreba doplniť fond, ktorý bol spracovaný už v roku 1961 a mal vyhotovený inventár.

Z dodatočne nájdených spisov skartáciou sa odstránila bezcenná časť a ostatné spisy sa zaradili do 9 vecných skupín vytvorených pri inventarizácii fondu v r. 1961. Povaha a obsahová náplň ponechaných spisov sa nelíšila inak od spisov inventarizovaných v r. 1961. Počet kartónov sa nezvýšil. Knihy, ktorých počet vzrástol na 14 (počet evid. jednotiek na 16), boli vradené medzi knihy inventarizované v r. 1961. Zostavenie vlastnej inventárnej časti sa upravilo podľa novšie používaneho spôsobu.

Význam písomnosti z hľadiska bádateľského

Písomnosti fondu možno použiť ako študijný materiál pre bádania zamerané na témy z odboru organizácie škôl, školských pomerov, cirkevného školstva a pod. v období prvej ČSR (1918-1938).

Fond spracoval a inventár vyhotobil v decembri r. 1961 Viliam Hammel, ml. archívny pracovník v Štátom archíve v Košiciach. Fond a inventár bol doplnený koncom r. 1962 so stavom materiálu fondu ku dňu 31. XII. 1962.

I N V E N T Á R

I. K n i h y

1.	Triedna kniha I. a triedy	1935/36
2.	Triedna kniha I. b triedy	1935/36
3.	Triedna kniha I. a triedy	1937/38
4.	Triedna kniha I. b triedy	1937/38
5.	Triedna kniha II. a triedy	1937/38
6.	Triedna kniha II. b triedy	1937/38
7.	Triedna kniha II. b triedy	1938/39
8.	Triedna kniha III. a triedy	1938/39
9.	Triedny katalóg I. b triedy	1937/38
10.	Triedny katalóg II. a triedy	1937/38
11.	Triedny katalóg III. a triedy	1937/38
12.	Triedny katalóg III. b triedy	1937/38
13.	Hlavný katalóg I-III. tried	1937/38
14.	Hlavná pokladničná kniha	1938

II. S p i s y

15. 1 1936-1938

1

Všeobecné záležitosti ústavu.

Umiestnenie učební a rádových profesorov; štátnej a okresnej podpora ústavu; otázka vybudovania internátu spojeného s ústavom; školská knižnica a nadácie; zaobstarávanie telocvičného náradia a školského rádia; prepožičanie klžišta a telocvične pre ústav; poistenie ústavu; rozpočet školy.

16. 2 1936-1938

1

Organizačné záležitosti ústavu.

Rozvrh predmetov a učebných hodín podľa učebných súl; informácie o diferenčných a prijímacích skúškach; otváranie III. triedy a zápis do I-III. tried; žiadosti o oslobodenie od školného; zavedenie rýchlopisu; zadováženie učebných pomôcok, fyzických prístrojov; dotazník o stave telesnej výchovy žiactva.

17. 3 1936-1938

1

Obežníky, nariadenia (Referátu MŠANO).

Dovolenky učebných súl pre účasť na kongresoch, sjazdoch a cestovanie do cudziny vôbec; započítanie služobnej doby učebných súl; oslobodenie od vojenskej služby; úprava ustanovovacích skúšok; ochrana zdravotného stavu, ošetrovanie chrupu školskej mládeže; účasť na poplachovej službe CPO; poučenie žiactva o význame "Masarykovho dňa čsl. zahraničia"; voľno na školách z príležitosti "Národopisných slávností" 23-24. mája 1937, usporiadanych rišskou jednotou republikánskeho dorastu; vyučovanie nepovinnej taliančiny, hudobnej a telesnej výchovy; pokyny k prijímacím skúškam; označovanie známok z chovania a z prospachu žiakov podľa nového skúšobného a klasifikačného poriadku; nové učebnice; otázky pokútnych škôl; povolenie pobočiek atď.

18. 4 1936-1938

2

Porady učebných súl (profesorského sboru).

Porady kontrolné, jednotlivých školských období a mimoriadne zvolané z príležitosti inšpekcie, vykonanej hl. radcom Matúšom Stolárikom zo strany Referátu MŠANO; porady mimoriadne, konané odborným inšpektorom.

19. 5 1936-1938

2

Záležitosti učebných súl všeobecne.

Prijatie za členov Liečebného fondu verejných zamestnan-

cov; skúšobný poriadok ustanovovacích skíšok; účasť na rôznych kurzoch: samaritánskom, brannej výchovy, kultúrnej kinematografie; kvalifikačný popis; počet učebných súl nemeckej národnosti; menoslov profesorov bez zamestnania; výkaz osobného stavu profesorského sboru ku dňu 1. sept. 1938.

20. 6 1936-1938 2
Záležitosti jednotlivých učebných súl.

Žiadosti o ustanovenie za profesora ústavu; bytové umiestenie ustanovených profesorov; predloženie osobných (študijných) dokladov; prihláška do všeobecného penzijného ústavu; odmeny za nadpočetné hodiny; smítočné oznamy o úmrtí.

21. 7 1936-1938 2
Záležitosti žiactva vôbec.

Účasť na českom alebo nemčkom kurze, usporiadanom "Právodníkovým detským táborom v sliezkych Beskydách"; obežník "Sprostredkovateľne práce" pre nezamestnaní inteligenčiu na Slovensku, ktorá po absolvovaní školy nehodlá ďalej študovať; konkúr, vyhlásený MŠANO o možnosti študovať na lyceu v Dijone vo Francúzsku pre výborných žiakov štátnej podporou; krajinské štipendiá; klasifikácia žiakov, uchádzajúcich sa o štipendium "Widder-Uray"; súťaž žiactva o poskytnutie "Hudobnej ceny Britskej rady".

22. 8 1937-1938 2
Záležitosti jednotlivých žiakov.

Žiadosti o povolenie riadnych alebo dodatočných prijímacích skúšok, o podporu pre stravovanie s úľavou v internáte, o oslobodenie od kreslenia a rysovania; vyšetrenie prečinu podvodu, spáchaného žiakom Júliusom Vatralom - vylúčenie z ústavu; sprostenie od platenia školného.

23. 9 1936-1938

2

Účasť ústavu, resp. jeho predstaviteľov na rôznych spo-
ločenských podujatiach.

Pozvánky na účasť na zasadnutiach rady a zastupiteľstva
mesta Košice a schôdzach usporiadaných 100. sborom Slo-
venskej ligy, Mestským osvetovým sborom v Košiciach, na
plenárnych zasadnutiach, sjazdoch, na politických mani-
festáciach, na odhalení pamätníkov, na zasadnutí "Jednoty
slovenských žien", Matice slovenskej, na aktíve "Mas-
arykovej ligy proti tuberkulóze" a ľ.

V e c n ý r e g i s t e r

B

Britská rada - hudobná cena, súťaž žiactva 21

C

cestovanie učebných súborov do cudziny 17
civilná protiletecká obrana CPO 17

D

diferenčné skúšky 16
dotazník o stave telesnej výchovy 16
dovolenky pre účasť na kongresoch, sjazdoch 17

F

fyzické prístroje - zadováženie pre ústav 16

H

hudobná cena Britskej rady - súťaž žiactva 21
hudobná výchova - zavedenie 17

I

inteligencia nezamestnaná 21
internet spojený s ústavom - vybudovanie 15

K

klasifikačné porady - zápisnice 18
klasifikačný poriadok nový 17
klzisko pre školu - prepožičanie 15
konkurz pre štúdium na lyceu v Dijone 21
knižnica školská 15

kontrolné porady - zápisnica	18
kreslenie - osloboodenie od vyučovania	22
kurzy pre učebné sily	19, 21
kvalifikačný popis profesorského sboru	19
L	18
doklady na rôzne učebné a vyučovacie aktivity	18
Liečebný fond verejných zamestnancov	19
lyceum v Dijone - štúdium štátnej podporou	21
M	18
"Masarykov deň zahraničia"	17
menoslov profesorov bez zamestnania	19
mimoriadne porady profesorského sboru - zápisnice	18
N	18
nadácie pre žiactvo	15
nadpočetné hodiny - odmeny	20
národopisné slávnosti	17
nemecká národnosť učebných súborov	19
nezamestnaná inteligencia	21
O	18
odmeny za nadpočetné hodiny	20
ochrana zdravotného stavu žiactva	17
okresná podpora ústavu peňažitým príspevkom	15
oslobodenie od kreslenia a rysovania	22
- od školského	16
osobné doklady učebných súborov	20
P	18
penzijný ústav - prihláška prof. sboru	20
pobočky školské - povolenie	17
podpora štátnej a okresnej ústavu	15
poistenie ústavu	15

pokútne školy	17
poplachová služba (CPO)	17
pomôcky učebné - zadováženie	16
prijímacie skúšky - pokyny, povolenie	16, 17, 22
porady profesorského sboru	18
pozvánky na rôzne spoločenské podujatia	23
prístroje fyzické - zadováženie	16
R	
rádio, rozhlas školský	15
rozpočet školy	15
rozvrh predmetov, hodín	16
rysование - oslobodenie	22
S, Š	
skúšky prijímacie a dodatočné - povolenie	22
- ustanovovacie - úprava	17
služobná doba učebných súl - započítanie	17
smítočné oznamy o úmrtí učebných súl	20
stav osobný prof. sboru	18
stravovanie s úľavou v internáte	22
štátna podpora ústavu - žiadosť	15
školné - žiadosti o oslobodenie	16, 22
štipendiá krajinské a "Widder-Uray"	21
T	
telesná výchova - zpráva o vyučovaní	17
- dotazník pre MŠANO	16
telocvičné náradie - prepožičanie klzišta a telo-	
cvične pre ústav	15
tryedy III-IV. - otvorenie a zápis	16
U	
učebné hodiny - rozvrh podľa profesorov	16

učebnice nové - zadováženie	17
umiestenie učební	15
- ustanovených profesorov	20
ustanovenie za profesora - žiadosti	20
úmrtie profesorov - smútočné oznamy	20
V, W	
Vatral Július, žiak - prečin podvodu, vylúčenie	22
vojenská služba - oslobodenie profesorov	17
Widder-Uray štipendium	21
Z	
zdravotný stav žiactva - ochrana	17
známky z chovania a prospechu - označovanie	
podľa nového klasifikačného poriadku	17

O B S A H

ÚVOD

Dejiny ústavu	2
Písmomnosti ústavu	3
Archívne spracovanie písmomností	4

INVENTÁR

I. Knihy	6
II. Spisy	6
VECNÝ REGISTER	10

—na určenie súčasnej bájnevaličskej hovornej užast vo všetkých osídleniach v významnom

3 - 400 významných zdrojov

1921-1931 rôznych typov

čo významnej, nepraktickej ťažkej

bi : základnej, najvýznamnejšej ťažkej

3 : významnej ťažkej

11 významných zdrojov : minulosť očesné

1921-1931 . 10 významných zdrojov

čo významnej : literatúra písanej a ľudovo-govorej hovor

3 : základnej

3 : významnej ťažkej

osídlení : ľudovo-govorej hovornej . 10 významných zdrojov

H A B E D

GOVÚ

S v s r o v n a v a c h v a l i t e l u
S v s r o v n a v a c h v a l i t e l u
S v s r o v n a v a c h v a l i t e l u

zároveň

číslo 1

váky 11

číslo 11

Názov fondu: Rádové československé reálne gymnázium pre-
monštrátorov v Košiciach

Značka fondu: RGP - K

Časový rozsah: 1935-1938

Počet inventárnych jednotiek: 23

Počet evidenčných jednotiek: 16

Počet kartónov: 2

Miesto uloženia: Košice, Orlia 11

Stav ku dňu: 31. XII. 1962

Fond usporiadal a inventár zostavil: Viliam Hammel

Stránok 13

Počet exemplárov: 5

Inventár schválil: E. Bidovský, vedúci ŠA Košice

ŠTÁTNY ARCHÍV V KOŠICIACH

č v o b

Dajiny dátumu:

Rédu jasovských premonštrátských kanonikov prei rokem 1938

Gymnázium „Františka II. Rákózího“ rédu jasovských
premonštrátskych kanonikov v Košiciach

1938 - 1944 zriadenie tretieho gym-
násia v Košiciach. V lete 1938 bol nástupného ročného biev-
ného premonštrátskeho gymnázia, zrušeného v r. 1919, poskytlo
prípojenie Košic k Študentskéj výdavnej trhícii r. 1938.

Pre Košice pripravil a pri vznáme súvisejúcich poserech a
Inventár
okoločitom znieseneho ročného náročia zo stava sprad r. 1918,
ktorý, čo sa vysku vyskúval výhore pravili súkraj ročnej slo-
venskej školy v Košiciach napäť v r. 1919. Pre sloven-
sko-hudobník mičas Košic a skolské poľnohospodárske vyučov-
acie v materskej reči sa obmedzili.

V rade jasovských premonštrátorov, ktorí okraj v tridsiatych
rokoch, do r. 1938 mali pernú pozíciu v Maďarsku, zriadenie
nového ato pedagogického v Budapešti v Odôzvah, kde vytvoro-
vali moderné výkvetné a predškolné výstavy ako bém pre ďalšie
dňačky na poli slovenského etnografického školy, poli-
tikou či ľanou pod vedením

Viliam Hammel maďarský učar. Nový učar zo-

hľadal slovenské knižne maturitné sa vydávalo v založení
1962

Maďarské ťaťko-slovenského zboru zmenšia premonštrátorov v Ko-
šiciach v r. 1938. Hláska zo základu toho, že už dňa 3. no-
vembra 1938, deň po výkvetnej výstave, odstupovali maturanti

slovenskej rady v Košiciach spolu s časom viedla časovských premonštrátorov sa zostavila i **ÚVOD** do dejín ústavu. Státného reálneho gymnázia, ktoré prenášali deťom.

časopis viedol na **Dejiny ústavu**. Dejiny v priebehu storočia
rok 1958-59 nepravidel. Je vlastnosťou rádu, ale počas letopočtu
Rád Jasovských premonštrátskych kanonikov pred rokom 1958
mal v Košiciach dve gymnáziá, a to Hlavné gymnázium v Košiciach,
ktoré rád s menšou časovou medzerou viedol a spravoval od r.
1811 do r. 1919 a Rádové československé reálne gymnázium v Ko-
šiciach v r. 1935-1938. Príležitosť k zriadeniu tretieho gym-
názia rádu v Košiciach, v istom zmysle nástupného ústavu hlav-
ného premonštrátskeho gymnázia, zaniknutého v r. 1919, poskytlo
pripojenie Košíc k Maďarsku po viedenskej arbitráži r. 1938.

Pre Košice pripojenie i pri značne zmenených pomeroch a
okolnostiach znamenalo akýsi návrat do stavu spred r. 1918,
ktorý, čo sa týka verejnej výchovy prerušil slubný rozvoj slo-
venského školstva v Košiciach započatý v r. 1919. Pre sloven-
skú študujúcu mládež Košíc a okolia možnosti ďalšieho vzdelá-
vania v materinskej reči sa obmedzili.

V ráde jasovských premonštrátov, ktorý najmä v tridsiatych
rokoč, do r. 1938 získal pevné pozície v Maďarsku, zriaďujúc
akési nové sídlo nedaleko od Budapešti v Gödöllő, kde vybudo-
vali moderne vybavené stredoškolské ústavy ako bázu pre ďalšie
účinkovanie na poli konfesionálneho stredného školstva, poli-
tickou zmenou nadobudol vrchu opäť maďarský smer. Nový smer za-
tlačil slovenské krídlo rádu, ktoré sa pričinilo o založenie
Rádového československého reálneho gymnázia premonštrátov v Ko-
šiciach v r. 1935. Bolo to zjavne i z toho, že už dňa 3. no-
vembra 1938, deň po viedenskej arbitráži, zástupcovia maďarskej

národnej rady v Košiciach spolu s členmi rádu jasovských premonštrátorov sa dostavili do riaditeľne čsl. štátneho reálneho gymnázia, aby prevzali ústav.

Napriek účasti na tomto prevzatí ústav v prvom školskom roku 1938/39 neprešiel do vlastníctva rádu, ale podľa dohody medzi školským rezortom a rádom, disponoval s ním minister kultu a verejnej výučby a udržoval ho maďarský štát. Úmysel odozdať gymnázium d-o vlastníctva a celkovej správy rádu vyjadroval jeho úplný názov v školskom roku 1938/39, ktorý znel: Maďarské kráľovské štátne (premonštrátske) gymnázium v Košiciach, maďarsky: Kassai magyar királyi (premontrei) gymnázium. Budúci premonštrátsky charakter tohto štátneho gymnázia okrem prívlastku v názve "premonštrátske" potvrdzovala i skutočnosť, že riaditeľ a tria profesori boli členmi rádu.

Súčasne so vznikom nového gymnázia zanikli v Košiciach tri gymnáziá z obdobia I. ČSR, a to čsl. štátne reálne gymnázium, štátne maďarské reálne gymnázium a rádové československé reálne gymnázium premonštrátorov. Nový ústav prevzal sčasti úlohu všetkých troch, odtriať vysoký počet jeho zapísaných žiakov v r. 1938: 870. Slovenskí žiaci čsl. štátneho reálneho gymnázia a rádového čsl. reálneho gymnázia premonštrátorov zväčša prešli na "Uhorské kráľovské štátne gymnázium so slovenskou vyučovacou rečou v Košiciach".

Pri organizačných prácach nového ústavu bolo treba zdolať nejednú ťažkosť a odstrániť nemalé prekážky, preto vyžadovali pomerne veľa času. S vyučovaním na gymnáziu, ktoré bolo umiestnené v budove bývalého Hlavného gymnázia premonštrátorov v Košiciach, t. č. na Kováčskej ulici č. 28, sa preto započalo len 9. decembra 1938. Pre vysoký počet žiakov gymnázium malo až 20

tried tak, že nižšie triedy (I-IV) mali po troch (a, b, c) a vyššie (V-VIII) po dvoch (a, b) paralelkách. Profesorský sbor mal 35 členov, ktorí okrem riaditeľa a už spomenutých troch profesorov – premonštrátov boli civilné osoby, to jest nečlenovia rádu.

V nasledujúcom školskom roku (1939/40) gymnázium prešlo úplne do majetku a správy rádu, čím sa zmenil jeho charakter a postavenie. Kým v školskom roku 1938/39 bolo pod štátnym dohľadom hlavného riaditeľa školského obvodu tzv. "oslobodených území" so sídlom v Debrecíne, počnúc školským rokom 1939/40 sa stalo konfesionálnou, katolíckou strednou školou. Dohľad nad ústavom prešiel preto v zhode a so zreteľom na zák. čl. 6 z roku 1935 do právomoci "Najvyššej katolíckej školskej vrchnosti" a jej výkonného orgánu Katolíckeho školského hlavného riaditeľstva, resp. príslušného katolíckeho školského hlavného riaditeľa. Pre vedenie, správanie gymnázia platil tzv. "Školský poriadok pre katolícke gymnáziá", vydaný primásom, ostríhomským arcibiskupom ako predsedom "Najvyššej katolíckej školskej vrchnosti".

Ústav, ktorý vtedy dostal názov: Gymnázium "Františka II. Rákóczího" rádu jasovských premonštrátskych kanonikov v Košiciach (A Jászó – premontrei kanonokrend II. Rákóczi Ferenc gymnáziuma), podľa školského typu bol "gymnázium" v zmysle predpisov zák. čl. 11 z roku 1934 (§ 4) a platili naň, pokial pre jeho charakter konfesionálnej katolíckej strednej školy neboli preň určené výnimky, ustanovenia spomenutej zákonnej normy. Znamenalo to medziiným, že bola to osemriedna chlapčenská stredná škola (koedukácia bola vylúčená) na čele s riaditeľom ako zodpovedným vedúcim ústavu s riadnymi, námestnými (helyettes

tanár) a suplujúcimi profesormi, ktorých ustanovoval ako udržovateľ školy predstavený rádu (prepošt-prelát) v Jasove. "Gymnázium" bolo tu len tradičným, uzákoneným označením školy, lebo v skutočnosti išlo o strednú školu typu reálneho gymnázia s riadnymi vyučovacími predmetmi, vypočítanými v zák. čl. 11 z r. 1934.

V školskom roku 1939/40 počet žiakov gymnázia klesol na 588, počet paraleliek sa znížil na 12. Počet učebných súťaží tiež klesol na 24 - 26 profesorov, z ktorých riaditeľ a osem profesorov boli premonštrátski kanonici. Pokles v počte žiakov bol úmyselne vyvolaný a zapríčinený konfesionálnym, katolickým charakterom školy. Prechodom ústavu do správy premonštrátov súčasne sa prejavil totiž úmysel školského rezortu mať v Košiciach aj štátne chlapčenské gymnázium. Docielilo sa to pridelením Štátneho gymnázia Jána Hunfalvyho z Miskolca (Miškovec) do Košíc. Do tohto štátneho gymnázia sa zapisovali potom väčšinou žiaci nekatolíckeho náboženstva, najmä Židia, ktorých gymnázium "Rákócziego" neprijalo.

Zariadenie ústavu zväčša ostalo v stave, v akom ho ponechalo čsl. štátne reálne gymnázium v r. 1938. Spravovanie knižníc profesorskej, podporného spolku a žiackej knižnice bolo zverené osobitným správcom knižníc - profesorom. Knižný materiál žiackej knižnice sa rozdelil medzi knižnicou samovzdelávacieho krúžku a medzi knižnicami jednotlivých školských tried. Knižnice jednotlivých školských tried manipulovali poverení žiaci pri dozore profesorov maďarčiny. Školské zbierky (kabinety) sa členili na telovýchovné, kresliarenske, prírodopisné, chemické, historické a zemepisné zbierky.

Zo spolkov školskej mládeže gymnázia treba spomenúť Samo-

vzdelávací krúžok "Mikesa Kelelena", Družinu skautov "Rákóczi", Podporný spolok "Alžbety", Mariánsku kongregáciu, športový, hudobný, šachový krúžok, krúžok rýchlopisu a spevokol.

V spojitosi s gymnáziom pôsobil v Košiciach tzv. královský konvikt (založený v r. 1657), ktorý viedli tiež premonštráti. Počet žiakov umiestených v konvikte bol obvykle nad 50.

Za jestvovania gymnázia (šk. r. 1938/39-1943/44) s úspechom maturovalo na ňom 294 maturantov. Počet žiakov v školských rokoch 1938/39 - 1941/42, ktorí udali za materinský jazyk slovenčinu činil 14, 16, 5, 8 žiakov, ktorí udali, že okrem maďarčiny ovládajú aj slovenský jazyk, bolo v týchto školských rokoch z počtu 871 617, zo 603 341, z 550 293, z 538 225.

V skutočnosti školský rok 1943/44 bol posledný ako úplný. Nasledujúci sa započal v znamení neistoty, ktorá opanovala predstaviteľov, priaznivcov režimu a príslušníkov vládnúcich tried pre vifazný postup Červenej armády v Maďarsku. Blížiaci sa koniec druhej svetovej vojny, politická zmena ako prevzatie moci Szálasiho fašistickou stranou "Šípového križa" ovplyvňovali tiež pravidelný chod školskej práce. V takej situácii došlo nariadenie Katolíckeho hlavného školského riaditeľstva o zatvorení všetkých škôl prisľúchajúcich do jeho kompetencie dňom 29. októbra 1944. Tento deň neznamenal ale len dočasné zastavenie vyučovania na ústave, lež súčasne sa stal faktickým dňom zániku Gymnázia "Františka II. Rákóczího" rádu jasovských premonštrátskych kanonikov v Košiciach. Posledné zachované spisy registratúry sú protokolované koncom novembra 1944.

Podrobnejšie poznatky k dejinám ústavu okrem materiálu fondu možno čerpať i z výročných zpráv (évkönyv) uverejnených riaditeľstvom gymnázia v podobe publikácie koncom jednotlivých školských rokov.

Konkurenčná pôvodná ukladacia sústava spisov, systém akademicko-náboženský. Časom Dejiny fondu prešiely s ľadom a
zachovali.

Písomnosti gymnázia vznikli predovšetkým z organizačnej a riadiacej činnosti jeho riaditeľa ako registratúra, umiestená v školskej budove (Kováčska ulica č. 28). O registratúre, najmä o vedení kníh, pomocných kníh, tiež o školskej spisovni obsahoval predpisy už spomenutý "Školský poriadok pre katolické gymnázia" (§§ 55-56).

V umiestení registratúry nedošlo k zmene, ostala v opatrovani riaditeľstiev nástupných školských ústavov, to jest I. Štátneho gymnázia, resp. Jedenásťročnej strednej školy v Košiciach. Štátny archív v Košiciach registratúru prevzal na základe dohody uzavretej medzi zástupcami Poverenictva vnútra - Slovenskej archívnej správy a Slovenského náboženského fondu z 25. júna 1957, a to dňa 21. augusta 1957. Rozsah prevzatého materiálu činil 3 bm, po doplnení úradnými knihami, ktoré v počte 10 dňa 17. mája 1962 sa prevzali z riaditeľstva Strednej všeobecnovzdelávacej školy v Košiciach na Kováčskej ulici č. 28 3,5 bm. Materiál pri prevzatí v r. 1957 bol z veľkej časti pomiešaný, jeho fyzický stav bol ale dobrý.

Po doplnení so spomenutými knihami sa započalo so spracovaním materiálu gymnázia inventárom ako konečnou fázou spracovania. Od prevzatia písomností v r. 1957 ako i po ich spracovaní v r. 1962 fond bol umiestnený v Košiciach na Orlej ul. č. 11.

Archívna charakteristika fondu

Po usporiadani knižného a spisového materiálu, ktoré vyžadoval pomiešaný stav v akom sa materiál prevzal, nasledovalo vyrážovanie nevýznamných spisov registratúry. Usporiadanie re-

konštruovalo pôvodný ukladací systém spisov, systém chronologicko-numerický. Pomocné knihy, podacie protokoly a indexy sa zachovali. K premene pôvodného sériového spisového registratúrneho systému pri archívnom spracovaní sa nepristúpilo, lebo mohol by byť nahradený čiste umele vytvorenými vecnými skupinami. Pri skartácií kníh a spisov prizerala sa na to, že ide o materiál rádového (konfesionálneho) gymnázia z okupačného obdobia, a to jedného z troch (Košice, Komárno, Rožňava) rádových gymnázií, ktoré jestvovali v r. 1938-1944 na južnom poľ hraničí Slovenska, odstúpenom r. 1938 Maďarsku. Preto boli po nechané i také knihy (napríklad triedne knihy) a spisy (materiál skúšok, maturitných písomných prác a ī.), ktoré by z materiálu inej školy boli bývali vyraďané. Pri skartácií boli subsidiárne použité predpisy smerníc pre výraďovanie písomností v odbore pôsobnosti Povereníctva školstva a kultúry r. 1959. Množstvo materiálu fondu po skartácií čini 3 bm (83 kníh, 6 pomocných kníh, 14 kartónov, spolu 103 evidenčných jednotiek).

Za spisovú inventárnu jednotku, pri nezmenenom pôvodnom ukladacom systéme sa zvolil spravidla ročník spisov. Takto podľa manipulovania a protokolovania spisov jednu inventárnu jednotku tvoria výnimcočne spisy ročníka 1938-1939 spolu, kalendárneho ročníka 1940 a polovica kalendárneho ročníka 1941, potom spisy školských ročníkov, tiež spisy tzv. vecných skupín, to jest jedna vecná skupina. Tri tzv. vecné skupiny sa vytvorili zväčša z neprotokolovaných spisov jednej povahy ako je materiál o poradách profesorského sboru, o prijímacích a iných skúškach a maturitné písomné práce.

Úprava vlastnej inventárnej časti sleduje novšie vzory. Pri knihách sa vynechal inventárny záznam signatúry, lebo na

identifikovanie knihy postačuje inventárne číslo. Vynechali sa z inventárnych záznamov kníh tiež reč a opis knihy. Inventárne záznamy spisov, sčasti i pre úsporu papiera sú v jednom riadku, signatúra bola označená arabskou číslicou. Pod inventárnymi záznamami na šírku je umiestnený obsahový rozbor spisových inventárnych jednotiek. V obsahovom rozbore číslice v zátvorkách označujú protokolné čísla vytypovaných spisov.

K inventáru bol vyhotovený iba vecný register, do ktorého sú zachytené len heslá z obsahového rozboru spisových inventárnych jednotiek. Čísla registra odkazujú na inventárne čísla spisových inventárnych jednotiek.

V prípade použitia, resp. citovania materiálu fondu bádatelom, treba uviesť štátny archív (ŠA Košice), fond (skratku, značku), pri knižnom materiáli inventárne číslo a názov knihy, pri spisoch inventárne číslo a vlastné číslo spisu (zistí sa zo spisu pri bádaní).

Rozbor obsahu fondu

Materiál fondu zachováva obraz výchovného smeru, perspektívnych snáh a činnosti konfesionálneho, katolíckeho gymnázia z rokov 1938 - 1944 na južnom, zabranom pohraničí Slovenska. Z kníh možno získať prehľad o priebehu vyučovania, o počte žiakov a o ich osobných údajoch, o prospechu, o kvalifikácii a o výsledku skúšok dospelosti. Spisy, ktoré podľa predmetov možno členiť na spisy ústavu a profesorského sboru, ďalej na spisy žiactva, poskytujú bližšie dátá o dôležitejších udalostach jednotlivých školských rokov (o úradných návštavách, kontrolných návštencích, oslavách, o rôznych podujatiach a i.), okrem toho zachycujú zprávy o vzniku a zániku školy, o jej organizácii,

o učebných osnovách, o vecnom inventári ústavu, o povinnej predvojenskej výchove tzv. "leventistov" a i. V osobitných ob-sahových rozboroch, charakteristikách jednotlivých spisových inventárnych jednotiek, inak pomerne obsiahlych, sa vypočítali predmety tých spisov, ktoré sa pokladali za významnejšie.

Fond spracoval, inventár vyhotobil Viliam Hammel, ml. ar-chívny pracovník Štátneho archívu v Košiciach. Úvod napísal Eugen Bidovský, vedúci ŠA v Košiciach.

I N V E N T Á R

I. K n i h y

1.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy I/a	1938/39
2.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy I/b	1938/39
3.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy I/c	1938/39
4.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy II/a	1938/39
5.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy II/b	1938/39
6.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy III/a	1938/39
7.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy III/b	1938/39
8.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy III/c	1938/39
9.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy IV/a	1938/39
10.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy IV/b	1938/39
11.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy IV/c	1938/39
12.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy V/a	1938/39
13.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy V/b	1938/39
14.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy VI/a	1938/39
15.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy VI/b	1938/39
16.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy VII/a	1938/39
17.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy VII/b	1938/39
18.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy VIII/a	1938/39
19.	Triedna kniha (Osztálykönyv) triedy VIII/b	1938/39
20.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy I/a	1939/40
21.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy I/b	1939/40
22.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy II/a	1939/40
23.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy III/a	1939/40
24.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy IV/a	1939/40

25.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy IV/b	1939/40
26.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy V	1939/40
27.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy VI	1939/40
28.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy VII	1939/40
29.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy I/a	1941/42
30.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy I/b	1941/42
31.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy II/a	1941/42
32.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy II/b	1941/42
33.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy III/a	1941/42
34.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy III/b	1941/42
35.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy IV/a	1941/42
36.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy IV/b	1941/42
37.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy V	1941/42
38.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy VI	1941/42
39.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy VII	1941/42
40.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy VIII	1941/42
41.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy II/b	1942/43
42.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy III/a	1942/43
43.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy III/b	1942/43
44.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy IV/a	1942/43
45.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy V	1942/43
46.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy VI	1942/43
47.	Triedna kniha (Osztálynapló) triedy VII	1942/43
48.	Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy V/a	1938/39
49.	Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy V/b	1938/39
50.	Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy VI/a	1938/39
51.	Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy VI/b	1938/39
52.	Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy VII/a	1938/9
53.	Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy VIII/a	1938/9

54. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy I/a 1939/40
55. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy II/b 1939/40
56. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy III/a 1939/40
57. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy III/b 1939/40
58. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy IV/a 1939/40
59. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy IV/b 1939/40
60. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy V 1939/40
61. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy VI 1939/40
62. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy VIII 1939/40
63. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy I/a 1940/41
64. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy II/a 1940/41
65. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy III/a 1940/41
66. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy IV/a 1940/41
67. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy IV/b 1940/41
68. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy V 1940/41
69. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy II/a 1942/43
70. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy III/b 1942/43
71. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy IV/b 1942/43
72. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy V 1942/43
73. Triedny katalóg (Osztályozó napló) triedy VII 1942/43
74. Učebné osnovy (Tanmenetek) tried I-VIII 1939-1941
75. Hlavný katalóg (Fönévkönyv) tried I-VIII 1938/39
76. Hlavný katalóg (Fönévkönyv) tried I-VIII 1939/40
77. Hlavný katalóg (Anyakönyv) tried I-VIII 1940/41
78. Hlavný katalóg (Anyakönyv) tried I-VIII 1941/42
79. Hlavný katalóg (Anyakönyv) tried I-VIII 1942/43
80. Hlavný katalóg (Anyakönyv) tried I-VIII 1943/44
81. Hlavný katalóg (Anyakönyv) triedy III/a 1944/45
82. Hlavný katalóg (Anyakönyv) triedy V 1944/45

83. Kmeňová kniha maturovaných žiakov (frettségi vizsgálatot tett tanulók törzskönyve) 1939-1944

II. Spisový materiál

A. Pomocné knihy

84. Prezidiálny podací protokol (Elnöki iktató) 1938-1944
85. Podací protokol a index (Iktatókönyv) 1940
86. Podací protokol a index 1941
87. Podací protokol a index (Iktatókönyv) 1941/42
88. Podací protokol a index 1942/43
89. Denník školského lekára (Orvosi munkanapló) 1941-1943

B. Spisy

a. administratívne spisy

90. 1 1938 - 1939 1-1488 1-3
Záležitosti ústavu a profesorov.

Vznik Maď. kráľ. štátneho (premonštrátskeho) gymnázia v Košiciach a zánik Čsl. štátneho reálneho gymnázia v Košiciach, podobne aj Štátneho maďarského reálneho gymnázia v Košiciach (6); adaptácia budovy gymnázia (15); obsadenie ústavu učebnými silami (15, 20, 30); otázka organizácie ústavu (21); započatie vyučovania 9. dec. 1938 (23); učebnice zodpovedajúce potrebám a novému smeru ústavu (45); inventárny súpis ústavu (283); návrh riaditeľa ohľadom skúšok dospelosti na tzv. "oslobodenom" (okupovanom) území (362); preškolovací kurz preverených stredoškolských profesorov v Budapešti a v Debrecíne (906); obežník kat. hl. riaditeľa v Budapešti o všeobecnej úrovni vyučovania (922-925); základiny verejného významu pod správou riadi-

telstva - zápisnica (1037); učebné osnovy - zostavenie (1060); stav a činnosť škôl patriacich pod kompetenciu kat. stredoškolského hl. riaditeľstva (1392); návšteva ústavu kat. hlavným riaditeľom (1401); menoslov profesorov určených na preverovanie (630).

Záležitosti žiactva.

Prestúpenie dvoch žiakov ústavu na št. gymnázium s vyučovacou rečou slovenskou (1488); deti ver. zamestnancov navrhnuté na udelenie štipendia (677); židovskí žiaci - neprijímanie do ústavu (810); žiadost Židovskej obce materskej v Košiciach o postavenie paralelky I. triedy pre židovských žiakov (996); určenie kvóty pre prijatie židovských žiakov (843); žiaci leventisti: Jednotná organizácia výcviku leventistov (1344); súpis žiactva vo veku konania povinnosti leventistickej (491).

91. 2 1940 1-968

3-4

Záležitosti ústavu a profesorov.

Maďarský sväz skautov ďakuje za podporu úspešného táborovania (61); vojenská disciplína pri vystupovaní a správaní sa žiactva v škole (87); oslava 20. výročia regentstva Mikuláša Horthyho (154); knižnice žiacka - vyradenie kníh s vedecko-materialistickým svetonázorom (224); schôdza profesorov ústavu o odborných pedagogických otázkach (57); kurz leventistov - účasť profesorov (314); nový kat. hlavný riaditeľ dr. Béla Tihanyi - prevzatie funkcie úradu (663, 690); bývalý kat. hlavný riaditeľ dr. Kürti Melichar prevezme funkciu predsedu kat. hlavného riaditeľstva (693); pohovor profesorov na spoločnom zasadnutí o vyučovaní jazyka maďarského, slovenského a tzv. rusinského (744); inštitúcia "Katolícke stredoškolské hlavné riaditeľstvo" - zmena na "Katolícke školské hlavné riaditeľstvo" (810).

Záležitosti žiactva.

Organizovanie plaveckva - preteky v rámci akcie "Krajinského ústredia športových kruhov stredných škôl" (KISOK)

a rôzne športové podujatia (280, 299, 349, 370, 465); stotiny leventistov vyslané na sedmohradské územie (761); letovanie v Szentendre spojené športom (266).

92. 3 1941 1-569 4
Záležitosti ústavu a profesorov.

Premietanie filmu: "Pád Francúzska" (1); vymenovanie riaditeľa za člena "Katolíckej školskej rady" (7); stav a činnosť gymnázií chlapcov a dievčat v šk. roku 1939/40 pod vedením "Najvyššej správy kat. škôl" (13); preskúmanie inteligencie a osobnosti žiakov pred maturitou v záujme zvolenia zodpovedného povolania (241); Profesor-inšpektori jednotlivých predmetov na gymnáziách košického školského obvodu (19); riaditeľ ústavu dr. E. Bucko vymenovaný za študijného inšpektora gymnázií v obvode kat. školského hlavného riaditeľa (27); kontrola profesorov z hľadiska obrany národa, t. j. politického zmýšľania (124); ďalej vzdelávacie kurzy stredoškolských profesorov (387, 390, 391, 397, 422).

Záležitosti žiactva.

Podpory, štipendiá; štipendium zverolekárov honvédov (926); výkaz štipendistov-žiakov (523); účasť na leventistických pretekoch (290); lyžiarske preteky - účasť žiactva (26).

93. 4 1941/42 1-860 5

Záležitosti ústavu a profesorov.

Otvorenie školského roku 1941/42, situačná zpráva (14); štatistické všeobecné dátá o zapísaných verejných a súkromných žiakoch a zvlášť maturovaných (72); návšteva kat. hlavného riaditeľa - pokyny na prípravu (91, 171); hudobná výchova žiactva - informačné doporučenia zo strany Hudobnej školy mesta Košíc (98, 119); knižnica býv. čsl. reálneho gymnázia prevzatá ústavom a prevezená do Jasova (149); deti víťazov - pedagogická opätera (153, 321); adaptácia budovy ústavu a doplnenie zariadenia (176);

Štatistické dátá maturantov ústavu - zpráva riaditeľa (222); protislovenské manifestácie žiakov - zákaz (224); zvýšenie školného - nariadenie prepošta-preláta (270); menoalov žiakov ústavu hlásiacich sa za Slovákov (483); židovskí profesori - zákaz účinkovania v ústave (75).

Záležitosti žiactva.

Študijná podpora detí verejných zamestnancov (92, 140, 163); štipendium dr. Támedlyho (349, 414, 816); štipendium kanonika Jozefa Kovalcsíka udelené košickým biskupstvom (559); žiaci leventisti: úprava doby a regulovania výcviku (390, 399); školské lementistické oslavu dňa 15. marca (451); židovskí žiaci: otázka ich leventistického výcviku (345, 467).

94. 5 1942/43 4-690

6-7

Záležitosti ústavu a profesorov.

Znalosti o domobrane - nový školský predmet (11, 115, 168); pomocný výbor maďarských utečencov v Budapešti žiada prijatie žiakov do ústavu (73, 107, 251); námestník hl. riaditeľa košického školského obvodu dr. František Sziklay odchádza zo svojej funkcie (189); úlohy stredoškolskej výchovy - obežník hl. riaditeľa košického obvodu (219); protispionážne vyučovanie - prednášky pre žiakov v rámci "protispionážneho týždňa" (221); mimoškolské správanie sa stredoškolákov - stupňovaná kontrola (231); "Hornozemský vychovávateľ" (Felvidéki nevelő) časopis - výzva na podporu (261, 267); akcia výmehy maďarských a rumunských žiakov (361); žiacka knižnica - prezident Fínskej republiky daruje dielo "Kalevala" (367); základiny býv. Čsl. reálneho gymnázia v Košiciach, uložené v pražskej sporiteľni - uplatňovanie nároku (527), (546); predmety pripomínajúce ČSR - ostránenie (558); záchrana nadaných detí z dedín - súťaž a iné akcie (565, 569, 573).

Záležitosti žiactva.

Odevná podpora (41, 208); všeobecná podpora nadaných chudobných žiakov z dedín (50, 65, 76, 116, 121, 127, 383,

442, 492); štipendium Horthyho - žiadosti o udelenie (195, 210, 262, 316); šport; veslársky tábor, futbalové a plavecké preteky v Szentendre v rámci "KISOK" (36, 156, 160); strelecký výcvik žiakov leventistov - zaobstarávanie pušiek (6); štafeta z príležitosti uctenia pamiatky generálov revolučnej armády popravených v r. 1849 v Arade.

95. 6 1943/44 1-636 7-8

Záležitosti ústavu a profesorov.

Rozpočet ústavu na šk. rok 1943/44 - návrh na schválenie (33); politické hnutie - hl. riaditeľ zakazuje účasť žiakov (59); udržovací šk. príspevok - zvýšenie o 50 % po každom žiakovi (105); poplachová rozhlasová služba - organizovanie v ústave (235); protirumunské manifestácie - zhabanie letáka škodlivého pre zahraničnú politiku štátu (274); maďarské národné zmýšľanie a spoločnosť v ústave - zpráva riaditeľa (317); stav budovy, činnosť ústavu a vedenie šk. agendy - zpráva riaditeľa (372); študentské domovy spojené s ústavom - výkaz (424); samovzdelávací krúžok ústavu - spomienková slávnosť L. Kossutha (447); nemeckí vojaci - ubytovanie dňa 20. marca 1944 v ústave (457); škody spôsobené nemeckým vojskom v zariadení ústavu - zápisnica (486, 527); zakončenie šk. r. 1943/44 - pokyny (490, 492); započatie šk. roku 1944/45 - pokyny kat. hl. riaditeľa (635); pôvod profesorov - preverovanie (624, 633).

Záležitosti žiactva.

Základina Meszlényi Adrienne - podmienky udelenia (23, 204, 236); štipendium zo základiny Leopolda Schalkháza - udelenie (591, 598); vylúčenie žiaka zo stredných škôl v Košiciach a disciplinárne záležitosti žiakov (109, 125, 322, 467).

96. 7 1944 1-219

8

Záležitosti ústavu a profesorov.

Židovskí spisovatelia - vyňatie ich diel z knižníc pro-

fesorov a žiakov (15); ubytovanie 200 nemeckých vojakov v ústave na nariadenie mešťanostu Košíc (36); započatie šk. roku 1944/45 (7); umiestenie škôl v Košiciach v r. 1944/45 podľa nariadenia hl. riaditeľa košického školského obvodu (75); školské budovy - ich prepustenie štátnym vrchnosťiam a udržovateľom škôl pre zabezpečenie nerušeného vyučovania (80); započatie šk. roku - nariadenie ministra kultu a verejnej výučby (72, 74, 99, 124); nový kat. hlavný riaditeľ dr. Albín Balogh nastupuje (106, 155); nadaní dedinskí žiaci víťazovia v skúšobnej súťaži, ich umiestenie v cirkevných školách (168, 192, 208); evakuácia školy - výkaz o prehlásení profesorov (182); utečenci zo Sedmohradská - výzva na výpomocnú akciu (193); dočasné zatvorenie všetkých škôl košického obvodu 29. októbra 1944 podľa nariadenia kat. hl. riaditeľa (205); evakuáčné prestahovacie plány rodín profesorov (198); profesori utečenci - ich zamestnanie na inom mieste (185).

Záležitosti žiakov.

Židovskí žiaci povinní nosiť žltú hviezdu, nebudú prijati do ústavu (100); odsúdenie žiaka na väzenie pre urážku regenta (191).

b. vecné skupiny

97.	8	1938-1944	9
Materiál o poradách profesorského sboru: zahajujúcej, klasifikačnej, metodickej, maturitnej a záverečnej.			
98.	9	1938-1944	9
Materiál o prijímacích, diferenčných a súkromných skúškach.			
99.	10	1938-1944	9-14
Maturitné písomné práce z jazykov: anglického, francúzskeho, latinského, maďarského a nemeckého.			

V E C N Ý R E G I S T E R

Jednotné organizačné výkazy levač. číseln.

A

adaptácia budovy gymnázia a doplnenie zariadenia	90, 93
akcia výmeny maďarských a rumunských žiakov	94

Balogh Albin dr. nový hl. kat. riaditeľ

prezentácia očkovania a prenosu do časopisu	93
Balogh Albin dr. nový hl. kat. riaditeľ	96
Buckó Emil dr. menovaný za študijného inšpektora	92

Curyňa riaditeľstvovanie - profesori

deti verejných zamestnancov navrhnuté na udelenie

študijnnej podpory	90
- víťazov - pedagogická opatera	93
disciplinárky žiakov	95
doplnenie profesorského sboru	90

Durčeková Mária - výkaz o prehlásení

evakuáčné prestáhovacie plány rodín profesorov	96
evakuácia školy - výkaz o prehlásení profesorov	96

E

"Hornozemský vychovávateľ" (Felvidéki nevelő) -	96
časopis	94
hudobná výchova žiactva	93

Fodorová odrodna organizácia a článok v časopise

I	inšპektori učebných predmetov na gymnáziach	92
inštitúcia "Kat. stredoškolské hlavné riaditeľstvo" - zmena názvu	91	
inteligencia a osobnosť žiakov pred maturitou	92	

J

jednotná organizácia výcviku leventistov	90

K

"Kalevala" - dielo darované žiackej knižnici	94
Katolícke stredoškolské hl. riaditeľstvo -	
zmena názvu	91
knižnica "Čsl. št. reálneho gymnázia v Košiciach" -	
prevzatie ústavom a prevezenie do Jasova	93
knižnice profesorské a žiacke	91, 96
kontrola mimoškolského správania sa žiakov	94
- profesorov z hľadiska politického	92
kurzy ďalejvzdelávacie profesorov	92
- leventistov - účasť profesorov	91
kvóta prijatia Židovských žiakov	90

L

letecký výcvik leventistov	93
letovanie žiactva v Szentendre	91
leventisti - letecký výcvik	93
- jednotná organizácia výcviku	90
leventistická povinnosť - súpis žiactva	90
leventistické oslavy dňa 15. marca 1942	93
- preteky - účasť žiactva	92
leventistický výcvik Židovských žiakov	93
lyžiarske preteky - účasť žiactva	92

M

mádarské národné zmýšľanie v ústave - zpráva	95
mádarskí a rumunskí žiaci - akcia výmeny	94
Mádarský sväz skautov - ďakovanie za podporu	
úspešného táborovania	91
manifestácie protirumunské - zhabanie letáka	(93)
- protislovenské - zákaz	95
mencoslov profesorov určených na preverovanie	90

mimoškolské správanie sa stredoškolákov	94
- preverovanie pôvodu	
N	- určenie na preverovanie - mimoškolské
- Učebenici - ich využitie na činnosť	
nadaní dedinskí žiaci - umiestenie	96
- na hranice - súťaž	
návšteva ústavu kat. hlavným riaditeľom	90, 93, 94
nemeckí vojaci - ubytovanie v ústave	95
problémické kresby žiakov - využitie a ťažba	
O	- oportuenské manifestacie žiakov - zákon
predstupné vydelenie - pravidlo	
odborné pedagogické otázky - prejednanie na	
schôdzi profesorov ústavov	91
odevná podpora dedinských žiakov	94
odsúdenie na väzenie žiaka pre urážku regenta	96
organizácia ústavu	90
oslava 20. výročia regentstva M. Horthyho	91
osnovy učebné - zostavenie	90
súčasnosť dedíckej kresby - význam L. Kassutha	
P	- politické otázky - výzva na povolení aktu
- politické otázky - výzva na povolení aktu	
paralelky I. triedy v ústave - žiadosť Židov-	
skej obce v Košiciach	90
podpora nadaných chudobných žiakov z dedín	94
politické hnutie - zákaz účasti žiakov	95
"Pomocný výbor maďarských utečencov v Budapešti"	
žiada prijatie žiakov do ústavu	94
poplachová služba rozhlasom	95
pôvod profesorov - preverovanie	95
predmety pripomínajúce ČSR - odstránenie	94
preškolovací kurz preverených profesorov	90
preteky futbalové a plavecké	91, 94
- leventistické	92
- lyžiarske	92
- študijné v Budapešti	94
preverovanie pôvodu profesorov	95
profesori inšpektori učebných predmetov	92
- kontrola z hľadiska politického zmýšľania	92
- odborné pedagogické otázky - schôdza	91

profesori preverení - preškolovací kurz	90
- preverovanie pôvodu	95
- určení na preverovanie - menoslov	90
- utečenci - ich zamestnanie na inom mieste	96
- účasť na kurze leventistov	91
- na kurzoch ďalejvzdelávacích	92
- zasadnutie cieľom pohovoru o vyučovaní	
jazykov	91
protirumunské manifestácie - zhabanie letáka	95
protislovenské manifestácie Žiakov - zákaz	93
protispionážne vyučovanie - prednášky	94
R	
rozpočet ústavu na šk. rok 1943/44	95
S	
samovzdelávací krúžok - slávnosť L. Kossutha	95
sikulskí utečenci - výzva na pomocnú akciu	96
situačná zpráva na začiatku šk. roka 1941/42	93
skúšky dospelosti na okupovanom území	90
stav budovy a činnosť ústavu - zpráva	95
- a činnosť škôl z obvodu kat. hl. riaditeľa	90
Š	
Škody spôsobené nemeckým vojskom v ústave	95
Školné - zvýšenie	93
Školské budovy - prepustenie štátnym vrchnostiam	96
Štatistické dáta o zapísaných verejných a sú-	
kromných Žiakoch a maturantoch	93
Štipendium Horthyho M. - žiadosti o udelenie	94
- Kovalcsíka Jozefa kanonika	93
- pre deti verejných zamestnancov	90
- Támedlyho, bývalého hl. riaditeľa	93
- zo základiny Leopolda Schalkháza	95
- zverolekárov-honvédov	92
Študentské domovy spojené s ústavom - výkaz	95

Študijné preteky v Budapešti - program	94
karty a verejnosť výsledkov	95
Tanečnáho profesorov na pohovore o vyučovaní jazykov maďarského, slovenského a rusínskeho	95
Tihanyi Béla dr., nový kat. hl. riaditeľ - nastúpenie	91
zobrazene nad rukou dočasného riaditeľa	94
U, Ú	95
zobádzanie cel. reálneho gymnázia v Košiciach	95
ubytovanie nemeckých vojakov v ústave	95, 96
učebné osnovy - zostavenie	90
- sily - obsadenie ústavu	90
učebnice zočerpajúce novému smeru ústavu	90
udržovací školský príspevok	95
umiestenie škôl v Košiciach v r. 1944/45	96
úlohy stredoškolskej výchovy - obežník	94
V	95
Rímskoi maďarskoi k rusínskej - významné aktivity	95
vedecko-materialistický svetonázer - vyradenie kníh,	95
obsahujúcich podobné názory	91
veslársky tábor v Szentendre	94
vojenská disciplína pri vystupovaní Žiactva	91
všeobecná úroveň vyučovania - obežník	90
vylúčenie žiaka zo stredných škôl v Košiciach	95
vyučovanie maďarského, slovenského a rusínskeho	95
jazyka - pohovor profesorov	91
výcvik leventistov	90, 93
- strelecký leventistov	94
výkaz študentských domovov	95
- žiakov štipendistov	92
vznik Maď. kráľ. št. (premonštrátskeho) gymná-	95
zia v Košiciach	90
Z	95
zakončenie Šk. roku 1943/44	95
zánik Čsl. št. reálneho gymnázia v Košiciach	90
započatie vyučovania 9. dec. 1938	90
- Šk. roku 1944/45	96

započatie šk. roku 1944/45 - nariadenie ministra kultu a verejnej výučby	96
zasadnutie profesorov na pohovor o vyučovaní jazykov: maďarského, slovenského a rusínskeho	91
zatvorenie všetkých škôl 29. okt. 1944	96
záchrana nadaných detí z dedín	94
základina Meszlényi Adrienne	95
základiny Čsl. reálneho gymnázia v Košiciach - uplatňovanie néroku	94
základiny verejného významu	90
znelosti o domobrane - nový školský predmet	94
zpráva o stave a činnosti chlapčenských a dievčenských gymnázií pre rok 1939/40	92
zvýšenie školného	93
Ž	
žiaci maďarskí a rumunskí - výmenná akcia	94
- prihlásení za Slovákov - menoslov	93
- Štipendisti - výkaz	92
- utečenci - prijatie do ústavu	94
- zákaz účasti na politickom hnutí	95
- židovskí - leventistický výcvik	93
žiacka knižnica - darovanie diela "Kalevala"	94
žiak odsúdený na väzenie pre urážku regenta	96
- vylúčený zo stredných škôl v Košiciach	95
Židovská obec v Košiciach žiada otvorenie paralelky prvej triedy v ústave	90
Židovskí profesori - zákaz účinkovania v ústave	93
- spisovatelia - vyňatie ich diel z knižníc	90
- žiaci - kvóta prijatia - určenie	90
- odmietnutie prijatia do ústavu	90
- leventistický výcvik	95
- povinní nosiť žltú hviezdu nebudú prijati do stredných škôl	96

QBSAH

Úvod

INVENTÁR

I. Knihy	11
II. Spisový materiál	14
A. Pomocné knihy	14
B. Spisy	14
a. administratívne spisy	14
b. vecné skupiny	19

VECNÝ REGISTER

K A S E O

GOV

uvádzajúci vlastnosť

oblast vlastnosť

oblast súčasneho vlastníctva

účinotvoreného zodpovednosti

NÁZOV FONDU

základ I

základ kresťan kresťan II

základ kresťan III

základ kresťan IV

základ kresťan kresťan V

základ kresťan VI

Názov fondu: Gymnázium „Františka II. Rákócziho“ rádu jasovských premonštrátskych kanonikov v Košiciach

Značka: G „F. II. R“. P - K

Časový rozsah: 1938-1944

Počet inventárnych jednotiek: 99

Počet evidenčných jednotiek: 103

Počet kartónov: 14

Miesto uloženia: Košice, Orlia 11

Stav ku dňu: 31. XII. 1962

Fond usporiadal a inventár zostavil: Viliam Hammel

Úvod napísal: Eugen Bidovský, vedúci ŠA Košice

Strán: 25

Počet exemplárov: 5

Inventár schválil: Eugen Bidovský, vedúci ŠA Košice

Štátny archív v Košiciach

Maďarské štátne gymnázium "Jána Hunfalvyho"
v Košiciach

1939 - 1945

Inventár

Viliam Hammel

1962

Maďarské štátne gymnázium
"Jána Hunfalvyho" v Košiciach

1939-1945

Maďarské (kráľ.) štátne gymnázium "Jána Hunfalvyho" v Košiciach (Magyar királyi állami Hunfalvy János gymnázium Kassa) vzniklo v roku 1939 presídlením gymnázia tohto istého označovania z Miškovca do Košíc. Presídlenie nariadil minister kultu a verejnej výučby výnosom čís. 46.421/1939 V.K.M., v ktorom svoje opatrenie s odvolaním sa na územné zmeny po viedenskej arbitráži odôvodnil najmä nútencou založiť si nové gymnázia tam, kde stále zvyšujúci počet žiakov to vyžaduje. Konkrétnie taký stav bol v Košiciach, kde maď. štátne (premonštrátske) gymnázium, ktoré v školskom roku 1939/40 prešlo úplne do vlastníctva rádu premonštrátov, nestačilo už pojať študujúcich, kým naopak - počet žiakov na gymnáziách v Miškovci poklesol. V otázke presídlenia ústavu prevládala pravda tendencia zaviesť intenzívnu výchovu stredoskolskej mládeže v maďarskom duchu vzhľadom na predchádzajúci výchovný smer v ČSR, ktorého výsledky neboli bez vplyvu ani na mládež maďarskej národnosti. Presídlenie gymnázia bolo v zhode so snahou školského rezortu mať v Košiciach aj štátne chlapčenské gymnázium, lebo v školskom roku 1938/39 zriadené štátne gymnázium inak v svojom názve (v zátvorke) už označované ako "premonštrátske" školským rokom 1939/40 - ako to už bolo spomenuté - celkom prešlo do vlastníctva rádu premonštrátov a stalo sa takto konfesionálnej strednej školou katolíckeho charakteru. Naproti tomu udržovateľom presídleného gymnázia bol maďarský štát a s ústavom disponoval minister kultu a výučby. Žiaci tohto gymnázia v protive s gymnáziom premonštrátov po stránke konfesionálnej skladali sú zväčša z radev protestentov a židov.

Gymnázium malo byť dočasne umiestené v budove býv. Rumánovho internátu. Uvoľnením časti budovy dievčenského gymnázia ale ústav definitívne umiestili vo východnom krídle tejto budovy (dnes Šrobárova ul. č. 46). Umiestenie nebolo vyhovujúce,

českor. sa pociťoval priestorový nedostatok, tiež zariadenie gymnázia bolo nedostatočné.

Činnosť gymnázia sa započala zápismi konanými v dňoch 26.-27. júna 1939, kedy sa zapísalo hneď 300 žiakov. Deň 10. sept. 1939 bol prvým dňom vyučovania na tomto gymnáziu v Košiciach. Členov profesorského sboru premiestili tiež z Miškovca a sbor po krátkom čase doplnili najmä profesormi, ktorí pôsobili predtým na Štátom reálnom gymnáziu s vyučevacím jazykom maďarským v Košiciach.

Počet žiakov do započatia školského roku sa zvýšil na 460. Nové gymnázium v Košiciach malo preto už v prvom šk. roku všetky triedy I-VIII, v triedach I-III dokonca paralelky. V nasledujúcom školskom roku 1940/41 počet žiakov bol už nad 500 so zaradením do 13 tried. Po uverejnení nariadenia ministra kultu a vyučby čís. 133.200/1940 IX. V.K.M. vo vyučovaní postupne sa prechádzalo na školný systém platný v Maďarsku. Preto v triedach I-V už sa vyučovalo podľa nového maďarského vyučovacieho systému, kým v VI-VIII. triedach sa ponechal ešte československý systém reálneho gymnázia s určitými zmenami. V nasledujúcich školských rokoch charakter reálneho gymnázia na vyšších triedach postupne sa zlikvidoval.

Maďarské štátne gymnázium "Jána Hunfalvyho" v Košiciach pôsobilo v čase okupácie Košíc cez päť plných školských rokov, to jest v šk. rokoch 1939/40-1943/44. Skúšky dospelosti v týchto šk. rokoch zložilo na tomto ústave spolu 349 žiakov. V miestení gymnázia došlo medzitým k zmenám, lebo miestnosti určené pre ústav sa prevzali na účely mimoriadnej vojenskej nemocnice, ako napr. v r. 1942, kedy vo vyučovaní sa pokračovalo v miestnostiach budovy na Kováčskej ulici č. 26. (miestnosti býv. št. reálneho gymnázia s vyučovacím jazykom maď.).

V poslednom školskom roku školská budova opäť slúžila od 10. nov. 1944 na účely vojenskej nemocnice. Vojnové udalosti speli k rýchlemu spádu, čo pravda nezostalo bez vplyvu na vyučovanie, ktoré bolo prerušované. Nasledovala príprava evakuácie ústavu, pričom školskú pečať odovzdali hl. riaditeľovi šk. obvodu v Košiciach. Gymnázium "Jána Hunfalvyho" potom ešte pred oslobodením Košíc zaniklo.

Písomnosti gymnázia (knižný a spisový materiál) prevzal Štátny archív v Košiciach do svojej úschovy dňa 21. augusta 1957. Dovtedy boli v opatrovaní riaditeľstva I. št. gymnázia v Košiciach, resp. riaditeľstva Jedenástročnej strednej školy v Košiciach na Kováčskej ulici č.28 kam sa dostali akiste v dôsledku sústreďovania na pokyn nadriadeného orgánu po roku 1945. V priebehu spracovania dňa 17. mája 1962 materiál bol ešte doplnený šiestimi úradnými knihami (hl. katalógy – triedne matriky) z r. 1939-1944.

Časové rozpäťie materiálu je 1939-1945, z ročníka 1945 ostalo len niekoľko spisov. Knihy a spisy sú добре zachované. Papierový materiál spisov je ale nekvalitný. Sériovú registráciu gymnázia manipulovali podľa kalendárnych rokov, vyjmáč časový úsek od 1. sept. 1941 do 31. dec. 1942, ktorý je manipulovaný bez ohľadu na kalendárny alebo školský rok. Ukladací systém spisov je čiste chronologicko-numerický bez spájania spisov jednej záležitosti. Protokolné čísla (tzv. vzťažné čísla) spisov jednej záležitosti vyznačovali ale v osobitnej rubrike podacieho protokolu.

V spisovom materiáli registratúry, ktorý v r. 1957 sa prevzal z Jedenástročnej školy bez vyradenia spisov, bola vykonaná vnútorná skartácia, pri ktorej sa subsidiárne použili predpisy a skartačné znaky vyrádovacích smerníc ministra školstva a kultu z 1. apríla 1960.

Materiál došly v r. 1962 s úradnými knihami a počítajúci celkovo 3 bm skartáciou zmenšíl sa na 2 bm. Spisy vyradené ako bezvýznamné sa zaviedli do podacieho protokolu (do ročníka 1943).

Vzhľadom na pôvodný ukladací systém pri archívnom spracovaní za inventárnu jednotku spisov sa zvolili spisy jedného kalendárneho ročníka, vyjmáč časový úsek od 1. sept. 1941 do 31. dec. 1942, kde celý úsek tvorí jednu inventárnu jednotku. Premena ukladacieho systému pri spracovaní neprišla v úvahu, keďže v tomto nerozsiahlo zondre mohla byť čiste umelá. Okrem toho väčšia časť spisového materiálu je prístupná pomocou podacieho protokolu, vedeného od 1. VII. 1939 do 31. XII. 1943. Počet inventárnych jednotiek spisov je spolu 10, s troma vecnými skupinami a to: a) spisy o organizácii predvojenskej výchovy "Levente" z r. 1942-1943 b) písomné práce maturitných skúšok

z r. 1941-1944 c) zápisnice a písomné práce súkromných skúšok
z r. 1943.

Materiál týchto vecných skupín bol takto osobitne uložený už pôvodcom fondu bez zaraďovania do registratúry medzi číslované spisy, hoci materiály (zápisnice) o skúškach sú inak prílohami protokoľovaných spisov. Vecnú skupinu tvorí aj súbor spisov, týkajúcich sa z ležitosť organizácie predvojenskej výchovy "Levente", hoci ide o číslované spisy registratúry povyberané z ročníkov 1942-1943 a pôvodne osobitne číslované poradovými číslami skupiny.

Zo spisového materiálu sa vylúčili spisy z rokov 1923-1939, ktoré sa týkali agendy gymnázia v Miškovci ešte pred presídlením do Košíc.

Z úradných kníh "zápisnica profesorských porád" zo školského roku 1939/40 orientuje o priebehu porád utvárajúcich, kontrolných, maturitných a metodických prof. sboru, ďalej o poradách o študijnej podpore, o návšteve ústavu námestníkom hl. riaditeľa, o výchove a o schôdzkach rodičovského združenia. Obdobné zápisnice profesorských porád z ostatných školských rokov boli časťou registratúry, lebo sú prílohami protokoľovaných spisov a preto sa ponechali v spisovom materiáli.

Ďalšie úradné knihy: hlavné katalógy (matriky; anyakönyvek) zo škol. rokov 1939/40-1943/44 a "kmeňová kniha maturovanych žiakov z r. 1939/44" podávajú prehľad o osobných údajoch študujúcich, o absolvovaní strednej školy a o dosiahnutom študijnom výsledku v priebehu stredoškolského štúdia spolu s výsledkom škúšky dospelosti.

V spisovom materiáli okrem už spomenutých zápisníc sú obsažené najmä významnejšie nariadenia ministra kultu a verejnej výučby, obežníky a smernice hl. riaditeľa Šk. obvodu v Košiciach, osobné spisy učebných súčasných (profesorov) tiež agenda rôznych skúšok (príprava, priebeh a výsledky), pokiaľ netvorí osobitnú vecnú skupinu.

Z vecných skupín sú dôležitejšie spisy organizácie predvojenskej výchovy "Levente".

Fond predstavuje vhodný prameň pre skúmanie organizácie, ducha, poslania maďarských stredných škôl, gy názov na južnom

území Slovenska v rokoch 1939-1944. Okrem toho poskytuje jeho materiál dobré poznatky o učebnom systéme prevzatom z Maďarska, o uplatňovaných výchovných zásadách, o podmienkach prijatia do gymnázia a o sociálnom stave študujúcich.

Fond spracoval a inventár vyhotobil v máji 1962 Viliam Hammel ml. arch. pracovník Štátneho archívu v Košiciach. Úvod napísal vedúci Št. archívu Eugen Bidovský.

Inv. čís.	Sign.	Názov (druh)	Časový rozsah	Čís. rozp.	Kartón

I. Úradné knihy

1	I/1	Zápisnica profesorských porad	1939/40		
2	I/2	Hlavný katalóg; matrika (anya-könyv)	1939/40		
3	I/3	Hlavný katalóg; matrika (anyakönyv)	1940/41		
4	I/4	Hlavný katalóg; matrika (anyakönyv)	1941/42		
5	I/5	Hlavný katalóg; matrika (anyakönyv)	1942/43		
6	I/6	Hlavný katalóg; matrika (anyakönyv)	1943/44		
7	I/7	Kmeňová kniha matureovaných žiakov	1939/44		

II. Použencné knihy

8	II/1	Pedací protokol	1939-1943

III. Spisy

a) Všeobecné spisy

9	III/1	<u>Záležitosti ústavu a profesorov</u> Rozpočet vecných výdavkov na šk. rok 1939/40 - predloženie na schválenie. Porada o matu-ritných skúškach - zápisnica. Čosbné spisy profesorov: pred- loženie dokladov profesorov, ktorí pôsobili v Košiciach za prvej ČSR, poukázanie služob-ných požitkov, služobný postup.

Záležitosti žiactva

Základňa na podporu žiactva za-ložená na pamiatku niekdajšieho hl. riaditeľa košického škol-

Inv. čís.	Sign.	Názov (druh)	Časový rozsah	Čís. rozp.	Kartón

ského obvodu dr. Michala Támedlyho. Vyučovanie filmom. Školné: výkazy o oslobodení žiaťta od školného. Skúšky: prijímacie, diferenčné, maturitné zápisnice a písomné práce. Disciplinárna záležitosť žiaka - predostretie zápisnice po rady hl. riaditeľovi. Výkaz maturovaných žiakov pre Štatistický úrad v Budapešti. Štipendium Mikuláša Horthyho - konkúr.

1939 4-524 1

10 III/2

Záležitosti ústavu a profesorov

Metodická porada - zápisnica - schválenie. Fotostatistické údaje ústavu pre celoštátny súpis. Rozpočet na obnovenie školských miestností. "Maďarské školské sanatórium" (Magyar iskolaszanatorium) - otázka zriadenia. Skúšky: súkromné a diferenčné - zápisnice a písomné práce. Skúšky dospelosti v mesiaci septembri 1940 (s prílhami) - hlásenie. Maturitné skúšky, výsledky - predostretie písomných i ústnych výsledkov hl. riaditeľovi. Knižnice - inšpekcie a zriadenie.

Nábor profesorov za tlmočníkov cudzích jazykov pri Sedrii v Košiciach.

"Národný sväz maďarských žien" (Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, NANSz) - utvorenie miestnej skupiny z radov profesoriek. Osobné spisy: zmeny údajov v kvalifikačnom liste, výkaz osobných dát, započítanie služobnej doby.

Záležitosti žiaťta

Prestúpenie z gymnázia s vyučovacím

Inv. čís.	Sign.	Názov (druh)	Časový rozsah	Čís. rozp.	Kartón
		Jazykom slovenským do ústavu. O- slobodenie od kreslenia a telo- cviku. Rozdelenie výsledku dobro- voľnej zbierky v prospech žiactva v Sedmohradsku. Vzájomné dopisova- nie medzi žiakmi jednotlivých ú- stavov. Intervencia učiteľa v zá- ujme súčiálne slabého žiaka.		1940	1-1461 1-2
11	III/3	<u>Záležitosti ústavu a profesorov</u> Inšpekcia stredných škôl v Koši- ciach počas nariadenia ministra kultu a verejného vyučovania (vy- slaní inšpektori: dr. Alexander Szöryi a dr. Ľadislav Hanák). Fil- nové matiné, usporiadane vlaste- neckou spoločnosťou II. Františka Rákóczihov. účasť žiactva. Kurz šermovania na ústave - zadovéže- nie vhodnej miestnosti. Nemecký film odporúčaný na premietanie v školách pre poznanie miest a rôz- nych krajov Nemecka. Tríjmy a vý- davky školskej pokladnice - výka- zy a účtovné spisy. Výchovná po- rada s prednáškou profesora Im- reho na námest: "Exkurzie vo služ- bách výchovy" - predloženie na schválenie. Morady: klasifikačné, kontrolné, metodické - zápisnice predložené na schválenie. Skúšky dospelosti - z slanie těz pre pí- semné skúšky, zápisnice maturit- ných skúšok. Profesori - menovanie za inšpektorov jednotlivých pred- metov.			

Inv. čís.	Sign.	Názov (druh)	Časový rezsah	Čís. rozp.	Kartón

Záležitosti Žiactva

Študijné podpory pre deti ver. zamestnancov. Kontrola žiakov korepetitorov a ich ubytovateľov. Divadelné predstavenia - účasť Žiactva. Disciplinárka žiakov pre návštavu mimoškolského tanecného kurzu. Štipendium M. Horthyho - navrhnutie kandidátov na získanie. Konkúr pre výberových maturantov na uprázdnnené miesta v "Kolégii br. Jozefa Eötvösa". Program turnusov pre šport a veslovanie v obci Szentendre zaslaný "Krajinským ústredím športových kruhov stredných škôl" (Középiskolák Sportköréinek Országos Központja). Vysoká Škola technická v Budapešti zasiela prospekt o programe svojho polnohospodárskeho oddelenia pre maturantov.

1941 1-783 3-4

12 III/4

Záležitosti ústavu a profesorov

Zápisnice o úradnej návštave ústavu hl. riaditeľom. Záverečné účtovanie o výdajoch na nákup, o inventárnom stave a o majetku ústavu. Výkaz mimoriadnych učebných predmetov na ústave. Výkaz o všetkých údajoch Žiactva - predostretie Ústrednému štatistickému úradu v Budapešti. Porady: zahajujúca, metodická, porada o späve alebo o úplnom oslobodení od platenia rôznych školských poplatkov, porady o rozdelení podpôr. Zpráva o profesoroch znajúcich taliansku reč. Zahraničné štipendiá profesorov -

Inv. čís.	Sign.	Názov (druh)	Časový rozsah	Čís. rozp.	Kartón

podmienky k získaniu.

Záležitosti žiactva

Výkaz o každodenne dochádzajúcich žiakoch. Športový kruh ústavu - účinkovanie. Žiaci určení na pomocnú službu "Vzdušnej obrany" (Légoľalom) - menoslov. Akcia "Krajinskej záchrany maďarských nadaných žia-kov z dedín" (Országos Magyar Falusi Tehetségmentés) - výsledok súťaže prihlásených žiakov. Zahraničné vzťahy žiactva - zaslanie pokynov informačnej kancelárie. Školovanie nadaných mladých žiakov z dedín - pokyny hl. riaditeľa.

1941/42 1-1858 5-7

13 III/5

Záležitosti ústavu a profesorov

Zaradenie budovy ústavu do I. skupiny vzdušnej obrany. Žáverečné účtovanie o hmotnom stave a hmotnom majetku ústava. Škvrnity týf - prísné opatrenia proti nemu. Krajinská vlajka s relikviami (Ereklyés országzászló) - zostavenie stráže z členov prof. sboru. Hlásenie riaditeľa o znovuuvytvorení športovného krahu ústavu. Všeobecné štatistické dátá žiakov ústavu pre Štatistický úrad v Budapešti. Porady profesorského sboru: Kontrolné, klasifikačné, protokoly maturitných skúšok. Obežníky s výzvou na účasť prof. sboru na kurzoch letných univerzít v Kljuži a v Debrecíne. Kurz "Sväzu Aero" pre profesorov, vedúcich školské modelárske kružky. Vyšetrenie účinkovania pro-

Inv. čís.	Sign.	Názov (druh)	Časový rozsah	Čís. rozp.	Kartón

fesorky, neschopnej už ďalej pôsobiť na ústave.

Záležitosti žiactva

"Žiacky úP" (diákaptár) - účinkovanie spolku v ústave - stanovy. Skúmanie nadaných žiakov z dedín - výsledok súťaže. Vstup žiakov do politických strán - zákaz. Kurz francúzskeho jazyka na univerzite v Debrecíne - výzva absolventov ústavu na účasť.

14 III/6

Záležitosti ústavu a profesorov

Prísaha Szélassiho "Hungaristickému štátu" zložená profesormi. Horthyho obrazy a sochy - nariadenie mešťanostu na ich odstránenie a na odovzdanie jeho úradu. Odovzdanie miestnosti a zariadenia ústavu pre účely vojenskej nemocnice. Zničenie O.M. (mobil.) dokumentov v prítomnosti riaditeľa a profesorskej komisie. Nová úprava vzdušnej obrany. Slávnosť spomienková na počesť Ľudovíta Kosutha, usporiadana v ústave. Letné zamestnanie profesorov ústavu - určuje hl. riaditeľ. Letný kurz Goetheho ústavu v Salzburgu - účasť profesora Št. Orosza na kurze. Usstanovenie profesora a profesorky do ústavu.

Záležitosti žiactva

Vyhľáska riaditeľa ústavu ohľadom započatia školského roku 1944/45 - Žiaci z vidieku len v prípade možnosti ubytovania sa môžu dostaviť na vyučovanie. Podpora odevná spolku "Oncsa" pre nadaných žiakov z dedín.

Inv. čís.	Sign.	Názov (druh)	Časový rezsah	Čís. rozp.	Kartón
15	III/7	Činnosť "žiackych úľov" - pokračo- vanie v činnosti v ústave	1944	6-853	9-10
		Príprava evakuácie - záchrana pe- ňažných zásob, pečatí. Ústav J. Hunfalvyho odovzdáva svoju pečat- hl. riaditeľovi školského obvodu v Košiciach. Výkaz peňažných obnosov, vyplatených profesorom ústavu pred evakuáciou, ako služobných požit- kov na 3 mesiace.	1945	1-9	10
16	III/8	b) Večné skupiny Spisy o zriadení a činnosti kurzov leventistov - spisy organizácie predvojenskej výchovy: Výcvik, vy- učovanie leventistov na rôznych kur- zoch. Profesori ako velitelia, cvi- čitelia - účasť na kurzoch. Organi- zácia čiat, v rámci výcviku leven- tistov uplatnenie skúseností, zís- kaných na bojištiah. Hlásenie o práci cvičiteľov a o počte čiat, predostretie organizačných tabel (szervezési táblák) kurzov, pomeno- vanie čiat leventistov po mene pad- lých hrdinov, dokumenty o ustaslove- ní miestnych veliteľov leventistov, nárokovanie malých pušiek a streli- va pre leventistov, porady velite- ľov leventistov, pochvala leventis- tických čiat a veliteľov leventis- tov, formuláre pre výkaz organizá- cie výcviku leventistov. Zamestná- vanie leventistov židovského pôvo- du, výcvikový plán pre oddelenia veliteľov oddielov a rojev výcvike-			

Inv. čís.	Sign.	Názov (druh)	Časový rozsah	Čís. rozp.	Kartón
17	III/9	vých táborov vedúcich mládeže. Výkaz zpravodajských skupín leventis-tov, vytvorených v r. 1942/43.	1942-43	62-1771	11
18	III/10	Maturitné skúšky: klasifikované písomné práce z maturitných predmetov: z jazyka latinského, maďarského, nemčkého, francúzskeho, uložené podľa abecedného poradia mien (priezvisiek). Síkromné skúšky: Písomné práce klasifikované z premetov: jazyk maďarský, nemecký, latinský a talianský spolu so zápisnicou o celkovom výsledku skúšok	1941-44 1943	11	

Register

	A	Inv. čís.
"Aero sväz" - kurz pre profesorov		13
Akcia záchrany nedarých žiakov z dedín		12
	C, Č	
Celoštátny súpis fotoštatistických údajov		10
Činnosť "Žiackych dílov"		14
	D	
Deti ver. zamestnancov - Študijná podpora		11
Disciplinárna záležitosť žiaka		9
Disciplinárky žiakov	11, 12	
Divadelné predstavenia - účasť žiactva		11
Dobrovoľná zbierka pre žiakov v Sedmohrádskej		10
Dochádzka žiakov každodenná - výkaz		12
Doklady profesorov		9
Dopisovanie medzi žiakmi jednotlivých ústavov		10
	E	
Evakuácia ústavu		14
	F	
Filmové matiné - účasť žiactva		11
Fotoštatistické údaje ústavu		10
Francúzsky jazyk - kurz na univerzite v Debrecíne		13
	G	
Goetheho ústav v Salzburgu - účasť na kurze		14

	Inv. čís.
H	
dr. Hanák Ctibor - inšpekcia na košických školách	11
Ihlásenie o znovuvytvorení športovného klubu ústavu	13
Imotný stav a hnutelný majetok ústavu	13
Horthyho obrazy a sochy - odstránenie	13 /4
- štipendium - konkúr	9
- návrh kandidátov	11
I	
Intervencia v záujme sociálne slabého žiaka	10
Inšpekcia stredných škôl	11
Inšpektorí predmetov na stredných školách	11
K	
Knižnice - inšpekcie a zriadenie	10
Kolégium Jozefa Rötvösa	11
Kontrola žiakov korepetítórov	11
Korepetítori žiaci - kontrola	11
Kossuth L. - spomienková slávnosť	14
Krajinská výstava s relikviami	13
Krajinská záchrana nadaných žiakov z dedín	12
Kreslenie - oslobodenie od kresleria	10
Kurz francúzskeho jazyka v Debrecíne	13
- "Sväzu Aero"	13
- Šermiarsky	11
Kvalifikačné listy profesorov	10
L	
Letné kurzy v Kluži a Debrecíne	13
- zamestnanie profesorov	14
Letný kurz Goetheho ústavu	14
M	
Maďarské školské sanatórium	10
Maturitné skúšky	9, 10, 11, 13

Inv.
čís.
11
9
10

Maturitné tézy pre písomné skúšky
Naturovaní žiaci - výkaz
Metodická porada

N.

Nadaní žiaci z dedín - podpora	14
- súťaž	13
- Školovanie	12
Nábor profesorov za tlmočníkov	10
Národný sväz maďarských žien	10
Návšteva hl. riaditeľa	12
Nemecký film - účasť na premietaní	11

O

Obežníky	13
Odrozdanie miestnosti pre vojenskú nemocnicu	14
O.M. (mobil.) dokumenty - spálenie	14
"Orcsa" spolok - podpora pre nadaných žiakov	14
Oslobodenie od kreslenia a telocviku	10
Osobné dátá profesorov	10

P

Pecat ústavu - odovzdanie hl. riaditeľovi	15
Fodpory žiactva	9, 14
Fokladnica školská - účty	11
Politické strany - zákaz vstupu pre žiakov	13
Poľnchosp.oddelenie Vysokej školy v Budapešti - prospekt o programe	11
Postup služobný profesorov	9
Poukázanie služobných požitkov	9
Porady profesorské	9, 10, 11, 12, 13
Predmety učebné minoriadne	12
Frijmy a výdavky školskej pokladnice	11
Príprava evakuácie ústavu	15
Prísaha služobná profesorov	14
Profesori a profesorky	9, 10, 11, 12, 13, 14

Inv.
čís.
11
13

Program turnusov pre šport a veslovanie	11
Protokoly maturitných skúšok	13

R

Rákócziho Františka II. spoločnosť - filmové matiné	11
Rozdelenie študijných podpôr	12
- dobrovoľnej zbierky	10
Rozpočty	9, 10

S

Sanatórium Školské maďarské	10
Sklásky dospelosti	10, 11
- prijímacie, diferenčné, súkromné	9, 10
Slávnosť spomienková na počest Kossutha	14
Služobná doba profesorov	10
Služobné požitky profesorov	9
Služobný postup profescrov	9
Sochy a obrazy M. Horthyho - odstránenie	13
Szálassiho "Hungaristickej štát" - zloženie prísahy	14
dr. Szönyi A. - inšpekcia stredných škôl	11

Š

Šermiarsky kurz	11
Školné	9
Školovanie nadaných žiakov	12
Škvrnity týf - preventívne opatrenia	13
Športový kruh ústavu	12, 13
Statistické dátá žiakov	13
Štipendium M. Horthyho	9, 11
Študijné podpory	11

U, Ú

Ustanovenie profesorov	9, 14
Účinkovanie spolku "Žiacky úT"	13
Účtovné spisy	11
Úprava "Vzdušnej obrany"	14

	T	Inv. čís.
Tanečné kurzy mimoškolské		11
Telocvik - oslobodenie		10
Tézy pre písomné skíšky dospelosti		11
Týf Škvrnity - preventívne opatrenia		13

V

Veslovanie - program turnusov		11
Vianočná podpora profesorom a zamestnancom		14
Vojenská nemocnica ď odovzdanie miestnosti ústavu		14
Vstup žiakov do politických strán - zákaz		13
Všeobecné štatistické dátá žiakov		13
Výkaz o každoderne dochádzajúcich žiakoch		12
- peňažných obnosov, vyplatených profesorom pred evakuáciou		15
- všetkých údajov žiactva		12
- mimoriadnych učebných predmetov		12
Vysoká škola technická - prospekt		11
Vyučovanie filmom		9
Výchovná porada		11
Výkaz osobných dát profesorov		10
- maturovaných žiakov		9
Výkazy o oslobodení od školného		9
Vzájomné dopisovanie medzi žiakmi		10
Vzdušná obrana		12, 13, 14

Z

Zahraničné styky žiactva		12
- štipendia		12
Započatie šk. roku 1944/45		14
Základina na podporu žiactva		9
Zépisnica maturitných skúšok		11
- o úradnej návštive hl. riaditeľa		12
Záverečné účtovanie		12, 13
Zničenie O.M. (mobil.) dokumentov		14
Zpráva o profesoroch cvičiacich čalianskú reč		12

ž	Inv. čís.
Ziaci každodenne dochádzajúci	12
- nadaní z dedín	13
- určení na službu Vzdušnej obrany	12
"Žiacke úle" (Diákkaptár) - činnosť	14
- stanovy	15
Žiactvo - zahraničné styky	12

O B S A H

Úvod	1
Inventárna časť	6
Register	14

Názov fondu: Maďarské štátne gymnázium "Jána Hunfalvyho" v Košiciach

Značka: GJH - K

Časový rozsah: 1939-1945

Počet inventárnych jednotiek: 18

Počet evidenčných jednotiek: 19

Miesto uloženia: Košice, Orlia 11

Stav ku dňu: 30. VI. 1962

Fond usporiadal a inventár zostavil: Viliam Hammel

Úvod napísal: E. Bidovský

Strán: 19

Počet exemplárov: 5

Inventár schválil: E. Bidovský, vedúci ŠA Košice